

TECHNICAL UNIVERSITY OF MOLDOVA

JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Scientific publication founded on June 1, 2018

2019
Vol. II (2)

ISSN 2587-3490
eISSN 2587-3504

TECHNICAL UNIVERSITY OF MOLDOVA (PUBLISHING HOUSE)
„TEHNICA UTM” (PRINTING HOUSE)

Editor-in-Chief

Prof. univ. Viorel BOSTAN

Technical University of Moldova

viorel.bostan@adm.utm.md

Editorial Board

Alexandru-Mircea Nedelea, PhD, « Stefan cel Mare » University of Suceava, Romania

Anca Păunescu, Dr., University of Craiova, Romania

Carmen Nastase, Dr., “Stefan cel Mare” University of Suceava, Romania

Gabriela Prelipcean, “Stefan cel Mare” University of Suceava, Romania

Inga Stoianova, Dr., Free International University of Moldova

Iuliu Turcan, Dr., Technical University of Moldova

Larisa Bugaian, Dr. hab., Technical University of Moldova

Lilia Chiriac, Dr., Technical University of Moldova

Ludmila Ungureanu, Dr., Technical University of Moldova

Nelly Turcan, dr.hab., State University of Moldova, Information Society Development Institute

Margareta Florescu, Dr., Institute of Advanced Research of the Academy of Economic Studies of Bucharest, Romania

Marilena-Oana Nedelea, PhD, « Stefan cel Mare » University of Suceava, Romania

Nicolae Samson, Dr., G.Asachi Technical University of Iasi, Romania

Olivia-Cristina Rusu, Dr., Academy of Economic Studies of Bucharest, Romania

Romeo V. Turcan, PhD, Aalborg University, Denmark

Svetlana Caterenciuc, Dr., Technical University of Moldova

Svetlana Gorobievski, Dr. hab., Technical University of Moldova

Viorica Răileanu, Dr., Institute of Philology, Republic of Moldova

Responsible Editor

Dr. hab. Rodica STURZA

Technical University of Moldova

rodica.sturza@chim.utm.md

Editorial Production:

Dr. Nicolae Trifan

Dr. Turcan Iuliu

Dr. Svetlana Caterenciuc

Zinaida Stratan

Main subjects areas of the Journal:

- Arts and Design
- Pedagogy and Psychology
- Sociology
- Philosophy
- History
- Philology and linguistics
- Library&Information Management

- Economics and Management
- Finance and Accounting
- Marketing and Logistics
- Economics Policy and Economic Policies

- Intellectual Property law
- Cadastral law
- Agro-food legislation
- Transport legislation
- Ecological legislation
- International law

How to publish a paper:

1. Send the manuscript and information about the author to the **Editorial Board address:** jes@meridian.utm.md
2. Manuscripts are accepted only by e-mail, in template file (<https://jss.utm.md/>)
3. Articles are accepted in the the original language, with the name, abstract and keywords in English.
4. After a review, you will be notified of the editorial board's decision.
5. After the Journal has been published, we will send it to you immediately by mail.

Abstracts
Carolina Timco, Larisa Bugaian, Dinu Țurcanu	<i>Governance of the Technical University of Moldova in the digital era</i> 19
Maia Haritonov, Svetlana Haritonov	<i>The interferences of burnout syndrome and motivation in the professional environment</i> 27
Anca Păunescu	<i>Mediatized word information. Education. Handling</i> 29
Eleonora Olivia Bălănescu	<i>Classroom interaction</i> 37
Bogdan Mihnea Ionuț	<i>Appearance and development of mountain bike abroad</i> 44
Stela Tăriță	<i>Conversion as one of the principle ways of the word formation in the english language</i> 52
Daniela Scorțan	<i>The economic speech in the french press</i> 55
Lavinia Lapadat, Maria Magdalena Lapadat	<i>Training machines of person's names in romanian language</i> 61
Ileana Mihaela Chirițescu	<i>The same sentiment with double destination - "goldengrove", of francine prose</i> 65
Adriana Lăzărescu	<i>From crisis to recovery: a double-folded analysis</i> 70
Maria Oleiniuc	<i>Specific food security policies</i> 79
Vasile Arhip, Iurie Scutaru	<i>Vine culture in the Republic of Moldova at the beginning of the third millennium</i> 87

DOI: 10.5281/zenodo.3235226

CZU 378.6(478):004

GOVERNANCE OF THE TECHNICAL UNIVERSITY OF MOLDOVA IN THE DIGITAL ERA

Carolina Timco*, Larisa Bugaian, Dinu Țurcanu

Technical University of Moldova, Ștefan cel Mare str. 168, Chisinau, Republic of Moldova

*Corresponding Author: Carolina Timco, email: carolina.timco@adm.utm.md

Received: March, 15, 2019

Accepted: May, 05, 2019

Abstract. The Technical University of Moldova (TUM) is the only university in Moldova to train engineers with more than 50 years of history, with a large infrastructure including 9 faculties, a college, several administrative departments, research centers and a training center. TUM offers more than 100 programs at all levels: Bachelor, Master, PhD, especially in engineering. The use of digital is present in all aspects of university management: organizational, human resources, academic and financial. The paper describes the challenges of digital governance and how the university manages them.

Keywords: *ICT, university management, autonomy, Technical University of Moldova.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235226

CZU 378.6(478):004

LA GOUVERNANCE DE L'UNIVERSITÉ TECHNIQUE DE MOLDAVIE DANS L'ÉPOQUE DE NUMÉRIQUE

Carolina Timco*, Larisa Bugaian, Dinu Țurcanu

Université Technique de Moldavie, Ștefan cel Mare str. 168, Chisinau, République de Moldova

*Auteur Correspondant: Carolina Timco, email: carolina.timco@adm.utm.md

Reçu: le 15 mars 2019

Accepté: le 05 mai 2019

Résumé. L'Université Technique de Moldavie c'est l'unique Université de Moldova qui forment des ingénieurs, avec une histoire de plus de 50 années, avec une infrastructure assez large, qui inclut 9 facultés, un collège, plusieurs services administratifs, les foyers, centres de recherches et centre de formation continue, qui offrent plus de 100 programmes de formation a tous les niveaux: Licence, Master, Doctorat, qui a des programmes de recherches surtout dans l'ingénierie. L'utilisation de numériques est présent dans tous les volets de la gestion universitaires: organisationnelle, gestion de la ressource humaine, académique et financière. Le papier décrit les défis de la numérique et comment l'université les gèrent.

Keywords: *TIC, gestion universitaire, autonomie, Université Technique de Moldavie.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235228

CZU 159.9:331

THE INTERFERENCES OF BURNOUT SYNDROME AND MOTIVATION IN THE PROFESSIONAL ENVIRONMENT

Maia Haritonov¹, Svetlana Haritonov^{2*}

¹State University of Moldova, str. A. Mateevici, 60, Chisinau, Republic of Moldova

²Technical University of Moldova, str. Studenților, 9/9, Chisinau, Republic of Moldova

*Corresponding Author: Svetlana Haritonov, email: svetlana.haritonov@chim.utm.md

Received: April, 15, 2019

Accepted: May, 28, 2019

Abstract. Motivation is the mobilizing force of the person, which redirects and guides the whole behavior in the direction of satisfying the necessity, so it is responsible for focusing energy and attention on reaching the goals and gaining satisfaction from the work done. This is why, it is logical to assume that once a person has a well-founded reason and an optimum level of motivation will have a quite high performance, he will be characterized as an energetic, lively, persevering person and will take advantage of everything chance to realize his potential and objectives. However, burnout syndrome is opposed to a person's motivational state because the burnout syndrome person is emotionally exhausted, productivity is diminished, and depersonalization occurs.

Keywords: *depersonalization, emotional exhaustion, professional environment, stress, Yerkes-Dodson's Law.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235228

CZU 159.9:331

INTERFERENȚELE SINDROMULUI BURNOUT ȘI MOTIVAREA ÎN MEDIUL PROFESIONAL

Maia Haritonov¹, Svetlana Haritonov^{2*}

¹Universitatea de Stat din Moldova, str. A. Mateevici, 60 de ani, Chișinău, Republica Moldova

²Universitatea Tehnică din Moldova, str. Studenților, 9/9, Chișinău, Republica Moldova

*Autor corespondent: Svetlana Haritonov, email: svetlana.haritonov@chim.utm.md

Recepționat: 15 aprilie 2019

Acceptat: 28 mai 2019

Rezumat. Motivarea este forța mobilizatoare a persoanei, care redirecționează și ghidează întregul comportament în direcția satisfacerii necesității, astfel că este responsabilă pentru concentrarea energiei și a atenției asupra atingerii obiectivelor și obținerea satisfacției față de munca depusă. De aceea, este logic să presupunem că odată ce o persoană are un motiv bine întemeiat și un nivel optim de motivație va avea o performanță înaltă, va fi caracterizată ca o persoană energetică, plină de viață și perseverentă și va profita de toată șansa de a-și realiza potențialul și obiectivele. Cu toate acestea, sindromul Burnout se opune stadiului motivațional al persoanei, deoarece persoana afectată este epuizată emoțional, productivitatea este diminuată și apare depersonalizarea.

Cuvinte cheie: *depersonalizare, epuizare emoțională, mediu profesional, stres, legea lui Yerkes-Dodson.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235230

CZU 659.3:32.019.5

MEDIATIZED WORD INFORMATION. EDUCATION. HANDLING

Anca Păunescu

University of Craiova, 13 Al Cuza St, Craiova Romania

Corresponding author: anca.paunescu@yahoo.com

Received: April, 21, 2019

Accepted: May, 30, 2019

Abstract. The study addresses the role of the media in two ways: informing / educating the public vs. manipulating it. The author uses the SWAT Mass Media to evoke weaknesses, strengths, threats and opportunities. The factual material presents examples of manipulation through the Romanian media.

Keywords: *media, tics, regulations.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235230

CZU 659.3:32.019.5

CUVÂNTUL MEDIATIZAT INFORMAȚIE. EDUCAȚIE. MANIPULARE

Anca Păunescu

Universitatea din Craiova, str. Al Cuza nr. 13, Craiova România

Autor corespondent: anca.paunescu@yahoo.com

Recepționat: 21 aprilie 2019

Acceptat: 30 mai 2019

Rezumat. Articolul abordează rolul mass-mediei în două moduri: informarea și educarea publicului împotriva manipulării acestuia. Autorul folosește mass-media SWAT pentru a evoca punctele slabe, punctele forte, amenințările și oportunitățile. Materialul prezintă exemple de manipulare prin mass-media românească.

Cuvinte cheie: *media, ticuri, regulamente.*

DOI: 10.5281/zenodo.3237616

CZU 371.3.03

CLASSROOM INTERACTION

Eleonora Olivia Bălănescu

University of Craiova, 13 A.I. Cuza St, Craiova Romania

Corresponding author: secretariat.litere@ucv.ro

Received: April, 07, 2019

Accepted: May, 28, 2019

Abstract. For a young English teacher, figuring out classroom interaction may not be an easy matter, especially because in language-learning classrooms teaching runs differently from lecture-style classrooms. This article addresses teacher trainees who prepare themselves for ESP teaching, aiming to raise their awareness of a series of class management skills and techniques that are necessary for ensuring effective communication among learners. The paper will focus on teacher talk vs. student talk, the way students may sit during various types of activities, and certain aspects related to the process of decision-making in class. As a method, we will underline the advantages and disadvantages of each technique, and provide useful advice for teachers. At the end there are two tasks designed for trainees, which can be solved individually or in pairs/groups.

Keywords: *classroom arrangement, communication, decision, groupwork, pairwork, teacher talk, student talk.*

DOI: 10.5281/zenodo.3237616

CZU 371.3.03

INTERACȚIUNEA ÎN CLASĂ

Eleonora Olivia Bălănescu

Universitatea din Craiova, str. A.I. Cuza nr. 13, Craiova România

Autor corespondent: secretariat.litere@ucv.ro

Recepționat: 07 aprilie 2019

Acceptat: 28 mai 2019

Rezumat. Pentru un profesor tânăr de limbă engleză imaginarea interacțiunii în clasă nu poate fi o chestiune ușoară, deoarece în sălile de predare a limbilor străine cursurile se desfășoară în mod diferit de orele în stil lectură. Acest articol se adresează formatorilor care se pregătesc pentru predarea ESP, urmărindu-se sensibilizarea acestora cu privire la o serie de aptitudini și tehnici de management de clasă necesare pentru asigurarea unei comunicări eficiente între cursanți. Lucrarea se va axa pe conversația profesorilor și elevilor, modul în care elevii pot sta în timpul diferitelor tipuri de activități și anumite aspecte legate de procesul de luare a deciziilor în clasă. Vom sublinia avantajele și dezavantajele fiecărei tehnici și vom oferi sfaturi utile profesorilor. La final, există două tipuri de sarcini concepute pentru cursanți, care pot fi rezolvate individual sau în perechi / grupuri.

Cuvinte cheie: *aranjament în clasă, comunicare, decizie, grupare, pereche, vorbire de profesor, vorbire de student.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235232
CZU [796.6 + 629.322.2](091)

APPEARANCE AND DEVELOPMENT OF MOUNTAIN BIKE ABROAD

Bogdan Mihnea Ionut

Technical University of Constructions (Romania), 124, Lacul – Teistreet 124, Lacul – Teistreet
Corresponding Author: Bogdan Mihnea Ionut, *email: catedramcf@gmail.com*

Received: April, 21, 2019

Accepted: May, 30, 2019

Abstract. There are several versions of the appearance of MountainBike - mountain bikes, the emergence and development of a new type of MountainBike sports specialization - "Cross Country". The most interesting and curious legend is that the first mountain bike was invented by California musician leader Brant Richards, who had nothing to do with cycling. Due to the immense popularity of the new type of cycling, the "Cross Country" specialty was included in the 1995 Olympic Games program, and since 1996 began the Olympic MountainBike Olympic history in Atlanta.

Key words: *bike, mountain biking, downhill, off-road, competition.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235232
CZU [796.6 + 629.322.2](091)

APARIȚIA ȘI DEZVOLTAREA MOUNTAIN BIKE ÎN STRĂINĂTATE

Bogdan Mihnea Ionuț

Universitatea Tehnică de Construcții (România), 124, Lacul – Teistreet 124, Lacul - Teistreet
Autor corespondent: Bogdan Mihnea Ionuț, *email: catedramcf@gmail.com*

Recepționat: 21 aprilie 2019

Acceptat: 30 mai 2019

Rezumat. Există câteva versiuni ale apariției MountainBike - bicicletei montane și apariția și dezvoltarea unui nou tip de specializare sportivă în MountainBike – „Cross Country”. Cea mai interesantă și curioasă legendă este aceea, conform căreia prima bicicletă de munte a fost inventată de conducătorul unui ansamblu muzical din California (SUA), Brant Richards, care nu avea nimic de-a face cu ciclismul. Datorită popularității imense a noului tip de ciclism, specializarea „Cross Country” a fost inclusă în programul Jocurilor Olimpice în 1995, iar din 1996, a început istoria olimpică a MountainBike în Atlanta.

Cuvinte cheie: *bicicletă, mountain biking, downhill, off-road, competiție.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235234

CZU 811.111'373.611

CONVERSION AS ONE OF THE PRINCIPLE WAYS OF THE WORD FORMATION IN THE ENGLISH LANGUAGE

Stella Tăriță

Technical University of Moldova, Bd. Ștefan cel Mare 168, Chișinău, Republic of Moldova

Corresponding Author: email: stella.tarita@ia.utm.md

Received: March, 2, 2019

Accepted: May, 10, 2019

Abstract. Word formation is one of the main ways of enriching the vocabulary. There are four main ways of word building in modern English: affixation, compounding, abbreviation and nevertheless conversion. Conversion is the creation of a new word without altering the shape of the existing word by affixation. This method of word formation is a characteristic feature of the English word building system. It is also called affixless derivation or zero suffixation. Moreover it constitutes the process of coining a new word in a different part of speech and with a different distribution characteristic but without adding any derivative element.

Keywords: *affixation, composition, derivational complexity, functional change, paradigm, parts of speech.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235234

CZU 811.111'373.611

CONVERSIUNEA CA UN MOD DE PRINCIPIU A FORMĂRII CUVINTELOR ÎN LIMBA ENGLEZĂ

Stella Tăriță

Universitatea Tehnică a Moldovei, Bd. Ștefan cel Mare 168, Chișinău, Republica Moldova

Autor corespondent: stella.tarita@ia.utm.md

Recepționat: 2 martie 2019

Acceptat: 10 mai 2019

Rezumat. Formarea cuvintelor este una dintre principalele căi de îmbogățire a vocabularului. Există patru modalități principale de construire a cuvintelor în limba engleză modernă: atașarea, compoziția, abrevierea și conversiunea. Conversiunea este crearea unui nou cuvânt fără a modifica forma cuvântului existent prin atașare. Această metodă de formare a cuvintelor este o caracteristică a sistemului de construire a cuvintelor în limba engleză. Se mai numește derivare fără fixare sau sufixare zero. Mai mult decât atât, conversiunea constituie procesul de inserare a unui cuvânt nou într-o altă parte a discursului și cu o altă caracteristică de distribuție, dar fără adăugarea vreunui element derivat.

Cuvinte cheie: *afixare, compoziție, complexitate derivațională, schimbare funcțională, paradigmă, părți de vorbire.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235236

CZU 811.133.1:330:07

THE ECONOMIC SPEECH IN THE FRENCH PRESS

Daniela Scorțan

University of Craiova, 13 Al Cuza St, Craiova Romania

Corresponding author: *secretariat.litere@ucv.ro*

Received: March, 25, 2019

Accepted: May, 04, 2019

Abstract. Our article aims to study the peculiarities of economic discourse through the analysis of economic articles from the French press of 2018. We notice the frequent use of metaphors, the trivialization of specialized vocabulary, and the use of terms of familiar origin. These peculiarities lead us to question the degree of specialization of the language of the economy in this context, and the existence of a linguistic dynamic as a response to economic instability. The corpus of our article is composed of several Romanian newspapers: The Echo, The Tribune, The Income, ThePoint, The Financial Economics Journal. We have developed a lexical statistics study on this corpus of newspapers, in order to extract the terms that appear most frequently. We have found that the economic discourse in the French press is a discourse on the economy, on economic themes, but we cannot consider it as typical of an economic discourse. This discourse is also constrained by the demands of the journalistic discourse, by the average length of the articles which limits the analyzes, not allowing the references from one article to another, and obliging the author to repeat the same explanations for the same terms, taking care however to respect the aim of capturing and entertaining the public.

Keywords: *economic discourse, French press, metaphors, specialized vocabulary, linguistic dynamic.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235236

CZU 811.133.1:330:07

LE DISCOURS ÉCONOMIQUE DANS LA PRESSE FRANÇAISE

Daniela Scorțan

Université de Craiova, rue. A.I. Cuza nr. 13, Craiova, Romania

Auteur Correspondant: secretariat.litere@ucv.ro

Reçu: le 25 mars 2019

Accepté: le 4 mai 2019

Résumé. L'article vise à étudier les particularités du discours économique à travers l'analyse de la presse écrite française de 2018. Nous notons l'utilisation fréquente de métaphores, la banalisation du vocabulaire spécialisé et l'utilisation de termes d'origine familière. Ces particularités amènent à s'interroger sur le degré de spécialisation de la langue de l'économie dans ce contexte et sur l'existence d'une dynamique linguistique en réponse à l'instabilité économique. Le corpus de notre article est composé de plusieurs journaux roumains: The Echo, The Tribune, The Income, The Point, Revue d'économie financière. Nous avons développé une étude statistique lexicale sur ce corpus de journaux, afin d'extraire les termes les plus fréquents. On a constaté que le discours économique dans la presse française est un discours sur l'économie, sur des thèmes économiques, mais nous ne pouvons pas le considérer comme typique d'un discours économique. Ce discours est également contraint par les exigences du discours journalistique, par la longueur moyenne des articles qui limite les analyses, ne permet pas les références d'un article à un autre et oblige l'auteur à répéter les mêmes explications pour les mêmes termes, en prenant cependant l'objectif de capter et de divertir le public.

Mots-clés: *discours économique, presse française, métaphores, vocabulaire spécialisé, dynamique linguistique.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235238
CZU 81'373.23:811.135.1

TRAINING MACHINES OF PERSON'S NAMES IN ROMANIAN LANGUAGE

Lavinu Lapadat*, Maria Magdalena Lapadat

University of Craiova, 13 A.I. Cuza St, Craiova Romania

*Corresponding author: lapadat_lavinu@yahoo.com

Received: April, 6, 2019

Accepted: May, 16, 2019

Abstract. In this article the authors study the means variety of forming the names of the person in Romanian, starting from the hypothesis that the antraponimic etymology cannot be established without the knowledge of the derivational system. The study illustrates copiously the creation of the person's name through the suffix derivation.

Keywords: *anthroponomy, toponymy, suffix.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235238
CZU 81'373.23:811.135.1

MIJLOACE DE FORMARE A NUMELOR DE PERSOANĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Lavinu Lapadat*, Maria Magdalena Lapadat

Universitatea din Craiova, str. A.I. Cuza 13, Craiova, România

*Autor corespondent: lapadat_lavinu@yahoo.com

Recepționat: 6 aprilie 2019

Acceptat: 16 mai 2019

Rezumat. În acest articol este analizată varietatea mijloacelor de formare a numelor de persoane în limba română, pornind de la ipoteza că etimologia antraponimică nu poate fi stabilită fără cunoașterea sistemului derivator. Studiul ilustrează în mod copios crearea numelui persoanei prin derivarea sufixului.

Cuvinte cheie: *antroponomie, toponimie, sufix.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235240

CZU 81'373:821.133.1-3

THE SAME SENTIMENT WITH DOUBLE DESTINATION - "GOLDENGROVE", OF FRANCINE PROSE

Ileana Mihaela Chirișescu

University of Craiova, 13, A.I. Cuza St, Craiova, Romania

Corresponding author: secretariat.litere@ucv.ro

Received: March, 28, 2019

Accepted: May, 11, 2019

Abstract: Goldengrove is Francine Prose's 12th novel. The novel is an autobiography; it reflects Nicole's thoughts on her family's life, and especially Margaret's life. Francine Prose begins her novel with the death of Margaret, Nicole's big sister, the main female character of the novel. Margaret is the oldest, the madwoman, she is in love with Aaron, the main male character of the novel. As in any family where there are two girls, Nicole and Margaret's views differ on some topics. The two sisters live in the same house, they share many things. After Margaret's disappearance, Nicole feels attracted to Aaron, Margaret's boyfriend.

Keywords: love, disappointment, death, jealousy, fear.

DOI: 10.5281/zenodo.3235240

CZU 81'373:821.133.1-3

LE MÊME SENTIMENT À DOUBLE DESTINATION – «GOLDENGROVE», DE FRANCINE PROSE

Ileana Mihaela Chirișescu

Université de Craiova, rue. A.I. Cuza nr. 13, Craiova, Romania

Auteur Correspondant: secretariat.litere@ucv.ro

Reçu: le 28 mars 2019

Accepté: le 11 mai 2019

Résumé: *Goldengrove* est le 12ème roman de Francine Prose. Le roman est une autobiographie, il traduit les pensées de Nicole sur la vie de sa famille, et en particulier sur la vie de Margaret. Francine Prose commence son roman par la mort de Margaret, la grande sœur de Nicole, le personnage principal féminin du roman. Margaret est l'aînée, la folle, elle est amoureuse d'Aaron, le personnage principal masculin du roman. Comme dans toute famille où il y a deux filles, les points de vue de Nicole et de Margaret diffèrent sur certains sujets. Les deux sœurs vivent dans la même maison, elles partagent beaucoup de choses. Après la disparition de Margaret, Nicole se sent attirée par Aaron, le petit ami de Margaret.

Mots clés: amour, déception, mort, jalousie, peur.

DOI: 10.5281/zenodo.3235242

CZU 338.124.4:330.3

FROM CRISIS TO RECOVERY: A DOUBLE-FOLDED ANALYSIS

Adriana Lăzărescu

University of Craiova, 13 Al Cuza St, Craiova Romania
Corresponding author: Adriana Lăzărescu, adriana_3003@yahoo.com

Received: March, 30, 2019

Accepted: May, 15, 2019

Abstract. This paper focused on analysing the financial crises in Portugal and in Romania, with the purpose of researching their particular traits and study if there are similar or different solutions that can be applied for their economic recovery. The methodology taken into consideration focused on data collection and analysis and statistical information used for description of crisis indicators and further comments. It also triggered the presentation and description of the main causes and effects of financial crises. The main objective of this paper was, though, to attempt to bring about some findings regarding the economic recovery from crisis so much awaited by the business world. This topic was widely identified of being of importance both to professors and researchers, on the one hand, and to business people and members of governments, on the other hand.

Keywords: *finance, markets, investment, trade, inflation, risk management, relaunch.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235242

CZU 338.124.4:330.3

DE LA CRIZA LA RECUPERARE: O ANALIZA DUBLA PLIATA

Adriana Lăzărescu

Universitatea din Craiova, str. A.I. Cuza, 13, Craiova, România
Autor corespondent: Adriana Lăzărescu, adriana_3003@yahoo.com

Recepționat: 30 martie 2019

Acceptat: 15 mai 2019

Rezumat. Această lucrare analizează crizele financiare din Portugalia și România, în scopul evidențierii trăsăturilor lor particulare, a soluțiilor similare sau diferite care pot fi aplicate pentru redresare economică. Metodologia luată în considerare s-a concentrat pe colectarea și analiza datelor și pe informațiile statistice utilizate pentru descrierea indicatorilor de criză și comentariile ulterioare. De asemenea, sunt prezentate și descrise principalele cauze și efecte ale crizelor financiare. Obiectivul principal al acestei lucrări a fost totuși încercarea de a aduce niște constatări privind redresarea economică din criză, eveniment atât de așteptat de lumea afacerilor. Acest subiect a fost identificat pe larg ca fiind important atât pentru profesori și cercetători, pe de o parte, cât și pentru oamenii de afaceri și membrii guvernelor, pe de altă parte.

Cuvinte cheie: *finanțe, piețe, investiții, comerț, inflație, gestionarea riscurilor, relansarea.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235244

CZU 351.77:614.3

SPECIFIC FOOD SECURITY POLICIES

Maria Oleiniuc

State University „Alecu Russo” of Balti, Moldova
Corresponding author: email: mariaoleiniuc@yahoo.com

Received: March, 25, 2019

Accepted: May, 4, 2019

Abstract. In this article, the author has analyzed what types of food security policies need to be developed and implemented depending on the dimensions of food security in order to improve the situation of food security. Improving the current situation regarding the food security is a dilemma not only related to the national level of a country but also worldwide. The consequences of economic growth and the level of globalization for some countries have been quite impressive, especially for industrial countries, but not for developing and emerging countries. The European Community together with such organizations as the UN and the FAO have come up with quite impressive policies on improving food security, namely the four specific dimensions: insurance, access, use and stability. The main directions of improvement for each food security policy has been analyzed by the author at the level of the country of the Europe and Central Asia region. The scientific methods used by the author are: analysis and synthesis, induction and deduction, history and logic. As a result of research, we find that regardless of the level of development of the country, the state must pay particular attention to the development of such a direction as: increasing the volume of domestic food production, facilitating food imports in the country, creating jobs.

Keywords: *food security, food security policy, insurance, access, stability, use, dimensions of food security.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235244

CZU 351.77:614.3

POLITICI SPECIFICE PENTRU SECURITATEA ALIMENTARĂ

Maria Oleiniuc

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți, Moldova

Autor corespondent: email: mariaoleiniuc@yahoo.com

Recepționat: 25 martie 2019

Acceptat: 4 mai 2019

Rezumat. În acest articol autorul a analizat tipurile de politici care trebuie dezvoltate și implementate pentru a îmbunătăți situația privind securitatea alimentară, acest lucru fiind o dilemă legată nu numai de nivelul național al unei țări, ci și din întreaga lume. Consecințele creșterii economice și ale nivelului globalizării pentru unele țări au fost destul de impresionante, în special pentru țările industriale, dar nu și pentru țările în curs de dezvoltare. Comunitatea Europeană, împreună cu organizații precum ONU și FAO, au venit cu politici impresionante privind ameliorarea securității alimentare, și anume cele patru dimensiuni specifice: asigurarea, accesul, utilizarea și stabilitatea. Principalele direcții de îmbunătățire a fiecărei politici de securitate alimentară au fost analizate de autor la nivelul țărilor din Europa și Asia Centrală. Metodele științifice folosite sunt: analiza și sinteza, inducția și deducerea, istoria și logica. Ca urmare a cercetării se constată că, indiferent de nivelul de dezvoltare al țării, statul trebuie să acorde o atenție deosebită dezvoltării unor astfel de direcții, cum ar fi: creșterea volumului producției interne de alimente, facilitarea importurilor de alimente în țară, crearea locurilor de muncă.

Cuvinte cheie: *securitatea alimentară, politica privind securitatea alimentară, asigurarea, accesul, stabilitatea, utilizarea, dimensiunile securității alimentare.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235248

CZU 663.2:634.8(478)

VINE CULTURE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA AT THE BEGINNING OF THE THIRD MILLENNIUM

Vasile Arhip*, Iurie Scutaru

Technical University of Moldova, Ștefan cel Mare str. 168, Chisinau, Republic of Moldova

*Corresponding Author: vasile.arhip@enl.utm.md

Received: February, 25, 2019

Accepted: April, 25, 2019

Abstract. The article presents a review of the stages of development of the wine sector in the Republic of Moldova after the proclamation of independence. The objective and subjective conditions that have had an impact on the development of viticulture in Moldova, the transformations that have led to the mitigation of this impact, are elucidated. Particular attention is paid to the mapping of wine-growing areas in the Republic of Moldova, as well as to the global situation.

Keywords: *vines, native varieties, wine regions, wine markets, competitiveness.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235248

CZU 663.2:634.8(478)

CULTURA VIȚEI DE VIE ÎN REPUBLICA MOLDOVA LA ÎNCEPUTUL MILENIULUI III

Vasile Arhip*, Iurie Scutaru

Universitatea Tehnică a Moldovei, str. Ștefan cel Mare 168, Chișinău, Republica Moldova

Autor corespondent: vasile.arhip@enl.utm.md

Recepționat: 25 februarie 2019

Acceptat: 25 aprilie 2019

Rezumat. În articol este prezentată o trecere în revistă a etapelor de dezvoltare a ramurii vitivinicole din Republica Moldova după proclamarea independenței. Sunt elucidate condițiile obiective și subiective, care au avut impact asupra dezvoltării viticulturii în Moldova, transformările care au condus la diminuarea acestui impact. O atenție deosebită este acordată cartografierii arealelor vitivinicole din Republica Moldova, precum și situației la nivel global.

Cuvinte cheie: *vița de vie, soiuri autohtone, regiuni vitivinicole, piețe vitivinicole, competitivitate.*

DOI: 10.5281/zenodo.3235226
CZU 378.6(478):004

GOVERNANCE OF THE TECHNICAL UNIVERSITY OF MOLDOVA IN THE DIGITAL ERA

Carolina Timco*, Larisa Bugaian, Dinu Țurcanu

Technical University of Moldova, Ștefan cel Mare str. 168, Chisinau, Republic of Moldova

*Corresponding Author: Carolina Timco, email: carolina.timco@adm.utm.md

ORCID- <https://orcid.org/0000-0002-9699-029>

Received: March, 15, 2019

Accepted: May, 05, 2019

Abstract. The Technical University of Moldova (TUM) is the only university in Moldova to train engineers with more than 50 years of history, with a large infrastructure including 9 faculties, a college, several administrative departments, research centers and a training center. TUM offers more than 100 programs at all levels: Bachelor, Master, PhD, especially in engineering. The use of digital is present in all aspects of university management: organizational, human resources, academic and financial. The paper describes the challenges of digital governance and how the university manages them.

Keywords: *ICT, university management, autonomy, Technical University of Moldova.*

1. Le contexte de la gouvernance universitaires en Moldavie

La société dans laquelle on vit change périodiquement. Dans son parcours, l'humanité a passé par des transformations radicales, en passant d'une société agraire vers une société industrielle et aujourd'hui a une société informationnelle. La société informationnelle est considéré une société post-industrielle, qui se développe grâce à la globalisation, dans le quelle l'information et les connaissances, tant bien que le niveau de pénétration de ceux-ci représente une des avantages compétitifs fondamentales des pays [1]. Dans une société informationnelle le numérique est critique, et recouvre à la fois les sciences et technologies de l'information et de la communication (informatique, électronique, télécommunications).

La gouvernance est un terme qui est utilisé, surtout, lorsqu'il s'agit des affaires financières. La gouvernance transposée au niveau de l'université doit être soumise aux règles managériales de gestion efficace, saine et rentable. La bonne gouvernance est donc définie comme un ensemble de bonnes pratiques de gestion. Usuellement, cette définition comporte plusieurs éléments: la transparence, la cohérence, la participation et la coordination des intervenants, l'évaluation des résultats et l'apport de corrections appropriées ainsi que la responsabilisation de chaque acteur. En ce qui a trait aux universités, cette notion s'applique aux trois volets de leur mission: la production du savoir, la transmission des connaissances ainsi que la recherche et l'innovation. En plus on ajoute la gestion transparente des moyens et budgets.

En ce que concerne la Moldavie, le système éducatif moldave a émergé du system éducatif soviétique. Dans les années 90, avec la promulgation de l'Independence, on a adopté plusieurs lois visent le system éducatif. En 1995 a été adoptée la loi de l'éducation, qui a été modifié plusieurs fois, pour refléter les évolutions du système. Si en 1995 été mentionné que les universités peuvent obtenir l'autonomie universitaire par une modalité approuvée par le

Gouvernement [2], en 2012 la loi a été modifiée avec le syntagme que «les universités disposent d'autonomie universitaire» [3]. Cette modification a été faite grâce à l'adhérence au processus de Bologna, et comme suite à toutes les déclarations liées avec ce processus.

Au moment, dans le nouveau Code d'éducation, qui a été adopté en 2014, est mentionné que les institutions d'enseignements supérieures disposent d'autonomie universitaire. L'autonomie universitaire est définie comme «le droit de la communauté universitaire de s'organiser et de s'autogérer, d'exercer ses libertés académiques sans aucune ingérence idéologique, politique ou religieuse, d'assumer un ensemble de compétences et d'obligations conformément aux politiques et stratégies nationales de développement de l'enseignement supérieur» [4], qui est conforme au principe fondamentale d'une université moderne – la corrélation entre l'autonomie universitaire et la responsabilité publique. Le code décrit l'autonomie universitaire en couvrant tous les quatre domaines qui caractérisent une université moderne définie par l'Association des universités européennes par la Déclaration de Lisbonne de 2007:

-L'autonomie organisationnelle, qui signifie la liberté de l'université d'établir sa structure, sa modalité de gestion, ses relations de subordination et de responsabilité;

-L'autonomie de la ressource humaine, qui implique la liberté de l'université de recruter et de sélectionner la ressource humaine qualifiée, la responsabilité de signer des contrats de travail, d'établir le niveau de salaire, l'augmentation de salaire en fonction de la valeur du potentiel humain;

-L'autonomie académique, c'est-à-dire la liberté et la responsabilité de l'université de développer ses propres programmes, la définition de la structure et du contenu du programme universitaire, la responsabilité d'assurer la qualité de ces programmes, la recherche universitaire, les procédures de sélection des futurs étudiants;

-L'autonomie financière, ce qui signifie que l'université a la liberté d'assurer ses revenus et d'allouer des ressources financières, d'établir les frais d'études, les taxes de séjour dans les auberges, les taxes pour les services offerts, de financer et de cofinancer la recherche universitaire, d'utiliser et de déposer les ressources financières, en utilisant des procédures internes pour une gestion efficace.

Malgré le fait que l'autonomie universitaire a été définie par le Code, il y a plusieurs obstacles pour l'assurer intégralement, car il y a des réglementations d'ordre financière, administrative et académique.

2. L'usage de numérique en gouvernance universitaire de l'Université Technique de Moldavie

2.1. Présentation de l'Université Technique de Moldavie

L'Université Technique de Moldavie (UTM) est le seul établissement d'enseignement technique supérieur en République de Moldavie. Depuis sa fondation en 1964 et jusqu'à présent, l'université a formé environ de 80 mille d'ingénieurs et économistes.

L'UTM compte 9 facultés: «Énergétique et Ingénierie Electrique»; «Ingénierie Mécanique, Industriel et Transports»; «Ordinateurs, Informatique et Microélectronique»; « Electronique et Télécommunications»; «Technologie des Aliments»; «Textile et Polygraphie»; «Ingénierie civile, Géodésie et Cadastre»; «Urbanisme et Architecture»; «Ingénierie Economique et Business». Après la Faculté «Ingénierie Mécanique, Industriel et Transports» fonctionne le Collège Technique.

Actuellement l'Université a plus de 8 mille étudiants à temps plein et à temps partiel, la formation des quelles est assurée par plus de 7 mille enseignants.

Le processus de formation dans l'Université est conforme au processus Bologna, et inclut le 1er cycle - Licence, le 2ème – Master et le 3ème – Doctorat. Au Licence il y a plus de 60 programmes de formation, au Master plus de 40 programmes et au Doctorat environ de 50 programmes. Parmi les formations de UTM il y a des formations, ou la plupart des disciplines sont enseignées dans une langue étrangère, comme les Filières Francophones «Informatique» et «Technologie Alimentaire» et la Filière Anglophone «Software Engineering».

La recherche c'est un autre volet de UTM. Il existe six centres de recherches, en recherche sont impliqués les étudiants et les enseignants de l'Université. Les résultats de recherches sont reconnus au niveau nationale et internationale, car l'UTM dans les dernières années a gagné plus de 30 médailles d'or et un grand nombre de médailles d'argent, de bronze et des mentions honorables. L'unique chercheurs de Moldova qui est parmi les plus cités conforme a TOP Mondial (Highly Cited Researchers) est Oleg Lupan de UTM.

L'UTM est membre du Réseau des Universités de la Mer Noire, d'Agence Universitaire de la Francophonie et d'Association des Universités Européennes, a plus d'une centaine d'accord de collaboration avec les Universités étrangers, les entreprises et les organismes non-gouvernementales.

L'infrastructure de l'université englobe 3 campus, ou sont situées les facultés, les centres de recherches, les foyers, la cantine, les salles de sports, l'hôtel universitaire et d'autre édifices, en plus elle gère un collège technique.

2.2. Le numérique et l'offre académique

La préoccupation sur l'influence de la numérique dans l'activité universitaire se retrouve dans la stratégie universitaire et dans les politiques universitaires. La stratégie de UTM pour 2016-2020, décrit les défis aux quelles l'université doit répondre, parmi lesquelles on mentionne les pertinentes à la numérique [5]:

-la massification de la formation, grâce aux technologies et au réseaux informationnelles. Le contenu est devenue omniprésent, on-line et libre d'être accéder, comme résultat l'université perte le « monopole » sur les connaissances. On retrouve sur le marché des jeunes, surtout dans le domaine des technologies informationnelles, qui travaillent sans avoir un diplôme universitaire, qui ont des compétences obtenus grâce à auto éducation ou à des cours certifiées. En plus, cette tendance on retrouve déjà et dans des autres domaines d'activités;

-les technologies informationnelles, qui ont déjà beaucoup changées les activités dans toutes les domaines, l'enseignement c'est pas une exception. Les campus universitaires resteront comme des espaces d'enseignement et d'études, de recherches et innovations, mais les technologies informationnelles changeront les modalités de transmettre les connaissances et de formations des compétences, permettront d'obtenir une réponse immédiate et dans un temps réel des étudiants, faciliteront l'accès à l'éducation pour plusieurs catégories de personnes en utilisant la formation à la distance et permettront la pénétration des prestataires des services éducationnelles alternatives sur les marchés traditionnels.

Pour répondre aux défis mentionner l'université se préoccupe constant d'introduire des nouvelles formations, d'adapter les contenus des formations existantes, d'appliquer des nouveaux méthodes d'enseignements et d'introduire des cours certifier dans le curricula universitaire.

Les formations offertes par l'Université doivent correspondre au Nomenclateur, c'est pourquoi à l'élaboration de la nouvelle version, publier en 2017, l'Université a insisté de reformuler certaines formations et d'introduire des nouvelles formations liées avec le numérique, comme ingénierie software, Robotiques and mécatroniques, qui sont maintenant dans le portfolio des formations universitaires. En plus, comme résultat de l'étude de la demande éducationnelle, on a élaboré un nouveau programme de formation au niveau de Master, qui a été désignée pour les personnes qui n'ont pas une formation spécialisée en ingénierie – Technologie

informationnelle pour les affaires. Comme résultat de cette formation les étudiants obtiennent des compétences numériques.

Une autre direction d'activité est le perfectionnement des formations existantes. Il existe une préoccupation constante pour que les compétences formées correspondent aux nécessités de la marché, et comme tous les activités supposent l'utilisation de la numérique, on utilise dans les activités didactiques des versions éducatives des soft utilisées dans la vie réelle.

Autrefois la difficulté majeure avec les softs était l'achat des licences pour l'utilisation légale de celui-ci. Maintenant, les entreprises qui produisent les soft ou les distribuent ou les utilisent, offrent les versions éducatives, pour que les diplômés savent comment les utiliser dans les entreprises. Par exemple, on utilise le soft Gemini éducatif pour désigner les vêtements, SOLIDWORKS Education Edition utiliser pour désigner des produits industriels, en ingénierie civile, architecture.

On utilise le numérique pour appliquer les nouvelles méthodes d'enseignements, comme est apprentissage basée sur des problèmes (PBL), pour adapter le processus d'enseignements au besoin d'étudiants. Grâce à la soutenance de l'AUF, on applique une approche différente pour la formation Informatique, la formation en alternance. La formation suppose que les étudiants suivent des cours théorétiques à l'université, qui est suivi des cours pratiques à l'entreprise.

Dans ce cas, les étudiants font la connexion entre la théorie et le pratique, les enseignants peuvent étudier les langues qui sont plus souvent utiliser. Ce moment est assez important pour un domaine, comme est le TIC, ou les choses évoluent assez vite, et une telle approche permet de maintenir les formations actualisées.

Une autre nouveauté implémenter par l'université c'est l'introductions des cours certifiées dans le curricula universitaire, comme des cours Cisco pour les formations comme Technologie informationnelles, Ordinateurs, Communications, Sécurité des systèmes électroniques et de télécommunications, Ingénierie Software.

Le rationnement de telles actions est qu'à la fin des études les diplômés possèdent des certifications supplémentaires reconnus internationalement, qui seront un plus pour trouver un emploi mieux payer.

2.3. Le numérique et la gestion universitaire

En décrivant la structure de l'Université on a voulu démontrer que pour le gérer efficacement les gestionnaires doivent avoir accès à des informations actualisées dans un temps réel. Pour assurer un bon fonctionnement de l'université, pour débureaucratiser le processus éducatif et administratif la stratégie universitaire pour 2016-2020, suppose la formation du Système Informatique de Management Universitaire qui doit assurer:

- la modernisation du processus éducatif;
- l'accès personnalisé et rapide à l'information;
- la transparence des processus universitaires;
- la croissance de la concurrence dans le milieu universitaire;
- la réductions des coûts des flux opérationnels;
- l'informatisation du circuit des documents;
- la croissance de la satisfaction dans le milieu universitaire;
- communication internes efficace;
- augmenter la visibilité de l'Université au niveau local et internationale;
- augmenter la crédibilité de l'administration universitaire.

Depuis 2016, le Système Informatique de Management Universitaire est perfectionné constant pour correspondre aux nécessités des étudiants, du personnel académique et non-académique. Cette activité est réalisée par la structure administrative de UTM - la Direction des Technologies Informationnelles et Communications du UTM. Le processus de formation du

Système a commencé avec une étude sur les nécessités de l'université et comme résultat l'architecture du système a été créée, comme est présenté dans la figure 1. A son tour chaque produit de programme a des modules, comme il est présenté dans la figure 2. Les modules des programmes produits inter-actionnent entre eux, comme il est montré sur l'exemple du Produit program «Service Personnel» dans la figure 3.

Pour minimiser les dépenses liées à la délivrance des cartes d'étudiants.

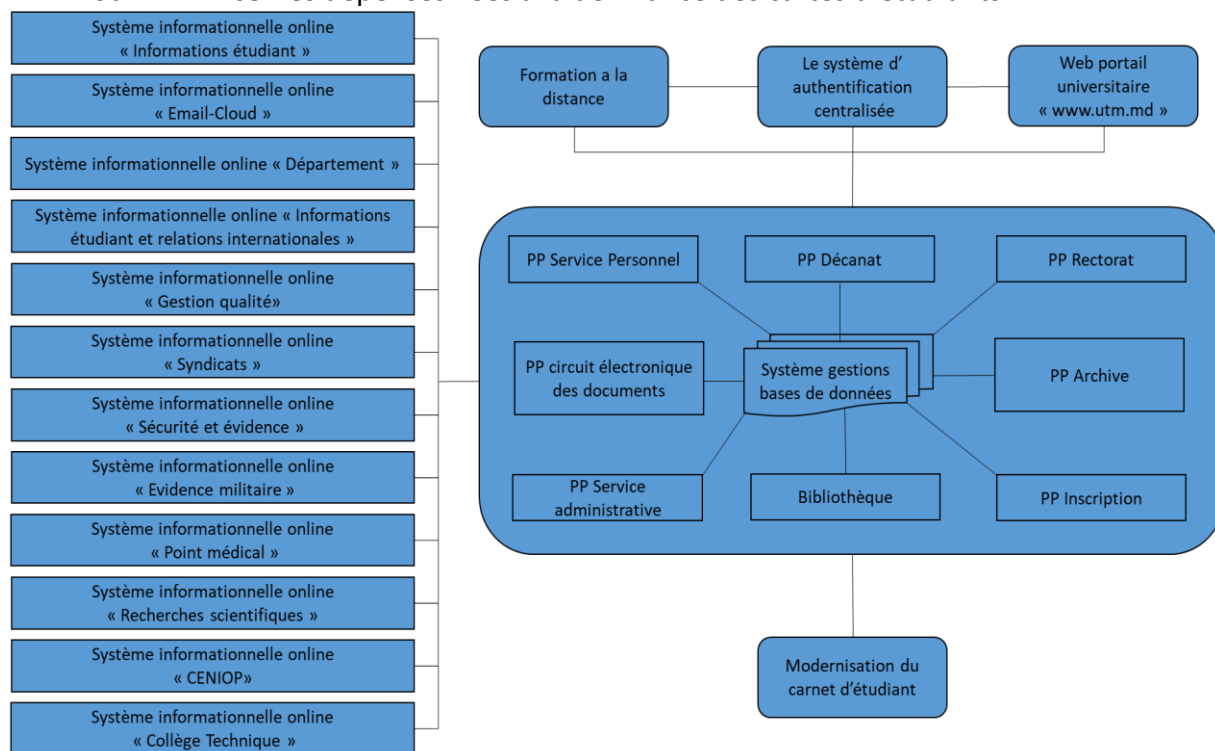

Figure 1. Le système Informationnelle de Management Universitaire. Modules et Produits de Program (PP).

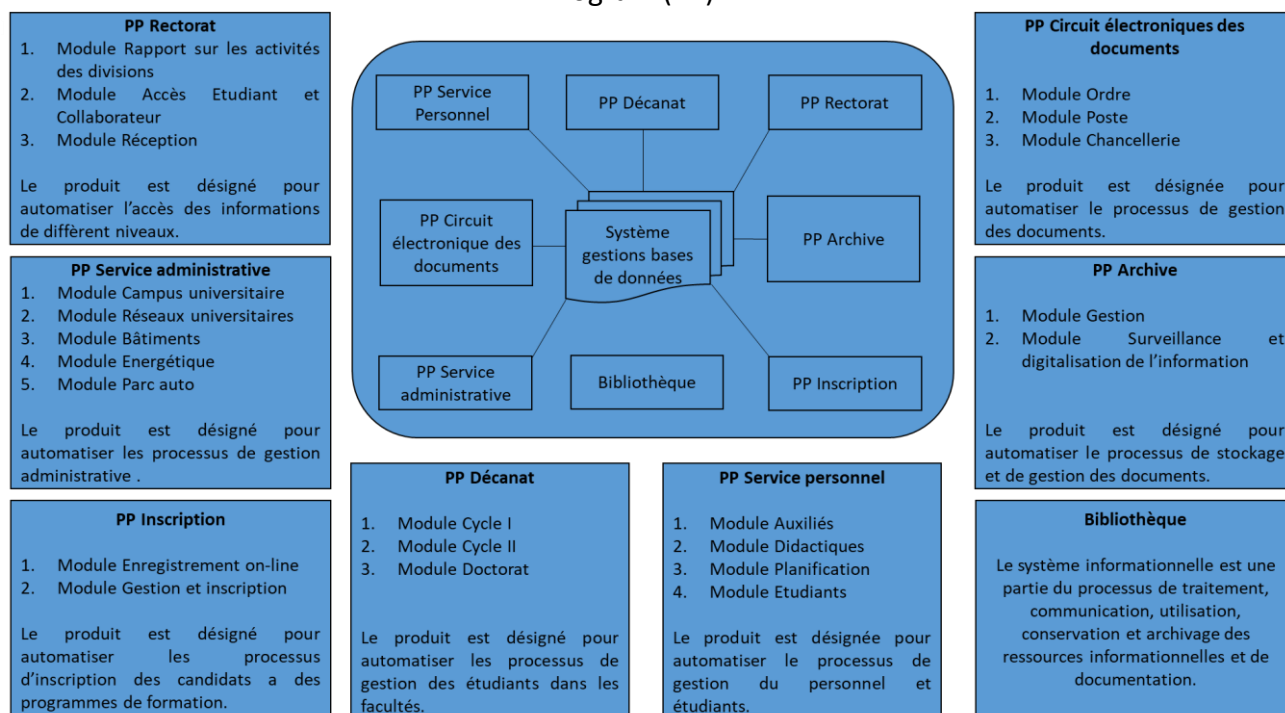

Figure 2. Le système Informationnelle de Management Universitaire. Le noyau de base.

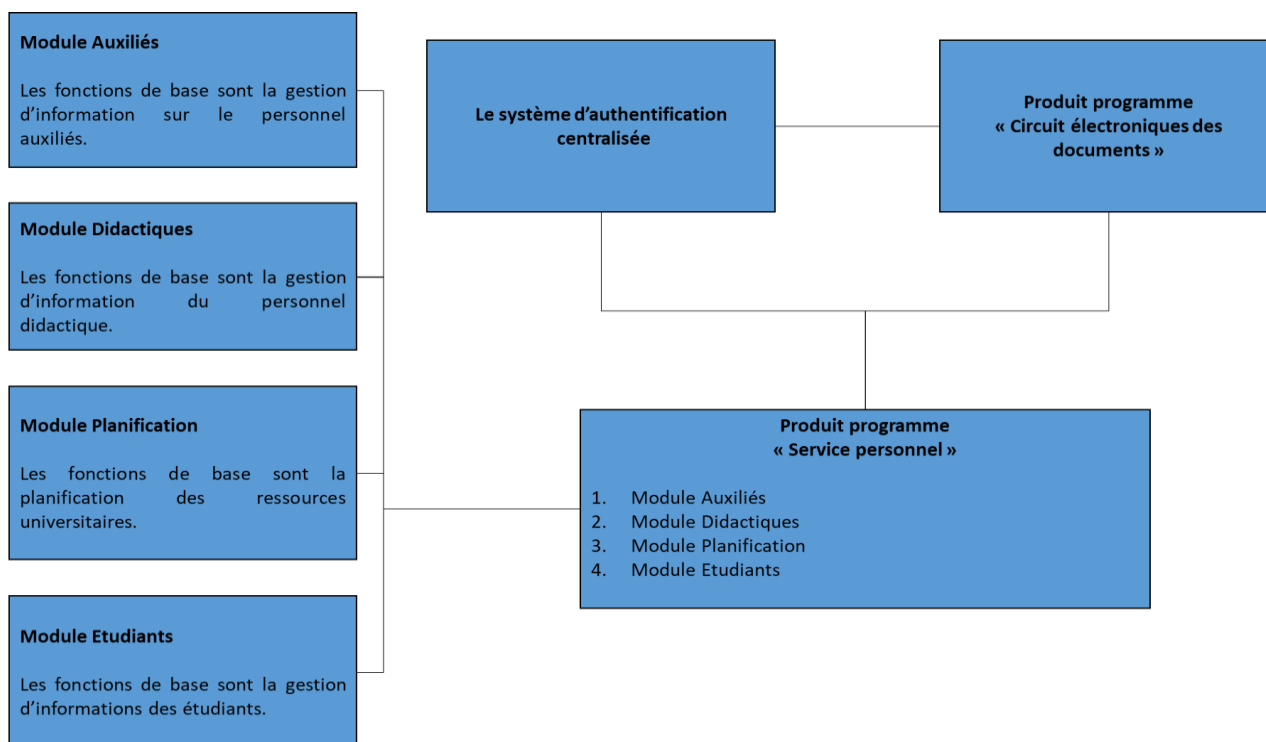

Figure 3. Le système Informationnelle de Management Universitaire. L'interaction des modules du produit program «Service personnel».

Les dernières activités réalisées pour moderniser l'infrastructure de la numérique en 2018 par l'Université sont:

- on a modernisé l'infrastructure d'accès, le réseau local de communication et le réseau Wireless dans tous les campus et dans les facultés, en l'adaptant aux nécessités croissantes des facultés dans des outils informatiques;
- on a monté le réseau de communication et d'accès à l'Internet dans l'hôtel universitaire. Ça a permet d'assurer la connections des invitées à l'Internet et de moderniser et développer l'infrastructure dans les foyers;
- on a équipé la salle de sport, qui permet de suivre les activités et de gérer plus efficace l'activité de la salle de sport;
- on a équipé la salle d'exposition de la Faculté d'Architecture et la salle festive, qui permet d'organiser des manifestations a la distance;
- on a modernisé les laboratoires de plusieurs facultés, le centre de traitements de donnés;
- on a installé des milieux de surveillance, pour assurer la sécurité dans les campus universitaires;
- pour assurer le processus didactique on a fait une inventorisaton des équipements utilisées, on a rempli les vieux équipements avec des ordinateurs plus modernes, on a acheté des ordinateurs qui permettent de designer et élaborer des nouveaux produits vestimentaires, pour apprendre les langues étrangères, pour modeler en 3D et designer des produits industriels;

En 2018 on a ajouté des nouveaux éléments au système informationnelle, comme les produits de programmes «Anti plagiât» et «Revue scientifique», les module «Horaire», «Salarisation» et «Importation du classificateur d'occupations de République de Moldavie». La plus récente modification c'est le lancement du module «Mon Université Etudiant», qui est présentée dans la figure 5. Le module permet aux étudiants d'accéder toutes les informations sur leur parcours universitaire: le profil, la situation académique, l'horaire, les paiements et les dettes, tant bien que les nouvelles d'Université. Ce module on le planifie de le

faire mobile-friendly, pour l'installer sur le portable, qui permettra d'obtenir des nouvelles dans un temps réel.

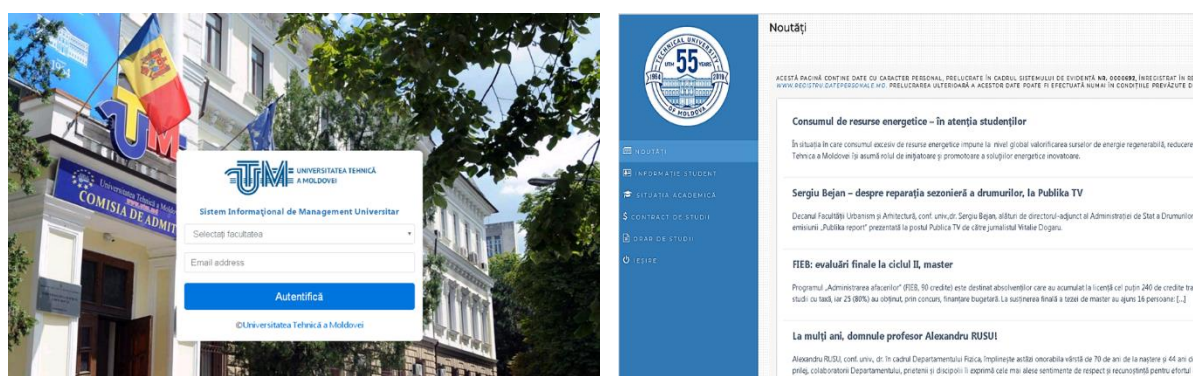

Figure 4. Le Système Informationnelle de Management Universitaire. Mon Université Etudiant.

2.4. Le numérique et l'information

Le Système Informationnelle a la fonction d'informer les utilisateurs, comme suite les dernières années on a perfectionné le système pour assurer l'accès à l'information (figure 5). Comme suite à la perfection, les carnets d'étudiants et les carnets des collaborateurs permettront l'accès dans les bâtiments universitaires, on pourra exclure les carnets de lecteur.

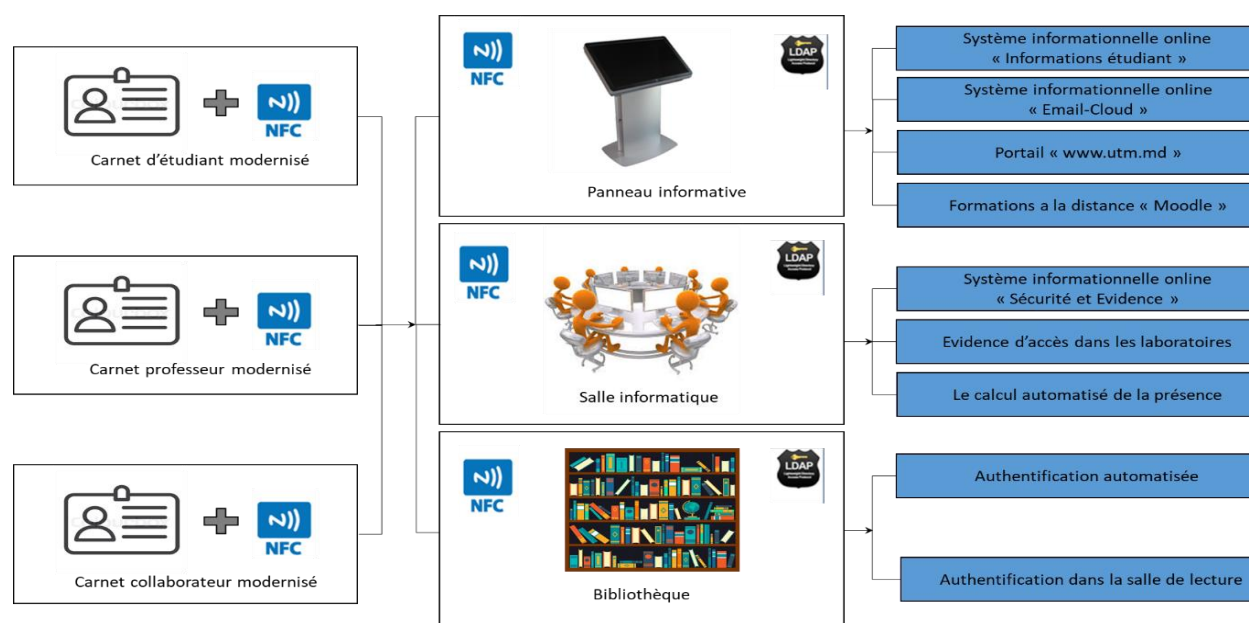

Figure 5. Le Système Informationnelle de Management Universitaire. L'accès à l'information.

Comme part du système informationnel sont les sites universitaires: utm.md, proiecte.utm.md, merit.utm.md, astro.utm.md, cariera.utm.md, utm.md/meridian, utm.md/mesager, utm.md/istoria, utm.md/bsec-hdf, utm.md/metrolog, library.utm.md; et les sites des facultés: fet.utm.md, feie.utm.md, fimit.utm.md, fta.utm.md, ftp.utm.md, fua.utm.md, fcgc.utm.md et fieb.utm.md. En 2018 on a ajouté des sites pour les revues scientifiques: jes.utm.md – Journal of Economic Studies et jss.utm.md – Journal of Social Sciences. Les statistiques pour 2018 montrent que on a eu plus de 300 mille d'aces sur les sites, la plupart de ceux-ci (environ de 80%) sont des visiteurs qui reviennent, qui accède plus d'une extension du site et la durée de la session est d'environ 3 minutes. La plupart des visiteurs accède la version en

roumain ou en russe et sont de Moldavie, mais il y a des visiteurs de Roumanie, Russie, Ukraine, France, Italie, Canada, Etats Unis, Germanie et Angleterre. Pendant 2018 ont a identifié et a bloqué environ de 20 mille d'adresse IP pour la tentative de force attack, ou pour l'impossibilité de les identifier, ou pour prévenir le SPAM.

Les bibliothèques universitaires sont une autre source d'informations des étudiants, des chercheurs et des enseignants, mais elles doivent assurer l'accès à des ressources spécialisées. Dans l'époque de numérique, les bibliothèques doivent gérer plus d'information et les bibliothécaires doivent avoir des compétences pour orienter les étudiants. Depuis 2016, avec l'appui du Programme norvégien de coopération dans le domaine d'enseignement supérieure avec les pays de Eurasie, 18 bibliothèques universitaires, UTM y inclut, bénéficient de support pour consolider les capacités des bibliothèques. Depuis 2016 jusqu'à en 2018, on a créé un réseau unique entre les bibliothèques partenaires, qui permet d'accéder le catalogue numérique, on a organisé plusieurs sessions d'information comment utiliser les bases de données, comment être visible comme chercheurs sur l'Internet, comment utiliser les open ressources, comment protéger les publications. Dans le cadre de cet projet, en 2018, UTM a lancé la plateforme repository.utm.md, qui est désignée pour stocker le contenu digital de la bibliothèque universitaire, en plus les étudiants et les chercheurs universitaires peuvent accéder les bases de données [Cambridge Journals Online](#) et [SAGE Research Methods](#). Pour le future, on se propose de continuer la digitalisation de la bibliothèque et de faire communiquer les sites des revues universitaire et de repository.

3. Conclusions

Les universités moldaves doivent s'adapter assez vite aux modifications de milieux académiques pour rester compétitives sur le marché éducationnel. L'évolution de numérique mis plusieurs défis, qui peuvent être traités comme des opportunités, tant bien que des risques, dans la démarche universitaire de rester compétitive.

L'université continuera de valoriser les opportunités de la numérique en diversifiant l'offre académique, en appliquant les technologies pour mieux gérer les processus éducatif et administratives, mais elle est consciente des risques associés, comme la sécurité informationnelle, la protection des données, ou l'accès sécurisé.

Références:

1. Karvalics László Z., Information Society dimensions, Szeged, 2010
2. Legea învățământului, nr. 547 din 21.07.1995. Disponible: <http://lex.justice.md/md/311684/>
3. Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr. 178 din 11.07.2012, Disponible: <http://lex.justice.md/md/344738/>
4. Codul Educației al Republicii Moldova, Nr. 152 din 17.07.2014, Disponible: <http://lex.justice.md/md/355156/>
5. Planul de dezvoltare strategică instituțională a Universității Tehnice a Moldovei 2016-2020, Disponible: <https://utm.md/senatul/strategia-utm-2016-2020-23.07.17.pdf>

DOI: 10.5281/zenodo.3235228
CZU 159.9:331

THE INTERFERENCES OF BURNOUT SYNDROME AND MOTIVATION IN THE PROFESSIONAL ENVIRONMENT

Maia Haritonov¹, Svetlana Haritonov^{2*}

¹State University of Moldova, str. A. Mateevici, 60, Chisinau, Republic of Moldova

²Technical University of Moldova, str. Studenților, 9/9, Chisinau, Republic of Moldova

*Corresponding Author: Svetlana Haritonov, email: svetlana.haritonov@chim.utm.md

Received: April, 15, 2019

Accepted: May, 28, 2019

Abstract. Motivation is the mobilizing force of the person, which redirects and guides the whole behavior in the direction of satisfying the necessity, so it is responsible for focusing energy and attention on reaching the goals and gaining satisfaction from the work done. This is why, it is logical to assume that once a person has a well-founded reason and an optimum level of motivation will have a quite high performance, he will be characterized as an energetic, lively, persevering person and will take advantage of everything chance to realize his potential and objectives. However, burnout syndrome is opposed to a person's motivational state because the burnout syndrome person is emotionally exhausted, productivity is diminished, and depersonalization occurs.

Keywords: *depersonalization, emotional exhaustion, professional environment, stress, Yerkes-Dodson's Law.*

Introduction

Professional stress, in the conditions of actual society, became omnipresent and constitutes a real social problem. Stress agents are influencing the individual and produce somatic and psychological tear, that is correlated with various adaptation difficulties. Among the consequences of excessive occupational stress are emotional exhaustion, depersonalization and reduction of personal achievements, all of which constitute burnout syndrome [1].

Introduced by Bradley (1969), developed and developed by Freudenberger (1974) and Cristina Maslach (1976), the concept of burnout signifies *a syndrome of emotional exhaustion, depersonalization and reduction of professional achievement, occurring in individuals professionally involved with others*. The burnout syndrome has three basic components [3]:

1. Emotional exhaustion is expressed through the feeling of fatigue and emotional imbalance caused by professional work. Emotional overload and the impossibility of restoring energy interfere with self-salvage attempt by alienation. The person becomes incapable of working with the same energy. Work is done formally. Emotional exhaustion is an important indication of emotional burning.

2. Depersonalization - means lack of emotions, the presence of cynicism. Negative attitude towards the work accomplished can cause pessimism, lack of willingness to communicate, ignorant behavior.

3. The reduction of personal achievements is accompanied by a decrease in self-assessment of the person. The main manifestations of this stage are: the negative tendency of self appreciation, achievements and professional successes; the manifestation of negativity in relation to service obligations, the decrease of professional motivation, etc.

Professional motivation

Professional motivation, at the resistance stage, play a majore role in the avoidance of symptoms specific to burnout syndrome. Motivation represents the whole of the factors that trigger the activity of the individual, it guides it towards certain purposes and supports it energetically [2]. The study of professional motivation involves analyzing the factors that determine the employee's behavior and the mechanisms that explain the trigger. Under the effect of internal or external stimuli, the motives bring the individual into action and support his activity for a while, despite the obstacles that may arise. Moreover, when an employee has an objective, he makes a forecast, thus making a subjective measure of the probability of his success [4, p. 80].

Of major importance in this respect is the optimal motivation, as a way of objectively assessing the degree of difficulty of the situation; efficient management of personal resources and prevention of emotional exhaustion. Thus, in the case of excessive motivation, the individual acts in the conditions in which the energy impulse disorganizes him and makes him lose energy on small and insignificant things, even before he properly confronts the obstacle. Such situations can result in the person's energetic and emotional exhaustion, so he is no longer able to meet the requirements. On the other hand, the employee lacking motivation (intrinsic or even extrinsic) is not sufficiently involved in solving professional tasks, which can condition the failure of the working plan, conflicts with the administration and colleagues, lack of professional satisfaction, etc., which in time can also sold with emotional burning. We must also mention Yerkes-Dodson's Law, according to which, the intensity of activity ensures the performance improvement only up to the level of a critical area, then, if the intensity of motivation continues to increase, the performance begins to decrease [2, p. 215]. Professional activity (physical or intellectual) involves a permanent energy consumption, and if it involves direct interaction with other people, consumption is also emotional. When the work done is pleasant or the results are what is expected, the work itself is a true motivational source [3, p. 420]. However, in case of burnout syndrome, excessive energy consumption can not be fully restored until the next day or even during professional vacations.

Conclusions

Burnout syndrome is a complex phenomenon with a predominantly negative connotation that occurs and manifests itself in the professional environment, disturbing the entire existential sphere of the employee. Major importance in managing the employee's energy and emotional resources lies in professional motivation. Optimal motivation has a considerable influence on the prevention of burnout syndrome, helping to manage emotional exhaustion, avoiding depersonalization and reducing personal achievement in the professional environment.

References:

1. Cerlat R. Interferențe ale sindromului *burnout* și satisfacției în muncă în mediul educațional. În: *Revista Studia Universitatis*, 2018, Nr.9 (119), p. 124-129.
2. Cosmovici A., Psihologie Generală, Iași, Polirom, 1996.
3. Zlate M., Tratat de psihologie organizațional-managerială, VOL. II, Iași, Polirom, 2007.
4. Ilyin E, Motivations and Motives, Moscow, Peter, 2011 (in Rusiian).

DOI: 10.5281/zenodo.3235230
CZU 659.3:32.019.5

MEDIATIZED WORD INFORMATION. EDUCATION. HANDLING

Anca Păunescu

University of Craiova, 13 Al Cuza St, Craiova Romania
Corresponding author: anca.paunescu@yahoo.com

Received: April, 21, 2019

Accepted: May, 30, 2019

Abstract. The study addresses the role of the media in two ways: informing / educating the public vs. manipulating it. The author uses the SWAT Mass Media to evoke weaknesses, strengths, threats and opportunities. The factual material presents examples of manipulation through the Romanian media.

Keywords: *media, tics, regulations.*

Introducere

Ne-am propus abordarea, din două puncte de vedere a acestei lucrări, și anume: unul "pozitiv", care să demonstreze că mass-media, în general, și televiziunea, în special, sunt percepute ca având un rol bine definit în informarea și educarea publicului, și cel de-al doilea, „negativ”, care să dezvăluie misiunea nerostită, nedeconspirată, a mass media: aceea de a manipula.

Educația prin mass-media este una nonformală, ce cuprinde totalitatea influențelor ce se derulează în afara școlii sau prin intermediul unor activități opționale sau facultative. În unele situații, aceasta poate fi o cale de ajutor pentru cei care au șanse mai mici de a accede la anumite informații sau la o școlarizare normală: tineri în derivă, persoane cu nevoi speciale, locuitori din zonele retrase, oameni cu posibilități materiale reduse sau familii ce trăiesc izolat.

Există mai multe circumstanțe de formare și de informare a tinerilor. Mass-media reprezintă acea grupă de factori ai educației, chemată să amplifice, să constituie sau să diversifice experiențele de cunoaștere și comportamentale ale persoanelor. Presa împreună cu ceilalți factori: biserica, școala, familia, instituțiile culturale ar trebui să acționeze simultan, corelat prin împletirea funcțiilor lor și nu independent, izolat. Important este ca între aceste medii ale educației să se instaureze relații de mutualitate și coerență, și nu raporturi de concurență.

Presă zilelor noastre s-a impus ca o componentă esențială a lumii moderne, având o universalitate pe care nu o are nici o altă instituție.

Presă scrisă, radioul sau televiziunea pot acționa asupra: indivizilor, grupurilor, instituțiilor, întregii societăți. Totodată, ea poate afecta personalitatea umană în: dimensiunea cognitivă prin schimbarea imaginii despre lume, dimensiunea afectivă prin crearea sau modificarea unor atitudini și sentimente și dimensiunea comportamentală prin perturbarea modului de acțiune al indivizilor. Sistemul de valori pe care mass-media afirmă că le promovează sunt: dreptul la informare a publicului, libertate de informare, și accesul la informație. Rolul ei educativ în constituirea unor societăți democratice și a societății civile în apărarea drepturilor cetățeanului, lupta împotriva abuzurilor puterii și a corupției. Aflarea adevărului și promovarea dreptății, sunt atribute obligatorii, definitorii ale mass-media. Faptele pot fi însoțite de opinii și comentarii care

implică personalitatea jurnalistului cu condiția ca acesta să nu distorsioneze prezentarea întâmplărilor prin formulări subiective sau rău intenționate-acesta constituie tradiția vechiului jurnalism european.

Alteori, i se poate reproșa că ar da naștere unor produse culturale lipsite de valoare, fiind un puternic mijloc de manipulare a maselor și de distrugere treptată a personalității individului. Din această perspectivă, mass-media creează false nevoi și oferă publicului plăceri artificiale transformându-l, pe nesimțite, în sclavul lor.

Informațiile în sine nu au practic nici o valoare pentru subiectul educației dacă acesta nu este antrenat să le judece, interpreteze în contexte diferite (Antonesei, 2005).

Un individ neinformați sau mai puțin informați este un cetățean mai ușor de manevrat de către grupuri de interese. Dreptul la informare al cetățeanului, presupune și posibilitatea persoanei de a avea acces neîngrădit la toate sursele de informare. Sensul dat de articolul 31 din Constituția României noțiunii de informație: "cetățenii au acces doar la informații de interes public, nu și în cele cu caracter secret" este clar. Scopul educației în materie de valori îl reprezintă accesarea ființei umane către autonomie și competență profesională. Mass-media nu are putere de comandă, asemeni instituțiilor statului, dar impactul asupra societății este covârșitor, ele informează dezvoltând spiritul critic, creează curente de opinie, lansează mode și propulsează personalități. Dar nu tot ceea ce se vehiculează poartă pecetea valabilității și relevanței valorice, de exemplu: un film de prost gust, un produs nefolositor, un medicament promovat care se dovedește a fi dăunător sănătății etc.

Mijloc de informare și comunicare

În ultimul secol, mass-media a cunoscut o dezvoltare impresionantă, covârșitoare, multiformă în exprimare, manifestare, comunicare. Pe această linie s-a înscris și presa care astfel a devenit o putere în stat. "Concurența dintre ziare, concurența dintre ziare și televiziune, concurența dintre televiziuni îmbracă forma unei concurențe temporale pentru *scoop*, pentru a fi primul. Jurnaliștii de televiziune se văd siliți, ca urmare a faptului că o televiziune concurentă a acoperit mediatic o inundație, să caute să acopere mediatic aceeași inundație încercând să obțină elemente pe care ceilalți nu le-au avut". (Bourdieu, 1998).

În secolele trecute, presa se afla în sfera "seriozității", a unui cerc restrâns de inițiați, pe care gânditorii iluminați au descoperit-o ca pe o necesitate în vederea iluminării reprezentanților claselor populare printr-un efort de cultivare, de formare a unei gândiri autonome, elevate și chiar critice. Astăzi caracterul serios pierde din teren prin faptul că se constată o orientare tot mai marcată către tratarea în termeni de spectacol a tuturor subiectelor abordate de mijloacele de comunicare în masă, aproape tot ce "atinge" televiziunea, se transformă în *show*.

Mass Media SWOT

Strong Points (puncte tari) – Weak Points (puncte slabe) – Opportunities (oportunități)
– Threats (amenințări)

Puncte slabe:

Se poate spune că avem de-a face, în ultimii ani, cu o afacere înfloritoare turnând informația cu nemiluita fără posibilitate de verificare a cititorului dacă sunt adevărate sau false (Salavastru, 1996). Moștenirea comunistă care influențează puternic natura mijloacelor de comunicare actuale, lipsa unui sistem politic clar definit, controlul de la nivel central, mentalitățile unor jurnaliști formate în cei cincizeci de ani de regim comunist sunt elemente ce determină menținerea unui sistem vechi. Mass media zilelor noastre "rămâne mai curând un instrument politic decât unul informațional", conform observației lui Peter Gross (Gross, 2004), "perpetuând entuziasmul comunist pentru manipulare și nicidecum familiarizarea cu temele și evenimentele zilei, o unealtă pentru control mai degrabă decât pentru educare, alăturându-i-se televiziunea care

preferă dintre o grevă a unor studenți și o expoziție a unui ministru, să difuzeze expoziția ministerială (repercursiunea acestor dezinformări și manipulări, este starea de infantilism “civic și politic” în care românii sunt întreținuți (Antonesei, 2005). Manipularea jurnaliștilor: la polul opus ipostazei agresive și mereu amenințătoare, avem astăzi imaginea unei prese supuse și controlate de putere. Acest fenomen este definit “Lap-dog”, câinele care linge mâinile oricui. Limitarea mass-media în sfera de acțiune, controlul asupra fabricării știrilor duce uneori la pierderea credibilității.

Puncte tari:

Între punctele “tari” ale mass media se află și cel de supraveghere, asemeni unui “câine de pază”, a funcționării corecte a Puterilor statului (puterea legislativă, executivă, judecătorească). Fiind recunoscută drept cea de-a patra putere în stat, urmărește modul în care este respectată și apărată constituționalitatea statului de drept, iar puterea pe care o are, o transferă cetățeanului pentru a-l ajuta să se împotrivescă abuzurilor Puterii. Prin intermediul presei, enunțând libertatea de exprimare, pot vorbi și cei “fără putere”, „fără voce publică”, categoriile defavorizate, cele pe care viața politică îi ignoră, îi ascunde sau îi disprețuiește și marginalizează.

Mass media reprezintă categoriile care dintr-un motiv sau altul nu își văd apărate interesele sau problemele specifice în structurile Puterii, ca un “câine de pază” (“watch-dog”) - ipostază agresivă și mereu amenințătoare – “acționează în numele publicului pentru a-i atrage atenția asupra abuzurilor Puterii” (Coman, 1997). De multe ori, de la forță alternativă se transformă în instanță adversativă, nu mai reprezintă locul de dezbatere sau de exprimare a opiniei publice, ci o instituție de critică și de control care urmărește comportamentul Puterii, convinsă (aproape obsedată) că acesta este incorect sau (măcar) suficient de responsabil față de mase. Programele și volumul de informație pe care îl oferă înseamnă formarea unui bagaj un bagaj comun consistent de idei și imagini, iar efectele pot avea schimbări dorite sau nedorite cetățenii depinzând în chip diferit de mesajul presei în funcție de variabilele socio-culturale prin care sunt definiți și îndeosebi de gradul în care au nevoie de informație.

Presa este un factor de solidaritate globală, răspunde nevoii indivizilor de: comunicare, adaptare la comunitate, perpetuare a valorilor comune și de identificare cu acele modele pe care o comunitate le consideră a fi “reper de acțiune”. Tot ea este aceea care face eforturi pentru schimbarea vechii identități: educația ideologică, practicarea îndoctrinării, mobilizarea populației, practicarea cultului personalității, îndeplinirea rolului constrângător, crearea unei noi imagini, obținerea credibilității, exercitarea unui rol nelimitat: educativ, formativ, astfel încât să nu i se mai atribuie mass-media rolul de substanță narcotizantă (fiind acuzată că adoarme conștiința oamenilor, spiritul critic, discernământul).

Amenințări

Mihai Coman consideră că formele clasice de limitare și influențare a mass media ar putea fi: cadrul legislativ și regulamentele rigide, presiunile economice, convențiile politice prin hegemonie (impunerea și neutralizarea unei ideologii) culturală, prin blocarea accesului la informație sau prin manipularea jurnaliștilor, iar limitările sferei de acțiune devin un suport și un intermediar între clasa politică și audiență (Coman, 1997).

Există o “goană după profit” a presei zilelor noastre, ce riscă să dispară sub presiunea economică. Unii analiști oferă soluții care par a fi la îndemână: să apeleze la alte instituții din zone diferite de activitate, capabile să-i asigure existența prin forme alternative de finanțări.

Problema ticurilor, a limbajului de lemn, care nu urmărește informarea, ci impresionarea receptorului printr-o incantație golită de conținut, plasarea informației transmise la finalul unor enunțuri kilometrice care debutează cu banalități superflue, inutile reprezintă și ele amenințări la adresa mass media.

Pe lângă toate acestea, primejdia de ordin moral, a acelei atitudini de orientare, transformare în show a oricărei situații pe care o înfățișează arată o anume detașare estetică în raport cu problemele grave ale realității nepercepute modalitate ce tinde să estompeze granițele dintre realitate și ficțiune.

Oportunități

- "Un pas pozitiv pentru viitorul jurnalismului românesc dacă și numai dacă tinerii vor fi în măsură să influențeze profesiunea și societatea în mai multe feluri decât ar dori să le schimbe confrății lor mai vârstnici" (Gross, 2004);

- Libertatea ei- "o piață liberă a ideilor", adică a unui spațiu concurențial, un spațiu echilibrat doar de logica cererii și a ofertei (intelectuale) "un spațiu unde se pot confrunța curente diferite de opinie" (Thomas Jefferson).

Schimbările se produc pe baza unor viziuni inovatoare, iar progresul se face nu prin respectarea tradițiilor, ci prin contestarea căii bătătorite. Hegel ne obișnuia cu gândul că istoria progresează prin partea proastă a lucrurilor. "Este important ca omul contemporan să își formeze personalitatea pentru a gestiona corect și adecvat mesajele mediatice, pentru a decodifica operativ sensurile diferitelor informații mediatice, pentru a selecta și adecva sursele informaționale. A ști să ne relaționăm la sursele emitente, a însuși noi coduri de lectură, a ne racorda simultan la emitenți alternativi, a amenda și neutraliza informațiile false, a activa competențele proprii de a comunica cu semenii, toate aceste conduite se pot forma și prelucra prin diferite exerciții și practici educative, (Năstase, 2005).

Manipulare și dominație

"Efectele (politice ale) mass media modifică parțial și întăresc atitudini; le schimbă mai puțin. Impactul este mai mare asupra indecișilor, mai ales dacă se spune în același timp același lucru (=consistență) sau dacă se abordează un număr mic de probleme (= intensitate). În funcție de modul-corectitudinea cu care media abordează fenomenele politice, influența poate fi pozitivă sau negativă" (Popescu, 2002). În ciuda dificultăților metodologice în rezolvarea acestei probleme, un lucru este cert pentru sociologi: "Nicio sinteză a efectelor, oricât de concisă, nu ar putea neglija rolul media în sprijinirea, întărirea și orientarea tiparelor controlului social sau în menținerea și uneori în modelarea simbolurilor legitimității guvernării" (Watson, 1993).

Cu secole în urmă, Sun Tzu, renumitul gânditor antic proslăvea arta manipulării prin dezinformare, înșelare și dezbinare. "În cazul în care codul relativ la recompense și la pedepse este clar redactat și aplicat în mod expeditiv, atunci veți putea folosi mulțimea ca și cum ar fi vorba de o mână de oameni" (Tzu, 2002). Sau binecunoscutul vicleșug a lui Ulise, cu darul oferit troienilor: un cal de lemn în care erau ascunși grecii ce aveau să cucerească orașul – întrunește toate condițiile unei manipulări moderne. Încă din primii ani de școală învățăm că și geto-dacii au fost iscusiți în inventarea vicleșugurilor pentru a induce în eroare adversarul cu privire la intenții sau la numărul luptătorilor.

În secolul nostru, au apărut mijloace special destinate pentru utilizarea unei potențiale arme psihologice: radioul și presa scrisă și-au adus contribuția mai ales în timpul celor două războaie mondiale, ca apoi, televiziunea să domine mass-media. Ea a devenit cea mai eficace armă de manipulare psihică. "Primul război din Golf a fost un succes total al tehnicilor de manipulare. Imaginile cu prizonieri au avut un impact emoțional puternic asupra inamicului, scene ca acelea în care soldații ieșeau din adăposturile subterane și sărutau bocancii învingătorilor, au contribuit substanțial la demoralizarea inamicului și la predarea în masă a acestora" (Stavre, 2004). Al doilea război din Golf a dus o formulă nouă: includerea jurnaliștilor în echipele de luptători, aflate la fața locului, făcându-se astfel transferul emoțional către jurnaliști și de la ei, către marele public a cărui

inimă "ticăia" odată cu aceea a „eroului” ce transmitea – uneori LIVE – fiecare eveniment spectaculos. Avem din nou, de-a face cu noțiunea de manipulare. Foarte convingătoare, fiindcă a fost trăită pe viu, este Revoluția din 1989, care ne-a strecurat multe sentimente de îndoială, bulversându-ne psihic cu știri, alarme false, zvonuri și dezinformări.

Societatea modernă europeană încearcă să își explice, dar și să definească nevoia de manipulare a oamenilor, pentru că, trebuie să recunoaștem: dacă sistemul nostru de acumulare ne permite, atunci dominația nu se poate produce. Francezii, de exemplu, au lansat conceptul de acțiuni în câmp psihologic ce vizează două nivele de organizare. Primul se referă la consolidarea psihomorală proprie prin acțiuni de protecție psihologică. Al doilea nivel cuprinde acțiuni de demoralizare, intoxicare și dezinformare a inamicului (Hentea, 2002). Conceptul în sine de manipulare lasă libertate de interpretare. Poate de aici provine toată confuzia terminologica sub care se analizează și se comentează fenomenul. Vorbim de manipulare "atunci când o anumită situație socială este creată premeditat pentru a influența reacțiile și comportamentul manipulaților în sensul dorit de manipulator" (Ficeac, 2004).

O altă trăsătură a manipulării este caracterul indirect, de la distanță, între cel care manipulează și cel manipulat. În primul rând, se acționează asupra inconștientului, unde forța sugestiei este deosebit de mare și individul acționează sub o presiune de care nu este conștient. De aceea, fisurarea sau chiar schimbarea sistemului de referință poate fi mai ușor provocată prin formule șoc (sloganuri) puternic emoționale. Se vorbește de manipulare psihologică și de manipulare informațională, deși ambele se întrepătrund.

Printre tehnicile ce ilustrează eficacitatea acestor efecte sau fenomene, despre care se tot vorbește, se regăsesc "tehnica piciorului-în-ușă", „tehnica ușii-în-nas”, tehnica momelii, tehnica manipulării prin percepție subliminală (Ficeac, 2004).

Manipularea informațională este modalitatea de bază prin care se realizează actul propriu-zis de dominație, iar extensia mass-media de a recepționa în timp real orice eveniment de pe glob, dezvoltarea tehnologiilor comunicaționale, diversificarea suporturilor ce transmit informația contribuie la înfăptuirea acestei realități. Termenul de propagandă avea inițial un sens neutru, acela de a răspândi credința, apoi o opinie, o doctrină oarecare. Propaganda continuă să fie asociată cu minciuna și manipularea. Prin modul de a putea împleni adevărul cu falsul, ea este, într-adevăr, forma principală prin care se poate acționa asupra conștiinței și sentimentelor. Ea poate fi **deschisă**, și ar corespunde modernelor servicii de relații publice, și **acoperită** (își ascunde proveniența), având la bază calomnia, ponegrirea, defăimarea. Propaganda neagră este cea mai eficientă, abordează temele cele mai acute și lasă impresia că își are sursele pe teritoriul inamicului. Ea poate folosi mijloace dintre cele mai perverse ce provoacă stare de panică, derută, tensiune, nesiguranță, prin zvonuri, alarme false și apeluri telefonice, șantaj, imitarea vocii unor personalități cunoscute sau presiunea psihologică asupra lor (amenințări, sechestrare). În propaganda cenușie, nu se specifică sursa, dar nu se declară fățiș împotriva adversarului, abordând subiecte senzaționale ce vulnerabilizează publicul. În funcție de metoda predominant folosită, propaganda poate avea suport emoțional, faptic sau persuasiv (Cristea, 1998). Prima urmărește provocarea deliberată a unor trăiri și adevărate afecțiuni puternice, utilizându-se imagini, formule verbale și simboluri cu mare încărcătură emoțională. Această propagandă stă la baza manipulării populației cu un nivel foarte scăzut al instruirii, mai ales în zonele de pe glob, unde predomină sărăcia și analfabetismul. Propaganda cu suport faptic are la bază fapte cât mai concrete dar special alese, după criteriile dorite și se împletește în general cu cea persuasivă, prin utilizarea abilității a regulilor retorice pentru captarea afectivă și intelectuală a auditoriului. Dacă manipularea este o componentă curentă a vieții sociale contemporane, se pune problema rezistenței la manipulare și contracararea ei. De mare importanță este asigurarea unei protecții deoarece "confruntarea se produce pe terenul psihic al omului, acolo unde se formează opiniile,

convingerile și atitudinile, câștigă cel care reușește primul și mai consistent să întărească sau să modifice, în sensul dorit, trăirile psihice ale luptătorului” (Hariuc, 1994).

Contracararea

Strategia de contracarare trebuie să vizeze sursa (de unde provine manipularea), factorii care intermediază comunicarea, motivația, mijloacele tehnice folosite, caracteristicile țintelor vizate, monitorizarea permanentă a efectelor provenite datorită manipulării, dar și datorită contracarării ei. La nivel individual, se cere un nivel de analiză și autoanaliză aprofundate, alternarea momentelor de detașare cu cele de implicare (Ficeac, 2004), identificarea discontinuităților, căutarea motivațiilor ascunse, folosirea și compararea unor surse de informare independente și chiar o anumită independență față de gândirea de grup. Până la urmă... de manipulare nu putem scăpa ușor. Suntem dominați, dar de fapt, ne manipulăm singuri, nimeni nu ne obligă.

Daca agresiunea este un atribut al puterii și puterea înseamnă cunoaștere, victoria este de partea celui care știe mai multe. Totul este manipulare, conștientă sau nu, negativă sau pozitivă, în funcție de interesele cui sunt satisfăcute. Cel care domină are conștiința sigură a beneficiilor pe care le urmărește, prin influențarea imperceptibilă a persoanei sau grupului vizat. Dar cel influențat, cel care-și schimbă comportamentul din convingere sau din anumite rațiuni pe care le înțelege, o face și el tot pentru “interesul propriu”.

Războaiele vin și trec, victoriile se transformă în eșecuri și invers, judecătorii istoriei sunt trecători și deci părtinitori. Numai manipularea rămâne veșnică, ca arma amăgirii și a trezirii, ca arma care nu ucide, ci doar otrăvește.

Fapte recente de manipulare:

În iulie 2006, un reporter al ziarului “Adevărul” se dă drept reprezentant al Inspectoratului Școlar Dâmbovița, și ridică 40 de plicuri cu subiecte și bareme de la Serviciul Național de Examinare și Evaluare (SNEE). Ziaristului nu i se cere legitimația și nici delegația. La numai câteva minute după întâmplare, conducerea cotidianului informează Ministerul Educației despre neglijența angajaților SNEE. Reporterul merge la o secție de poliție și predă plicurile sigilate. Care au fost urmările: Ministrul Educației îl demite pe directorul SNEE, iar prim-ministrul României anunță demiterea secretarului de stat pentru învățământul preuniversitar.

Efectele manipulării: Ziarul “Adevărul” dedică poveștii prima pagină, iar aproape toate celelalte publicații preiau subiectul. Însă, nu s-a pus, decât într-un târziu, problema corectitudinii gestului reportericesc. Urmare acestui fapt, se trag concluzii teribile, se generalizează, se iau decizii administrative, se fac declarații politice în pripa, subiectul intră în agenda mass-media. Nu se discută aproape deloc gestul reporterului de a înșela, folosind fără a avea dreptul o calitate oficială, nu mai contează că există o manipulare bazată pe fabricarea de evenimente. Contează scopul și consecințele.

De cealaltă parte, cu acuze, critici și morală intervine acum Revista 22, care prin condeiul redactorului Bogdan Diaconu, publică un articol, în numărul 853 din iulie 2006 an XV, încearcă o acțiune de conștientizare a publicului. Diaconu condamnă gestul gazetăresc, precizând: “Acțiunea gazetărească a celor de la *Adevărul* scapă neanalizată din punct de vedere profesional, legitimându-se ca demers jurnalistic corect moral. De acum înainte, oricine va proceda la fel, demonstrând scăpări, incompetențe, erori, fraude, va proceda, pe baza principiului precedentului, în mod corect. Cu asta sunt încurajate, mai mult, justificate: 1) o inovație în jurnalismul de investigație, și anume, crearea de evenimente; 2) o practică mai veche, dar îngăduită, investigația sub acoperire prin falsificarea identității, împrumutând o calitate oficială; și 3) introducerea unei noi funcții în setul de funcții ale presei libere într-un stat de drept, anume funcția presei de control al instituțiilor. Inventatorul e presa românească, în ansamblu - cu lipsa ei de responsabilitate, de

profesionalism, de valori, de autoanaliză. Patentul și l-a asumat *Adevărul*. Arăt că demersul jurnalistului și al redacției este imoral. Sunt discutabile etic: înșelăciunea, sub forma folosirii unei false identități oficiale; sustragerea unor materiale; manipularea, constând în crearea unui eveniment în scopul unei demonstrații jurnalistice; abuzul, prin asumarea de către redacție a rolului de control, dincolo de rolul pe care trebuie să îl joace o instituție mass-media într-un stat de drept. Din punct de vedere legal, în ceea ce privește uzurparea de calități oficiale, conform articolul 240, Cod Penal, ambele componente ale laturii obiective a infracțiunii par îndeplinite, și anume, acțiunea de folosire fără drept a unei calități oficiale și acțiunea de îndeplinire a unui act legat de acea calitate - aici, ridicarea subiectelor. Probabil, însă, fapta jurnalistului nu are caracter de infracțiune deoarece nu prezintă pericol social. În general, putem spune că a lua în mod intenționat ceva ce nu-ți aparține, fără să ai dreptul de a o face, asumându-ți în acest scop o calitate pe care nu o ai și înșelând astfel încrederea celui care îți oferă acel ceva, se numește furt.

Într-un cadru etic, întrebările sunt: *Este justificat furtul?* Dacă da, când anume? Este furtul singura alternativă, este el necesar în această situație? (Diaconu, 2006).

În jurnalism, conform învățaturii lui David M. Friedman, "documentarea nu înseamnă furt... este perfect licit să consulți, să ceri, să împrumuți sau să cumperi orice documente de la proprietarii lor legitimi, dar este periculos să le subtilizezi fără autorizație." (Friedman, 2004). Codurile etice ale mass media interzic practici precum sustragerea de materiale și asumarea de calități oficiale. Conform Cartei obligațiilor profesionale ale ziariștilor francezi, "Un ziarist demn de acest nume nu-și va permite să se folosească de titluri sau calități pe care nu le are, să recurgă la mijloace necinstite ca să obțină o informație sau să abuzeze de buna-credință a cuiva". Codul deontologic al ziariștilor români afirmă că „Nu este permisă întrebuițarea de metode incorecte pentru procurarea știrilor”.

Un alt exemplu de manipulare:

În numărul din 12 Septembrie 2005, ziarul *Gardianul* publica articolul "Rromul Valeriu Nicolae a «aburit» UEFA și a făcut un rău imens României". Articolul demonstrează că, din păcate, rasismul în România nu e limitat numai la cei câțiva spectatori de pe stadioane, ci este prezent de asemenea în mass media. Articolul debutează cu declarația "După ce terenul Stelei a fost suspendat de UEFA, vicepreședintele Biroului European de Informare a Rromilor, Valeriu Nicolae, a revendicat acest atentat abominabil asupra fotbalului românesc". Nu numai ca articolul formează inițiază atitudini și manipulări rasiale, prin exprimarea *Rromul X...*, dar autorul articolului împinge, el însuși către ura rasială, considerând gestul "atentat abominabil asupra fotbalului românesc". Articolul publicat de *Gardianul*, prin conținutul său, pare a fi o incitare și o manipulare de ură rasială.

Concluzii

Un mesaj străbate variate etape pentru a ajunge la o culme publicistică, de la aflarea informației, scrierea și punerea ei în pagină, până la conceperea integrală a unei informații. Obsesia manipulării prin intermediul presei este în egală măsură justificată și aberantă. De multe ori, termenul de "manipulare" este folosit impropriu, sunt lansate și multe teorii fanteziste ("cineva ne veghează de sus"), dar practic mult prea des presa românească se mișcă periculos pentru marele public între două extreme: lipsa de profesionalism și manipulare. Am dezbătut, analizat și exemplificat acest fenomen, cu ilustrarea întregului lanț informațional: influențare, persuasiune, propagandă, advertising, intoxicare, hipnoză, spălare a creierului, comunicare neurolingvistică, dezinformare, manipulare. Dacă auditoriul este atent și avertizat asupra acestor fenomene, atunci el va învăța tehnicile de rezistență la manipularea mediatică.

Bibliografie

1. Antonesei, Liviu, *Polis și Paideia. Șapte studii despre educație, cultură, politici educative*. Editura Polirom, Iași, 2005
2. Antonesei, Liviu; Năstase, Petronela, *Practici educative*. www.apsi.ro
3. Bordieu, Pierre, *Despre televiziune. Urmărit de dominația jurnalismului*, Editura Meridiane, București, 1998
4. Cristea, Dumitru, *Tratat de psihologie socială*, Editura Protransilvania; 1998
5. Ficeac, Bogdan, *Tehnici de manipulare*, București, Editura Nemira, 2004
6. Friedman, David Milton *Bunul gust al libertății*, Editura Humanitas, București, 2004
7. Gross, Peter *Mass media și democrația în țările Europei de Est*, Editura Polirom, Iași, 2004
8. Hariuc, Constantin, *Protecția împotriva agresiunii psihologice*, Editura Militară, București, 1994
9. Hentea, Călin, *Propagandă fără frontiere*, Editura Nemira, București, 2002
Popescu, Cristian Florin *Dicționar explicativ de jurnalism, relații publice și comunicare și publicitate*, Editura Tritonic, București, 2002
10. Salavastru, Constantin *Raționalitate și discurs. Perspective logico-semiotice asupra retoricii*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
11. Stavre, Ion, *Reconstrucția societății românești prin audiovizual*, București, Nemira, 2004
12. Tzu, Sun *Arta războiului*, Editura Antet, București, 2002
13. Watson, James *Succeeding in science: Some rules of Thumb*, Science, 1993
14. James Watson, Anne Hill, *A Dictionary of Communication and Media Studies*, 3-rd Edition, London, 1993, Edward Arnold.

DOI: 10.5281/zenodo.3237616
CZU 371.3.03

CLASSROOM INTERACTION

Eleonora Olivia Bălănescu

University of Craiova, 13 A.I. Cuza St, Craiova Romania
Corresponding author: secretariat.litere@ucv.ro

Received: April, 07, 2019

Accepted: May, 28, 2019

Abstract. For a young English teacher, figuring out classroom interaction may not be an easy matter, especially because in language-learning classrooms teaching runs differently from lecture-style classrooms. This article addresses teacher trainees who prepare themselves for ESP teaching, aiming to raise their awareness of a series of class management skills and techniques that are necessary for ensuring effective communication among learners. The paper will focus on teacher talk vs. student talk, the way students may sit during various types of activities, and certain aspects related to the process of decision-making in class. As a method, we will underline the advantages and disadvantages of each technique, and provide useful advice for teachers. At the end there are two tasks designed for trainees, which can be solved individually or in pairs/groups.

Keywords: *classroom arrangement, communication, decision, groupwork, pairwork, teacher talk, student talk.*

Introduction

The way in which the teacher interacts with the learners largely depends on the methods and approaches that he/she uses. Starting from the assumption that the aim of the ESP course is to prepare learners for the real life situations in which they are likely to need the language, communication plays a key role in the classroom. This implies an interaction between teacher and students, as well as communication between students. In order to give everybody the chance to speak, the students are often divided into groups or pairs. In what follows, we shall consider various aspects related to teacher talk and student talk, then examine the advantages and disadvantages of different types of students grouping, and finally address the issue of decision-making during a class.

Teacher talk and student talk

The level of the students and the type of lesson and classroom activities will determine the balance between teacher talking time and student talking time. Teachers will generally talk more when they want to:

- introduce new language, clarify, model or check newly acquired language items;
- set up activities, group students, and give instructions;
- provide feedback;
- chat with the students.

Teacher talk has clear advantages. First of all, the teacher is the main provider of language input in the class. He/she knows the language better and, by listening to him/her, students get a correct picture of the language. Furthermore, they are constantly exposed to the target language in the class, and they can pick up new words and phrases used by the teacher. Another advantage

refers to the teacher-student interaction. By interacting with the teacher, a student is learning to communicate with a competent language user, much like in real life situations.

But how much time does a teacher have to interact with each and every student? Maybe two, three minutes? Thus, when teachers talk too much, there is little time left for students to talk. Similarly, there will not be enough time for teachers to listen to what students have to say. Students will therefore lose motivation, thinking that their opinions, ideas and efforts are neither noticed, nor appreciated. On the other hand, students learn more efficiently not from long explanations, but from solving tasks, experimenting with language, and taking risks. What they need is a challenge rather than a long lecture.

Teachers should therefore minimise their talking time and leave space for students to talk. Here are some hints on how to reduce unnecessary teacher talking time:

- Don't use too many words. For instance, a new language item can be presented in a context, and this is more efficient than a long explanation. A request such as "I wonder if you could say that again, please" may seem very polite, but "Repeat", uttered in a friendly way, is more efficient and less confusing to learners.
- Don't use any word if you can convey meaning through gestures, mime, a picture or an object.
- Don't use too much echoing as this may be annoying in time.
- Don't repeat yourself unless it is really necessary. If students do not react to an instruction, the teacher should not repeat it, but try to reformulate or demonstrate it.
- Don't explain your intentions. For instance, when you give students a task because you want to check if they have understood a particular language item, simply tell them "Work in pairs and do this gap-filling exercise" rather than "I'm going to check your comprehension".
- Avoid commentaries on your lesson. A statement like "This explanation wasn't very good, was it?" may confuse learners and also may show that the teacher is more interested in his/her performance than in the students' performance.

In conclusion, teacher talking time is actually time when students are not very involved and are not doing much. Teacher trainees should become aware of unnecessary teacher talking time and work on reducing it.

In order to maximise student-student interaction in the class, teachers should:

- create a relaxed learning atmosphere. If there is a good relationship among learners and between teacher and learners, then student interaction will take place effortlessly.
- give students time to think before they answer. Allow silence.
- listen to the students, paying attention to both form and content.
- create opportunities for student talking time. Students should be encouraged to work in pairs or groups.
- if possible, rearrange the seats in the classroom so that learners can see each other.
- encourage students to ask each other questions, rather than addressing only the teacher.
- walk further away from the students who are speaking too quietly for the others to understand.
- not be at the front of the class all the time. The focus should be on the students not the teacher.

Grouping students

The most common ways in which teachers can group students in a classroom are:

- whole class working together with the teacher;
- students working on their own;

- pairs;
- small groups.

Teachers should choose the most appropriate way to group students depending on the type of activity, although the choice is sometimes restricted by other factors, such as the large number of students, small room, fixed furniture or even students' reluctance to work in teams.

Whole class teaching

This is the traditional way of teaching: students sit in rows and listen to the teacher who stands in front of the classroom. It is the most common type of teacher-student interaction, which has its **advantages**:

- It is suitable when the teacher gives explanations or instructions, when he/she shows texts, pictures, uses audio materials or videos. It is especially good for the activities where the teacher's role is that of a controller.
- When the whole class is working together (in lockstep) under the direct authority of the teacher, both students and teacher feel secure.
- Students work together and this gives them a sense of belonging, and creates a bond among the members of the group.
- Teachers can evaluate the overall progress of the class.

The **disadvantages** of whole-class grouping are:

- The interaction tends to go from student to teacher and from teacher to student, leaving no space for student-student interaction. Consequently, it is not suitable for communicative language teaching.
- Individual students do not get the chance to talk.
- The focus is on the group, not on the individual, since everybody has to do the same thing at the same pace.
- The students are not encouraged to discover things since the teacher is the one who provides knowledge.
- Some students may be reluctant to "perform" in front of the whole class for fear of making mistakes.

As far as the classroom arrangement is concerned, activities directed from the front do not normally require a change in the position of the seats. Alternatively, a horseshoe arrangement enables easy interaction among the students and between the teacher and the students.

Students on their own

The opposite of whole-class grouping is the idea of students working individually. In this case, students solve tasks on their own. For instance, they can read a text privately and then solve text related tasks individually; they can write by themselves, or even research on their own. This individualised learning has the following **advantages**:

- It helps to develop learner autonomy.
- Students can be given different worksheets, depending on their interests and the skills they each need working on.
- It is likely that students find individual work less stressful than talking in pairs or groups, or performing in front of everybody.
- Students are bound to feel more confident in their own actions and decisions, without having to look to others for approval.

The **disadvantages** of individual work are:

- Students are not encouraged to develop a team spirit. They do not have a sense of belonging, and are not motivated by the other members of the group.
- Since the focus is on the individual and there is no student-student interaction, communicative skills are not developed. Therefore, when teaching Business English, this type of work does not suit the overall aim of the course - that of enabling learners to become better communicators in the target language.
- It is time consuming for the teacher who has to act as a resource and tutor for each individual. If students are given different tasks, this means more work and materials preparation than in the case of whole-class teaching.
- In terms of classroom arrangement, in order to work individually, learners should be given space to concentrate. They can get this kind of isolation in a language laboratory.

Pairwork

Working in pairs, students can do a wide range of activities: study a text, exchange opinions on a text, compare notes on what they have listened to, write a dialogue, practise language, take part in information-gap activities, etc. Information-gap activities are “favourite” because most real-life communication occurs when there are such gaps of information, ideas, and opinions between two speakers. Pairwork has many **advantages** because:

- It develops team spirit and learners’ ability to cooperate, to share ideas, to reach an agreement and to make decisions. These are skills that will be useful to them in their future jobs.
- It is a great opportunity for students to speak.
- It enables peer learning.
- It promotes learner independence because students work and interact without the direct guidance of the teacher.
- Students generally enjoy this type of grouping for the freedom that it entails.
- It is not difficult to organise.

The **disadvantages** of pairwork are:

- This type of student grouping can get rather noisy and teachers can easily lose control of the class.
- Students may get distracted from the task and talk about other things, usually in their first language.
- Some students may not like their paired partner and consequently lose interest in the task. The teacher should observe the friendships in the class and choose the partners accordingly. Another way of solving this issue is to leave it to the students to choose who they want to work with.

As far as seating is concerned, students should be able to look at each other. Thus, they have to move their chairs slightly towards each other. If there is fixed furniture in the classroom, students can simply turn towards their colleagues, or they can work with the colleague who is behind or in front of them. For some activities, such as information gaps, where students are not supposed to see what their paired partners are doing, the teacher should ask the students to work back to back. If there is moveable furniture in the classroom, students can be asked to lift their chairs and to work with someone other than their neighbour.

Groupwork

Students are usually put in larger groups when they have to do certain activities, such as: role-plays, debates, solving dilemmas, presentations, meetings, negotiations, etc. Teachers can organise “buzz groups”. The number of students in a group varies from three to eight, but there are activities for which the class is divided into two teams, which means two very large groups. Harmer believes that groups of five students are enough to enable interpersonal interaction; besides, five is an odd number that gives the possibility of having a majority view in the group (2011: 117). Smaller groups are also easier to manage. However, the size of a group depends on the type of activity and the number of students in the class.

The **advantages** of groupwork are:

- It gives students more speaking time.
- It changes the usual pace of a lesson and diversifies teaching and learning.
- It encourages students to develop their skills of working in teams, negotiating and reaching a consensus. For these skills, groupwork is more efficient than pairwork.
- Students express their opinions and make decisions without being directly guided by the teacher. At the same time, reaching a team goal gives them a sense of achievement. This helps students become autonomous learners.
- As a group is larger than a pair, personal relationships are less likely to be problematic.
- It allows teachers to monitor the students by moving around the classroom and listening to the language that they are producing.

Working in groups has also some **disadvantages**:

- Teachers could lose control of the class. Groups can be noisy and members can switch to their mother tongue. In order to make sure that the language used is English, the teacher can propose a game: each team has a monitor, and whenever the teacher hears a word in L1, the monitor has to stand up and remain standing. If all monitors are standing, the activity stops.
- Individuals are assigned roles that they may not like.
- It is time consuming. It takes longer to organise groupwork than pairwork.

In terms of seating, if possible, students should gather around a desk, or desks can be removed altogether. In case the class is split in two, the corners of the room can be used, or students can be grouped in two facing lines (Scrivener, 2005: 89).

From my teaching experience, ESP learners are often reluctant to work in pairs or groups, for various reasons. Since they are mature students, some of them perceive this type of activity as more of a game, than serious work. There are also students who are not used to working in pairs or groups, and consequently do not see the point of it, or do not feel comfortable working with their colleagues. Others may not like group activities because they need the teacher's attention at all times.

The reluctant students need to be persuaded that pairwork and groupwork are efficient ways to learn and improve communicative skills. It is necessary for the teacher to discuss different groupings with the students before starting a group activity. This could be done by asking students to complete sentences such as:

- *I like/don't like working on my own because;*
- *I like/don't like working in pairs because;*
- *I like/don't like working in groups because* (Harmer, 2001: 119)

They can discuss their sentences with their colleagues and see to what extent they agree. Alternatively, the teacher can ask students to make a list with their favourite activities. He/she can also do a group activity, and then ask the students to say or write how they felt about it.

Once the teacher finds out which are the reasons of students' reluctance to work in groups, he/she will decide the next course of events. Thus, the teacher might consider explaining the advantages of group activities in detail, changing the method, or even using pairwork and groupwork only occasionally if students continue to object to them. In other words, he/she should take a decision based on the way students react to his/her instructions.

Taking decisions

In their careers, teachers permanently face challenging situations that demand decision-making. Classroom management depends to a great extent on the decisions that teachers take and the actions which derive from these decisions. As Scrivener points out, at any moment during a lesson, several options may occur: to say one thing or to say another, to answer a difficult question immediately or to deal with it later, to welcome latecomers or to tell them off, to correct an error on the spot or to ignore it for the sake of fluency, to stop a group discussion or to let it continue for a few more minutes, etc. (2005: 80) The decisions that teachers take will shape the whole lesson. Nobody can tell which the best options are; it all depends on the situation and the people involved.

For instance, the students are working in groups and there are seven groups. Two groups have finished the task and the students are now chatting to each other. The other groups do not seem to be finishing quickly. In this situation there are several possible options (Scrivener, 2005: 81):

- You could "hurry" the groups which have not finished by setting a time limit.
- You could let the groups which have finished chat or do something else until the others finish.
- You could give an extra task to those who have finished, in order to keep them busy.
- You could ask the groups which have finished to come together and to compare their answers.
- You could ask the students who have finished to join other groups and help them.

Since there is no "golden rule", the teacher should observe classroom events, consider the possible options available, choose the most appropriate one and make a decision that leads to effective actions. All these are basic classroom management skills that will improve in time, as teachers grow in experience. In order to acquire these skills, teacher trainees need to carefully observe other teachers at work, get feedback from observers of their lessons, read books and articles on classroom management, etc. After a lesson that they teach, the trainees should recall the decisions they took and analyse what options were available and why they took those decisions. It may be useful to think about how things would have been, if other options had been chosen. They can discuss their decisions with their colleagues or other teachers. In this way, trainees will become more aware of the options they have in class and will improve their skills at deciding and efficiently acting on decisions.

Teacher decisions between different options are influenced by a wide range of factors, such as:

- the aim of the lesson ;
- the aim of the activity;
- the time available for changes;
- the initial lesson plan;
- the feelings of both students and teachers;

- the possible outcomes of teacher's actions;
- students' response to the type of activity, task, groupwork;
- availability of instructional materials, etc.

Classroom decisions are also influenced by teachers' dispositions. Dispositions refer to the necessary commitments, values, and professional ethics that determine teachers' behaviour. They are guided by certain beliefs related to the teaching and learning process. Dispositions greatly show up in teachers' attitudes in the classroom.

Conclusion

Starting from the assumption that the way in which the teacher creates and manages a class is essential for a successful learning environment, teacher trainees should be aware of the importance of mastering different class management techniques and skills. Once they have chosen an activity for their students, they should then think of the most appropriate way of organising that activity. Preparation is the key, yet much of what happens during a lesson depends on the decisions that teachers take on the spot, and this is a matter of teaching experience. In conclusion, it is important for young teachers to study things, to observe classes, to go to training courses and seminars, but in the end neither books nor trainers will teach them how to teach. They will only learn to teach by teaching.

Activities

1. Prepare the following activities to try in class with your students: a job interview, an informal meeting to prepare the launch of a new product, and writing a business letter. Work with a colleague and discuss the following points:
 - Which activities are suitable for pairwork and which would be appropriate for larger groups.
 - Establish the number of students for the groups. What will you do if there are an odd number of students for the activity?
 - Write down the roles that could be assigned to each group member.
2. Think of your options in the following situations and discuss them with a partner:
 - You designed a pairwork activity and expected it to last for ten minutes, but it has been going on for twenty minutes. The lesson ends in fifteen minutes and there is something else that you planned to do.
 - You planned a role-play activity which involves groups of four students, knowing that there are twenty students in the class. Today there are only eighteen.
3. As a teacher trainee, how do you feel when your way of working does not comply with the training course or with the advice that you have received from your trainer?

References

1. Bălănescu, O., Teachers and Learners in the ESP Course for Business Studies. In: *Analele Universității din Craiova. Series Philology, Applied Modern Languages*, Year XII, Nr. 1/2016, p. 26-37.
2. Gower, R., Phillips, D. and Walters, S. *Teaching Practice Handbook*. London: Macmillan, 1995.
3. Harmer, J. *The Practice of English Language Teaching*. Harlow: Longman, 1991.
4. Harmer, J. *The Practice of English Language Teaching*. 3rd edition. Harlow: Longman, 2001.
5. Larsen Freeman, D. *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press, 2003.
6. Scrivener, J. *Learning Teaching*. Oxford: Macmillan, 2005.
7. Wharton, S. and Race, P. *500 Tips for TESOL (Teaching English to Speakers of Other Languages)*. London and New York: Routledge Falmer, 2005.

DOI: 10.5281/zenodo.3235232
CZU [796.6 + 629.322.2](091)

APPEARANCE AND DEVELOPMENT OF MOUNTAIN BIKE ABROAD

Bogdan Mihnea Ionut

Technical University of Constructions (Romania), 124, Lacul – Teistreet
Corresponding Author: Bogdan Mihnea Ionut, email: catedramcf@gmail.com

Received: April, 21, 2019

Accepted: May, 30, 2019

Abstract. There are several versions of the appearance of MountainBike - mountain bikes, the emergence and development of a new type of MountainBike sports specialization - "Cross Country". The most interesting and curious legend is that the first mountain bike was invented by California musician leader Brant Richards, who had nothing to do with cycling. Due to the immense popularity of the new type of cycling, the "Cross Country" specialty was included in the 1995 Olympic Games program, and since 1996 began the Olympic MountainBike Olympic history in Atlanta.

Key words: bike, mountain biking, downhill, off-road, competition.

I. Introducere

O invenție semnificativă nu apare niciodată din nimic. La început, un gând sau idee de succes surprinde imaginația oamenilor și devine un fel de impuls pentru multe minți, care uneori își imaginează destul de vag rezultatul final. Dar creativitatea a început deja. În diferite țări, inventatorii abordează aceeași problemă din diferite părți. Se acumulează diverse dispozitive, se creează piese individuale, se elaborează soluții originale. Ele sunt ca părți ale unei mașini geniale viitoare. Aceste piese sunt izolate una față de cealaltă, împrăștiate în diferite țări. Este nevoie doar de o minte talentată pentru a aduna totul împreună, pentru a inventa ceea ce lipsește. Sunt necesare mâini de aur pentru ca un miracol să ia naștere. Cine a inventat bicicleta de munte... Sportivi renumiți sau persoane stranii necunoscute nimănui care au descoperit în mersul pe drumurile nepavate o modalitate de a obține emoții pozitive, un sentiment de libertate și de a scăpa de agitația și de împrășișările sufocante ale megalopolisului pentru a savura o frumusețe naturală reală și o energie curată.

II. Evolutia Mountain Bike

Există câteva versiuni ale apariției Mountain Bike - bicicletei montane și apariția și dezvoltarea unui nou tip de specializare sportivă în Mountain Bike – „Cross Country”. Cea mai interesantă și curioasă legendă este aceea, conform căreia prima bicicletă de munte a fost inventată de conducătorul unui ansamblu muzical din California (SUA), Brant Richards, care nu avea nimic de-a face cu ciclismul. Acest grup muzical avea un hobby: să meargă pe jos în munți după concerte istovitoare. Acolo, în munți, pe țărmul lacului, ei făceau un foc, găteau mâncăruri, discutau despre noi proiecte de concerte. Acesta era tipul lor preferat de recreere.

Într-o zi, liderul grupului și-a lezat un picior în timp ce se întorcea de la munte care nu se vindeca de mult timp și îi provoca dureri în timpul mersului. Medicul curant la sfătuit să cumpere o bicicletă și, în timp ce merge pe bicicletă să lucreze cu piciorul bolnav. El i-a spus că atunci când mergi pe bicicletă, sarcina pe picioare este mult mai mică și durerea este mai puțin sensibilă.

Muzicianul a cumpărat o bicicletă și s-a asigurat că poate pedala fără să simtă durere în picior. Și când, după următorul concert, grupul său s-a adunat să meargă la munte, Brant a decis să meargă cu ei pe bicicletă. Prietenii au încercat să-l facă să-și schimbe intenția de a pleca într-o astfel de călătorie aventuroasă, dar el a rămas nemișcat în decizia sa. Într-adevăr, la începutul călătoriei cu bicicleta totul a mers bine și Brant chiar a pedalat mult înainte de prietenii săi care mergeau pe jos, dar când au început primele urcușuri, el nu a putut pedala, în ciuda faptului că bicicleta lui turistică era dotată cu patru viteze. Pentru aceasta, erau necesare transmisii mai ușoare. Și a fost nevoit să treacă urcușurile pe jos. În plus, a fost frânt de puteri de tremuratul sălbatic în timp ce pedala de-a lungul unei căi montane stâncoase, apoi sparse o roată pe pietrele ascuțite. Prietenii, ajungându-l din urmă, trebuiau să ducă bicicleta, un rucsac, și pe Brant însuși, de vreme ce piciorul său a început a-l dura din nou pe cărărușele montane. Toată lumea era epuizată și nervoasă și, din moment ce nu au parcurs încă jumătate de drum spre lacul montan, ei se hotărâseră să se întoarcă acasă. Odihna a eșuat, toată lumea era supărată și toți erau supărați și în suflet îl certau pe șeful lor încăpățânat.

Însă Brant mereu se distingea prin abilitatea sa de a găsi soluții din situații aparent fără ieșire și, în plus, era un optimist vesel. Anume această întâmplare l-a adus la ideea de a face o astfel de bicicletă, care ar putea fi folosită pentru a pedala pe pietre fără simți vre-o agitație, și pentru a depăși urcările cu pante diferite, fără a coborî de pe bicicletă. Oare ar fi putut un om sumbru, plictisitor, lipsit de imaginație să inventeze un astfel de miracol pe roți? Din moment ce nu era puternic în mecanică, s-a adresat cu aceste idei la un mecanic care îi era cunoscut la care repara întotdeauna mașina sa. El era o persoană tehnic talentată, în plus, știa foarte mult despre biciclete, pentru că în tinerețe, în timp ce locuia încă în Europa, se ocupa de ciclocros. Ambii au fost încântați de ideea creării unei astfel de biciclete unice pentru toate tipurile de drumuri. Pentru a face acest lucru, s-au dus mai întâi la depozitul de deșeuri din oraș, unde, după ce au colectat diferite părți din motorete vechi, motociclete ușoare, au început să proiecteze un nou tip de bicicletă pentru a pedala de-a lungul traseelor montane. După câteva zile de la momentul când i-a înghițit entuziasmul creativității lor tehnice, au creat ceva asemănător, pe de o parte, cu o motocicletă ușoară de curse și, pe de altă parte, datorită absenței motorului, - cu o bicicletă. Roata din față a bicicletei și furca frontală, cu un amortizor, erau de la o motoretă, cea din spate fiind de la o motocicletă ușoară, iar o parte a cadrului cu un amortizor din spate – era de la o motocicletă. În plus, motocicleta avea trei pinioane de antrenare diferite, iar pe roata din spate au fost montate șapte pinioane de antrenare, drept urmare, această bicicletă avea 21 trepte de viteză. De asemenea, prietenii au inventat un sistem original de schimbare rapidă a vitezelor, instalat direct pe volan, ceea ce a permis comutarea fără a lua mâinile de pe volan. A fost o decizie importantă pentru siguranța pedalării. Bicicleta s-a dovedit a fi greoaie și de volum, însă, spre mirarea a însăși creatorilor, datorită sistemului de treptelor de viteză, amortizoarelor, pneurilor largi ale roților, era comod atunci când se pedala pe pietre datorită lipsei tremurării și, cel mai important, pe ea se putea de pedalat în amonte și apoi de coborât cu ușurință, frânând brusc în fața obstacolelor, deoarece pe roata din spate avea frâne de disc de la o motocicletă.

Când a venit timpul pentru odihna în munți, muzicienii, văzând că șeful lor încă șchiopăta, l-au sfătuit să rămână acasă. Însă dimineața, când toți s-au adunat să meargă la munte, l-au văzut pe șeful lor stând călare pe o motocicletă-bicicletă ciudată. Brant a încercat să povestească despre calitățile superbe ale acestei biciclete și despre călătoria pe el pe trasee montane, dar nimeni nu voia să-l asculte, toată lumea îl ruga să stea acasă, argumentând că va trebui din nou să-l care pe însăși șeful lor și bicicleta sa greoaie de munte.

Însă Brant se distingea prin persistența caracterului său și, spunând că ar prefera mai degrabă să moară decât să fie o povară pentru ei din nou, a pornit la drum. A ajuns la locul lor de odihnă fără nici o problemă petrecând în drum mult mai puțin timp, a experimentat o mare bucurie și o plăcere de a călători cu bicicleta sa și pentru că el stătea deja în jurul focului, iar

prietenii lui încă se aflau pe drum. În timp ce gătea mâncarea pe foc, se gândea cum să-și numească bicicleta și a ajuns la concluzia că o mai bună denumire decât cea pe care i-au dat-o prietenii săi nu va găsi: Mountain Bike - mountain (munte) + bike (bicicletă); drept rezultat s-a primit - bicicletă montană. Când muzicienii au ajuns în cele din urmă la locul de odihnă și l-au văzut pe liderul lor viu și nevătămat, stând lângă foc, bucuria lor nu cunoștea limite. Eu se gândeau că îl vor ajunge din urmă pe pantele de munte, unde el nu va putea să-și ducă singur bicicleta greoaie, dar, după ce au depășit câteva pante lungi și nu l-au găsit, au ajuns la concluzia că a căzut cu bicicleta în abis și s-a accidentat. Și continuând pe drumul dureros, priveau în jos în abis, unde, conform presupunerii lor, acesta din urmă ar fi căzut. De aceea, bucuria lor era atât de mare încât l-au văzut în viață. După ce s-au odihnit, toți au decis să călătorească cu bicicleta minunată. Le-a plăcut să conducă o astfel de bicicletă și au vrut să aibă și ei așa o bicicletă. Mecanicul din atelier iarăși a fost împovărat cu o mulțime de muncă, și după un timp toată lumea avea biciclete de munte. Când grupul a plecat din nou la odihnă, toți erau pe biciclete. După ce au ajuns în siguranță la locul de odihnă, după ce au mâncat și s-au odihnit, au început să-și testeze bicicletele, au făcut mici competiții coborând de pe pante mici abrupte de munte și apoi au început să concureze, cine va arăta cel mai bun timp în timpul coborârii. Astfel, prima competiție desfășurată spontan va fi ulterior una dintre principalele direcții de activitate competitivă în ciclismul montan (Mountain Bike), iar această specializare va fi denumită „downhill” (down - coborâre, hill - munte). Data viitoare au concurat, cine va parcurge cel mai rapid distanța din jurul lacului. Această competiție spontană se va transforma în cea mai principală specializare, care va primi denumirea de „Cross Country”, adică cursă pe un traseu sub formă de cerc dificil de parcurs. Aceste competiții mici, în timpul călătoriilor lor în munți, s-au transformat treptat într-un hobby. Cineva cobora cel mai bine din munte, iar altcineva înconjura cel mai rapid lacul. Câștigătorii se schimbau de fiecare dată, însă deja s-au determinat liderii atât în cursa de coborâre în timp, cât și în cursa de circuit.

Competițiile au arătat că bicicletele ar trebui să difere în funcție de tipul de competiție. Pentru coborâre cu viteză erau fost necesare biciclete durabile cu amortizoare din față și spate, frâne de încredere, anvelope largi, iar pentru cursele de circuit mai importantă s-a dovedit a fi greutatea mică a bicicletei, era destul de suficient să fie amortizoare pe furca frontală pentru a atenua tremurul la pedalarea pe zonele de traseu acoperite cu pietre și un set mare de trepte de viteză, cu ajutorul cărora ar fi fost posibil de depășit orice profil al traseului. Și iarăși a început să fiarbă din nou munca în atelierul mecanicului creând cadre ușoare pentru biciclete. Acum, toată lumea dorea să aibă componente mai ușoare și mai fiabile pentru biciclete, ceea ce a stimulat activitatea inventivă. Toată lumea se gândea fără încetare, obsedată de ideea de a crea ceva nou, care să-i permită să devină primul în curse. Bicicletele neobișnuite au atras atenția și altor iubitori de odihnă în aer liber. Din ce în ce mai mulți oameni care doreau să cumpere o bicicletă montană apelau la magazinele de biciclete. Dar nu erau în vânzare, iar muzicienii au început să primească ordine pentru producția lor. Această creștere a cererii pentru biciclete de munte a fost observată de producătorii firmelor de biciclete. Ei au început să invite cei mai străluciți meșteșugari-constructori pentru a începe producția a două tipuri de biciclete de munte: pentru downhill și Cross Country (Figura 1). Și într-un timp relativ scurt, tinerii din America și apoi din Europa au urcat biciclete de munte.

Cine a inventat bicicleta de munte... Sportivi renumiți sau persoane stranii necunoscute nimănui care au descoperit în mersul pe drumurile nepavate o modalitate de a obține emoții pozitive, un sentiment de libertate și de a scăpa de agitația și de îmbrățișările sufocante ale megapolisului pentru a savura o frumusețe naturală reală și o energie curată.

Figura 1. Bicicletă de munte: pentru downhill și Cross Country.

Aproape simultan cu Brant, inventau și perfecționau bicicleta de munte cicliștii de frunte - Harry Fisher, Tom Ritchie, Joe Breeze, Charlie Kelly și Charlie Kanninham, care, de asemenea, la început le asamblau din toate cele care puteau fi găsite în depozitele de deșuri de oraș și apoi își testat creațiile lor și concurau în cursa de coborâre la viteză în faimoasa cursă Repak, unde se adunau entuziaști similari - crazy („nebuni”), așa cum erau numiți de locuitori din cauza extremele acestui tip de curse. Nu mai puțin periculoasă era și cursa pe traseul montan noroios, care se desfășura în ținutul Marin, California, unde se aduna un număr mare de cicliști pe biciclete făcute de ei. Aceste prime curse le-au permis să îmbunătățească bicicletele. Totuși, un rol imens în dezvoltarea unor noi modele de biciclete de munte a fost jucat de Harry Fisher și Tom Ritchie, nu numai ca cicliști-testatori, ci și ca constructori talentați, entuziaști și obsedați.

În ciuda faptului că Charlie Kelly, Harry Fisher și Tom Ritchie au fost primii fondatori ai Mountain Bike, Brant Richards și prietenii săi Ras Mahon, Carter Cox, Bernie Mahon, care în anul 1974 au avut o mare influență asupra evoluției întregului Mountain Bike la una dintre competițiile de off-road (ciclism pe drumuri nepavate) au apărut pe bicicletele lor ciudate, echipate cu trepte de viteze, frâne cu disc, acționate cu ajutorul pârghiilor de frână de la motocicletă și cu amortizoare frontale. Potrivit lui Brant și a lui Mahon, ei erau plini de mândrie că numele lor a apărut în Hall of Fame (Sala de Faimă) al Mountain Bike. Cu toate acestea, ei nu aveau sentimente de invidie datorită faptului că dezvoltarea în continuare a acestui tip de sport a avut loc fără participarea lor. Ei au făcut doar totul pentru ca omul să devină stăpânul muntelui.

Curând la sfârșitul anilor '70, Mike Sinyard, care era angajat în producția de biciclete, a început producția în masă de biciclete de munte. Și când acestea au apărut la vânzare în magazinele de biciclete, au început a organiza curse, care erau organizațional la un nivel mai înalt decât competițiile conduse de entuziaști, unde fiecare era în același timp și sportiv, și judecător și organizator.

În 1983 a fost înființată Asociația Națională a bicliștilor implicați în ciclismul montan (Mountain Bike) (NORBA). Au fost adoptate regulile de concurență, ele s-au dovedit a fi simple în comparație cu regulile de curse rutiere și de cros. Cei mai puternici cicliști ai Americii Don Mirah, Ned Overend, John Tomak au pus tonul în adoptarea regulilor pentru competiții. Ei spuneau că regulile ar trebui să fie de așa natură încât toți cicliștii în timpul curselor să fie în condiții de egalitate, în care fiecare ciclist putea folosi doar o bicicletă fără a primi asistență tehnică din afară. Și în mod involuntar, principiul de bază al primilor inventatori de biciclete de munte „fă singur”, s-a transformat indirect în regula de bază a competițiilor în Mountain Bike (Figura 2).

Figura 2. Bicicletă de munte tip „fă singur”

Prin urmare, roțile sparse, defecțiunile tehnice apărute în timpul cursei, în conformitate cu noile norme, ciclistul era obligat să le îndepărteze de unul singur. Există motive serioase pentru Don, Ned și John de a introduce un tip alternativ de curse de biciclete off-road (pe drumuri nepavate) legate de participarea lor în Europa în cursele de ciclocros. În 1981 au fost invitați în țara de origine a ciclocrosului - în Elveția la competițiile internaționale. În acel moment, ciclocrosul era foarte popular în Europa, în special în Belgia, Olanda, Anglia. În America, în acei ani, ciclocrosul era învăluit într-o aură de mister, iar Don, Ned și John - cele mai puternice „biciclete de teren” ale Americii (așa își puseseră ei numele atunci) – au venit în Europa pentru a deschide această disciplină de ciclism plină de mistere. Ei voiau să arate europenilor modul în care trebuie să pedaleze pe drumuri nepavate. Fără îndoială, ei stăpâneau o tehnică excelentă de pedalare pe cele mai grele trasee de cros și sperau că unul dintre ei va fi câștigător în cursele elvețiene. Însă soarta a decis altfel: nici unul dintre ei nu a reușit să parcurgă distanța până la sfârșit. Și nu pentru că erau prost pregătiți pentru curse, ci pentru că regulile competiției de ciclocros permiteau ciclistului să schimbe bicicleta după fiecare cerc, nu numai din cauza problemelor tehnice, ci și pentru că era acoperită de noroi, mai ales pe vreme ploioasă. În timpul în care ciclistul parcurgea următorul cerc al cursei, mecanicii îi spălau bicicleta murdară și în următorul cerc ciclistul mergea pe o bicicletă curată și unsă. Americanii însă au adus cu sine câte o bicicletă și au sosit fără mecanic. Vremea era ploioasă, traseul argilos făcea cursa mai dificilă. După ce au parcurs primul cerc, mecanicii cicliștilor au schimbat bicicletele murdare cu cele curate, iar Don, Ned și John au continuat cursa cu bicicletele lor grele din cauza noroiului lipit pe roți, roțile lor aproape că nu se roteau. Și dacă la începutul cursei ei se deplasau în grupa de vârf, după al doilea cerc ei se aflau deja printre cei mai slabi cicliști. De fapt, aceasta nu mai era o cursă pentru ei, ci un chin care i-a făcut să părăsească pista cursei.

Întorcându-se dezamăgiți în America, discutând cu ardoare eșecul în cursă, ei, fără a observa, au inventat noi reguli care erau după părerea lor corecte pentru cursele off-road: fără mecanici, asistență tehnică și doar o bicicletă pentru întreaga cursă. Ei au susținut argumentele lor prin aceea că nu toți competitorii își pot permite să aibă un mecanic și câteva biciclete scumpe de înaltă calitate.

Regulile au fost adoptate, potrivit cărora nu era necesar de a dispune de o licență de ciclist, era posibil să participi la competiții în orice formă sportivă și chiar în blugi tăiați până la genunchi.

Cel care dorea să concureze putea cumpăra bicicleta și casca în ziua de sâmbătă, iar duminică putea participa deja la curse. Acest lucru nu era posibil în nici într-un fel de specializare în ciclism. O asemenea accesibilitate pentru a participa la competiții a atras un număr mare de doritori. A început un adevărat boom competitiv și, într-un timp foarte scurt, acest tip de ciclism a devenit cel mai popular în America și mai târziu în Europa. Cursele erau inițial sponsorizate generos de producătorii de biciclete, componente pentru ele, de firmele producătoare de articole sportive și încălțăminte. Apoi, o vastă acoperire media a competițiilor prin mijloacele de informare în masă au atras pentru sponsorizarea competițiilor cele mai mari companii producătoare de automobile „Volvo” și echipamente video și radio „Grundig”.

Primul Campionat American sancționat sub auspiciile Asociației Naționale a Cicliștilor – Mountain Bike (NORBA) a avut loc în 1983, iar în curând știrile au ajuns în Europa, unde, mai întâi în Franța și apoi în alte țări, au început să apară asociații similare de cicliști. Primul Campionat Mondial a avut loc în 1987. De fapt, au avut loc două campionate mondiale independente: unul în California, în Mammos și celălalt în Europa, în Alpii francezi, în localitatea Villard de Lance. Aceasta a continuat în următorii doi ani, până când sindicatul internațional al cicliștilor a preluat sub aripa sa noul tip de competiții de ciclism care se dezvoltă rapid în multe țări. În aprilie 1990 au fost aprobate regulile de conducere a competițiilor atât în specializarea „downhill”, cât și în „Cross Country” (Figura 3).

Figura 3.

[https://www.google.com/search?rlz=1C2GGRV_enMD821MD821&biw=1366&bih=657&tbm=isch&sa=1&ei=X5FmXNfKB-TGrgSeoaDoDA&q=Mountain+Bike+%28NORBA%](https://www.google.com/search?rlz=1C2GGRV_enMD821MD821&biw=1366&bih=657&tbm=isch&sa=1&ei=X5FmXNfKB-TGrgSeoaDoDA&q=Mountain+Bike+%28NORBA%28)

În septembrie 1990, în Purgatory, statul Colorado, a avut loc primul Campionat Mondial, în care cicliștii au concurat pentru medalii și tricouri de campion multi-color ale Uniunii Internaționale a cicliștilor în două discipline: coborâre cu viteză downhill și curs ape drumuri nepavate - Cross Country. În plus, au început să conducă etape ale Cupei Mondiale, care de obicei începeau în luna aprilie în Europa, iar apoi câteva etape - în America. În Europa, campionatul continental avea loc în fiecare an (de obicei în august, înainte de campionatul mondial). Datorită popularității imense a noului tip de ciclism, specializarea „Cross Country” a fost inclusă în programul Jocurilor Olimpice în 1995, iar din 1996, a început istoria olimpică a Mountain Bike în Atlanta.

Dar cu ce se ocupă pionierii acestui tip de sport. Din fericire, ei și-au legat viețile de bicicleta montană și contribuie foarte mult la dezvoltarea acestui tip de sport. Mike Sinyard, Harry Fisher, Tom Ritchie din entuziași s-au transformat în oameni de afaceri.

Inovațiile lor în crearea de modele mai avansate de biciclete prin utilizarea de noi materiale avansate și dorința de a îmbunătăți fiabilitatea bicicletelor și, în același timp, reducerea greutății acestora au dus la o cerere imensă de biciclete de munte pe piața bicicletelor. Ei sponsorizează echipele de club de ciclism cele mai de succes din lume. Harry Fisher a continuat să concureze la competiții până la Campionatul Mondial din 1991 în clasa veteranilor, testând bicicletele create de el și apoi a început să conducă cea mai puternică echipă de club numită în numele său.

În 1996, primul inventator al bicicletei de munte a fost invitat ca invitat de onoare la Jocurile Olimpice de la Atlanta. La primele Jocuri Olimpice pentru acest tip de sport **Brant Richard**. La întrebarea dacă ar fi putut presupune că ciclismul pe traseele montane va deveni atât de rapid un sport olimpic, el a răspuns că era atât de departe de marele sport că astfel de gânduri „olimpice” nici nu i-au vizitat capul său muzical.

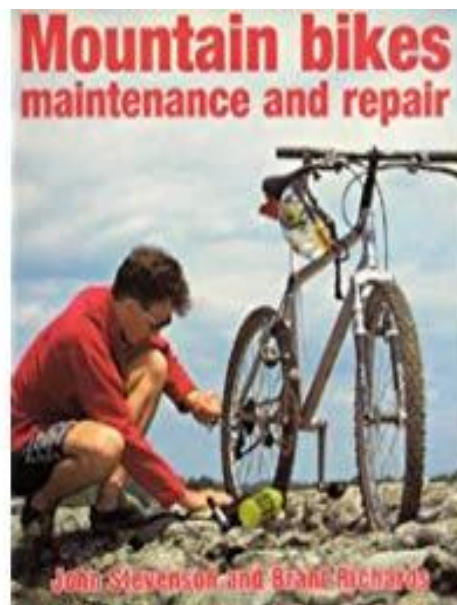
III. Concluzii

La afirmația precum că Brant Richard conduce probabil cea mai prosperă firmă de fabricare a bicicletelor, el a spus că, spre deosebire de prietenii săi, nu a intrat în afacerile legate de biciclete, deși a trecut printr-o lungă perioadă de „obscuritate” când își petrecea tot timpul inventând niște piese tehnice pentru bicicleta lui, iar când îi reușea să facă acest lucru, era fericit ca un copil și primea o mare satisfacție din această activitate.

Dar când bicicletele de munte au apărut în vânzare, toată ardoarea și pasiunea sa pentru invenții au dispărut repede și pe jumătate în glumă a adăugat că toate acestea s-au întâmplat deoarece îi place să cânte la instrumente muzicale.

Când a fost întrebat unde se află acum prima motocicletă de munte, el a răspuns că din când în când se plimbă seara cu ea, pentru că în timpul zilei nu poate scăpa de cei care doresc să cumpere această relictă și nu vrea să se despartă de „monstrul” său pentru orice bani.

Astfel, din întâmplare, oamenii departe de ciclism au dăruit lumii o bicicletă neobișnuită și o privire spectaculoasă a competițiilor de biciclete și au contribuit la popularizarea viitoare a bicicletei în lume.

Bibliografie:

1. Yerdakov S. V., Kapitonov V. A., Mikhailov V. V. Training of cyclists road workers. - M.: Physical Culture and Sport, 1990. - 175 p. (in Russian).
2. Zakharov A. A. Tactical training cyclist: Proc. allowance. - M.:BACKGROUND, 2001. - 63 p. (in Russian).
3. Zakharov A. A. Physical training of a cyclist: Textbook. allowance. - M.: BACKGROUND, 2001. - 124 p. (in Russian).
4. Polishchuk D. A. Cycling: Studies. allowance. - Kiev: Vishcha school, 1986.- 295 s. (in Russian).
5. Alex Smith. PRO Riding secrets // The ULTIMATE Mountain Bike Magazine, issue 2, November, 1994. Boulder, CO, USA. – P. 47–48.
6. Hill D. W., Hill C. M., Fields K. L., Smith J. C. Effects of Jet Lag on Factors Related to Sports Performance // Can. J. Appl. Physiol. – 1993. – № 18. – P. 91–103.
7. Tim Gould, Simon Burney. Mountain bike racing. – A. C. Black, 1996, London. – 193 p.
8. Whitt F. R., Wilson D. G. Bicycling Science. Cambridge, MA: MIT Press, 1995.

DOI: 10.5281/zenodo.3235234
CZU 811.111'373.611

CONVERSION AS ONE OF THE PRINCIPLE WAYS OF THE WORD FORMATION IN THE ENGLISH LANGUAGE

Stella Tăriță

Technical University of Moldova, Bd. Ștefan cel Mare 168, Chișinău, Republic of Moldova
Corresponding Author: *email: stella.tarita@ia.utm.md*

Received: March, 2, 2019

Accepted: May, 10, 2019

Abstract. Word formation is one of the main ways of enriching the vocabulary. There are four main ways of word building in modern English: affixation, compounding, abbreviation and nevertheless conversion. Conversion is the creation of a new word without altering the shape of the existing word by affixation. This method of word formation is a characteristic feature of the English word building system. It is also called affixless derivation or zero suffixation. Moreover it constitutes the process of coining a new word in a different part of speech and with a different distribution characteristic but without adding any derivative element.

Keywords: *affixation, composition, derivational complexity, functional change, paradigm, parts of speech.*

Introduction

Conversion is particularly common in English because the basic form of nouns and verbs is identical in many cases. The commonness of conversion can possibly be seen as breaking down the distinction between form classes in English and leading to a system where there are closed sets such as pronouns and a single open set of lexical items that can be used as required. Such a move could be seen as part of the trend away from synthetic structure and towards analytic structure which has been fairly typical for the history of English over the last millennium. This suggestion is, of course, highly speculative.

The productivity of conversion. Conversion is a convenient and easy way of enriching the vocabulary with new words. It is certainly an advantage to have two or more words where there was one, all of them fixed on the same structure and semantic base. In addition is a vital and developing process that penetrates contemporary speech as well. Subconsciously every English speaker realizes the immense potentiality of making a word into another part of speech when the need arises. Conversion may be combined with other word building processes such as composition. The high productivity of conversion finds its reflection in speech where numerous occasional cases of conversion can be found, which are not registered by dictionaries and which occur momentarily through the immediate need of the situation. The semantic associations and the words made by conversion may prove somewhat be wildering even for some native speakers, especially for children.

The word formation

Conversion, one of the principal ways of forming words in modern English is highly productive in replenishing the English word - stock with new words. Conversion refers to the

numerous cases of phonetic identity of two words belonging to different parts of speech. This may be illustrated by the following cases:

work - to work. e.g. "No; said the housekeeper; there is only about three days work to do every week ..." (Th. Dreiser, p.22). The daughter hearing the statement, turned uneasily, not to work, but because she hated people to guess at the poverty that made it necessary. (Th. Dreiser, p.20)

love - to love. e.g. "Haven't you been in love, since you came to Paris?" (W.S. Maugham, p.92) Why shouldn't she - he loved her. He had asked over and over to marry her. (Th. Dreiser, p.75)

look - to look. e.g. Poor Strolve gave me a troubled look, but I was not disconcerted by so little. (W.S. Maugham p.86) I paused, and I looked at him searchingly. (W.S. Maugham p.92)

It is fairly obvious that in the case of a noun and a verb not only are the so-called initial forms (i.e. the infinitive and the common case singular) phonetically identical, but all the other noun forms having their homonyms within the verb paradigm. My work ... [wə : k]; I work ... [wə : k] [1].

It will be recalled that, although inflectional categories have been greatly reduced in English in the last eight or nine centuries. There is a certain difference on the morphological level between various parts of speech, primarily between nouns and verbs. For instance, there is a clear cut difference in meaning between the noun doctor and the verb doctor.

"The Advanced Learner's Dictionary of Current English" by A.S. Hornby gives the next explanation of these two words:

a doctor

1. one who has studied diseases and how to treat them;

e.g. If you are ill, I must send for a doctor.

2. The highest degree given by a University.

e.g. He is a doctor of philosophy and a professor at Sofia University

to doctor

1. colloquial - give medical treatment to or for

e.g. He is eager to doctor the child.

2. Make change in order to deceive people.

e.g. The dispatch from Davis had been doctored [1].

Each of these forms exists in Modern language, as a unity of its word - forms and variants, not as one form d o c t o r. It is true that some of the forms are identical in sound, i.e. homonymous, but there is a great distinction between them, as they are both grammatically and semantically different.

If we regard such word - pairs as doctor - to doctor; water - to water; brief - to brief from the angle of their morphemic structure, we see level, however, one of them should be referred to derived words as it belongs to a different part of speech and is understood through semantic and structural relations with the other, being motivated by it. Consequently, the question arises: what serves as a word-building means in these cases? It would appear that the noun is formed from the verb or vice versa without any morphological change, but if we probe deeper into the matter, we inevitably come to the paradigm. Thus it is the paradigm that is used as a word building means. Hence, we may define conversion as the formation of a new word through changes in the paradigm.

The derivational complexity

Many linguists who treat conversion as a morphological way of forming words disagree, however, as to what serves here as a word - building means. Some of them define conversion as a non - affixal way of forming words pointing out that the characteristic feature is that a certain stem is used for the formation of a different word of a different part of speech without a derivational affix being added. Others hold the view that conversion of new words with the help of a zero - morpheme. The linguists argue that as derivational complexity of a derived word involves a more complex semantic structure as compared with that of the base, it is but logical to

assume that the semantic complexity of a converted word should manifest itself in its derivational structure even though in the form of a zero derivational affix. If one accepts this concept of conversion then one will have to distinguish between two types of derivation in Modern English: one effected by employing suffixes and prefixes, the other by using a zero derivational affix. It may be argued, however, that as the creation of a word through conversion necessarily involves the formation of a new word stem, a purely morphological unit, the syntactic factor is irrelevant to the process of word - formation proper, including conversion. Besides, there is also a purely syntactic approach commonly known as a functional approach to conversion. Certain linguists and lexicographers, especially those in Great Britain and in the U.S.A are inclined to regard conversion in Modern English as a kind of functional change. They define conversion as a shift from one part of speech to another contending that in Modern English a word may function as two different parts of speech at the same time.

If we accept this point of view, we should logically arrive to the conclusion that in Modern English we no longer distinguish between parts of speech, i.e. between noun and verb, noun and adjective, etc, for one and the same word cannot simultaneously belong to different parts of speech. It is common knowledge, however, that the English word - stock is subdivided into big word classes each having its own semantic and formal features. The distinct difference between nouns and verbs, for instance, as in the case of "doctor" - "to doctor" discussed above, consists in the number and character of the categories reflected in their paradigms. Thus, the functional approach to conversion cannot be justified and should be rejected as inadequate.

Conclusion

It is to be considered that conversion is an exceedingly productive way of forming words in Modern English language. Still it is treated differently in linguistic literature. Some linguists define it as a morphological way of forming words, others consider it a morphological-syntactic way of forming words and there is a third category of linguists who consider conversion from a freely syntactic angle. Nevertheless the productivity of conversion and the basic criteria place this phenomenon to a wider field of word formation.

References:

1. Hornby, Albert Sydney, *Oxford Advanced Learner's Dictionary*, Oxford University Press, 2002.
2. Harper Collins, *BBC English Dictionary*, 1993.
3. Wells J.C. *Longman Pronunciation Dictionary*, Longman, 2003.
4. Maugham, W. Somerset, *The Moon and Sixpence*, 1919.
5. Maugham, W. Somerset, *Of Human Bondage*, 1915
6. Dreiser Theodore, *Jennie Gerhardt*, 1911.

DOI: 10.5281/zenodo.3235236
CZU 811.133.1:330:07

THE ECONOMIC SPEECH IN THE FRENCH PRESS

Daniela Scorțan

University of Craiova, 13 Al Cuza St, Craiova Romania
Corresponding author: secretariat.litere@ucv.ro

Received: March, 25, 2019

Accepted: May, 04, 2019

Abstract. Our article aims to study the peculiarities of economic discourse through the analysis of economic articles from the French press of 2018. We notice the frequent use of metaphors, the trivialization of specialized vocabulary, and the use of terms of familiar origin. These peculiarities lead us to question the degree of specialization of the language of the economy in this context, and the existence of a linguistic dynamic as a response to economic instability. The corpus of our article is composed of several Romanian newspapers: The Echo, The Tribune, The Income, ThePoint, The Financial Economics Journal. We have developed a lexical statistics study on this corpus of newspapers, in order to extract the terms that appear most frequently. We have found that the economic discourse in the French press is a discourse on the economy, on economic themes, but we cannot consider it as typical of an economic discourse. This discourse is also constrained by the demands of the journalistic discourse, by the average length of the articles which limits the analyzes, not allowing the references from one article to another, and obliging the author to repeat the same explanations for the same terms, taking care however to respect the aim of capturing and entertaining the public.

Keywords: *economic discourse, French press, metaphors, specialized vocabulary, linguistic dynamic.*

1. Introduction

Notre article se propose d'étudier les particularités du discours économique à travers l'analyse d'articles économiques issus de la presse française. Nous remarquons le recours fréquent à la métaphore, la banalisation du vocabulaire spécialisé, l'emploi de termes d'origine familière. Ces particularités nous déterminent à nous interroger sur le degré de spécialisation de la langue de l'économie dans ce contexte, et sur l'existence d'une dynamique linguistique comme réponse à l'instabilité économique. Le corpus de notre article est formé de plusieurs journaux français : *L'Écho, La Tribune, Le Revenu, Le Point, la Revue d'Économie Financière*. Nous avons élaboré une étude de statistique lexicale sur ce corpus de journaux, afin d'en extraire les termes qui y apparaissent le plus fréquemment. Nous avons constaté que le discours économique dans la presse française est un discours sur l'économie, sur des thèmes économiques, mais nous ne pouvons pas le considérer comme typique d'un discours économique. Ce discours est également contraint par les exigences du discours journalistique, par la longueur moyenne des articles qui limite les analyses, ne permettant pas les renvois d'un article à un autre, d'une semaine à une autre, et obligeant l'auteur à répéter les mêmes explications pour les mêmes termes, en veillant toutefois à respecter la visée de captation et de divertissement du public.

Le discours économique de la presse ne tient, à aucun moment, à se cantonner à la sphère de la théorie économique, et il est évident qu'en tant qu'organe de presse, il ne s'adresse pas prioritairement à un public d'experts. Nous nous proposons donc de déterminer si, dans les rubriques des journaux français plus spécifiquement orientées vers les questions économiques, il est possible de faire la part entre le discours journalistique et une forme de discours que nous appellerons, pour l'instant et par précaution, pseudo-économique, et qui, sur un continuum allant du discours expert des économistes, universitaires et chercheurs au discours plus général se situerait plutôt du côté du discours semi-spécialisé, du discours de vulgarisation.

Notre objet d'étude étant avant tout un instrument de presse, et en vue d'illustrer notre analyse, nous avons considéré qu'il était nécessaire de nous intéresser aux contraintes et caractéristiques liées à la situation de communication médiatique. Toute communication implique une relation d'échange entre celui qui communique et celui qui interprète, même si ce dialogue n'est pas apparent dans le texte. D'après le modèle communicationnel d'analyse du discours, les participants à l'échange ont des rôles qui leur sont donnés en fonction de la position occupée par celui qui communique, en fonction du but visé (informer, instruire, influencer, etc.), du thème traité, de la situation de production et du support utilisé (écrit, oral, etc.), de ce qu'il sait de son public cible ou de l'idée qu'il s'en fait, de ce que le public cible attend de l'énonciateur, et des conventions génériques à respecter.

2. Le contrat de communication médiatique

Patrick Charaudeau parle de contrat de communication médiatique entre deux instances composites, une instance de production et une instance de réception. L'instance de production est indubitablement composite entre journalistes, chroniqueurs, correspondants, envoyés spéciaux, qui ont des tâches précises, ou jouent plusieurs rôles à la fois : recherche des informations, triage des informations recueillies, communication des informations dans le respect des normes en vigueur et de la ligne éditoriale, explication et établissement de liens de cause à effet, commentaire et invitation au débat. De leur côté, les lecteurs sont divers et difficile à cerner. Effectivement, si le publiciste écrit avec, à l'esprit, un public cible, que le journal s'applique à mieux identifier en menant régulièrement des enquêtes, il n'en reste pas moins qu'il est difficile de discerner avec précision les attentes du public réel qui lira les articles et d'identifier les connaissances dont il dispose pour comprendre la quintessence de ce qu'il lit.

«Plus le savoir est réservé à un groupe réduit, plus il exclut de récepteurs, et plus il est susceptible d'informer (c'est-à-dire d'être utilisé)».

(Charaudeau 1997 : 250).

Pour respecter ce contrat, une double mission est imposée à l'organe de presse qui doit à la fois renseigner le public, consolidant de cette manière sa réputation de sérieux, le captiver et le fidéliser, puisque la survie d'un journal est liée au nombre de ses lecteurs. Il lui faut protéger sa part de marché contre les attaques potentielles de ses concurrents ; en un mot, il lui faut se vendre. Comme le fait ressortir Charaudeau, deux mises sont donc à prendre en considération : la mise de crédibilité et la mise de captation. On peut assurément se demander s'il est possible d'harmoniser ces deux mises, et si, tout en divertissant son public, en l'attirant, l'énonciateur, le journaliste, l'informateur, peut vraiment, pour être plausible, rester réservé et disparaître derrière les faits et la parole rapportée. Il nous faudra naturellement établir si le point de vue de l'énonciateur est celui d'un narrateur externe, distant et neutre ou non, et, dans le cas contraire, déterminer quelles sont les marques qui trahissent sa présence.

3. Les caractéristiques des journaux français

La première caractéristique des journaux français est de mentionner les noms des journalistes, correspondants et auteurs des articles. C'est une décision qui est en conformité avec les exigences de crédibilité et d'uniformité mentionnées ci-dessus.

Le journaliste est donc censé éviter de se mettre en avant, car c'est la chose écrite qui compte, plus que son auteur. Quant au public repéré, il est aussi décrit par le journal, qui justifie ainsi ce qui a été dit du contrat de communication médiatique entre deux instances composites : le rôle des journalistes est bien de simplifier la tâche du lecteur, de l'informer, de lui ouvrir de nouveaux horizons, de stimuler sa réflexion en posant les questions qui déclencheront le débat. Si les lecteurs visés ont la perspicacité de comprendre les faits présentés et analysés, ils ne sont pas exclusivement composés de spécialistes des questions abordées.

Le substrat devrait être facilement interprétable; comme on le précise dans l'introduction au guide du style, la clarté de l'écriture découle de la clarté de la pensée. Il n'en reste pas moins utile, pour garantir la cohésion des articles, de donner des instructions générales quant au style. Quel que soit l'intérêt du sujet, il va de soi que la manière dont les idées sont exprimées peut faire toute la différence: ou bien le lecteur continuera sa lecture, ou bien il sera ennuyé et donc perdu pour le journal.

À propos des métaphores il est préférable d'éviter les métaphores usées, éculées, qui risquent de lasser le lecteur. Nous pouvons donc en constater que deux autres catégories de métaphores sont admises pour l'hebdomadaire: d'une part, les métaphores nouvelles, qui peuvent rendre facile la compréhension (ou les métaphores essentielles à une discipline en ce sens qu'elles sont constitutives de la théorie) et, d'autre part, les métaphores lexicalisées (comme, par exemple, «instruments financiers», ou «vélocité de la monnaie»). Dans cette étape, il n'existe donc pas de discordance avec le discours économique plus spécialisé, mais il paraît que ce soit la seule similitude possible.

«Dans le cas de la France, la situation était toute différente. Au moment de la crise, le contrat notionnel du Matif était le seul *instrument financier* traité à terme à Paris».

(*Revue d'économie financière*, 1988 :239).

«Auparavant, les banques commerciales devaient constituer des réserves (qualifiées de fractionnaires), prélevées sur leurs actifs et placées à la banque centrale. Plus ces réserves obligatoires étaient faibles, plus la monnaie créée par les banques centrales se créait facilement puisqu'elle «glissait» fluidement d'un bilan bancaire à un autre. La multiplication du crédit en était ainsi accrue. Inversement, une majoration de ces réserves obligatoires diminuait *la vélocité de la monnaie* en la divisant plutôt qu'en la multipliant».

(*L'Écho*, 4 juin 2018).

La voie passive est fréquemment employée par les chercheurs en économie car elle leur permet d'exposer leurs résultats et de se réfugier derrière les faits, comme si ces derniers s'imposaient d'eux-mêmes, ce qui donne plus de force à leur démonstration.

«Chez les salariés, l'impôt sera *prélevé* directement par l'employeur : il apparaîtra sur la fiche de paie au même titre que les cotisations sociales. Chez les retraités, la collecte sera *réalisée par les caisses de retraite*. Les travailleurs indépendants verseront un acompte mensuel ou trimestriel, calculé par l'administration en fonction de leurs revenus des mois précédents, puis ajusté selon leurs revenus effectifs».

(*La Tribune*, 31 décembre 2018).

Les expressions étrangères, les termes scientifiques et le jargon sont déconseillés. Cependant, d'un côté, des termes d'origine latine et française font partie intégrante du discours de spécialité, qu'il soit académique ou pédagogique ; par ailleurs, le jargon correspond, en fait, à

la phraséologie propre à une discipline ou activité, et l'on voit mal comment on pourrait en faire l'économie, si l'on veut préserver l'authenticité de la langue de la spécialité. Il en va de même de la terminologie, composante caractéristique du discours de spécialité, dont on ne saurait se dispenser, à l'exception de remplacer les termes par des équivalents plus familiers, ce qui n'est pas toujours possible, ni souhaitable : en effet, si certains termes ont été empruntés à la langue commune et investis d'un sens spécialisé, d'autres ont comblé un vide lexical pour dénommer une notion nouvelle et sont incontournables.

Il y a des aspects semblables entre les préoccupations des journalistes et celles des spécialistes en ce qui concerne le discours qu'ils doivent tenir. Premièrement, ni les uns ni les autres ne peuvent se limiter à des affirmations gratuites. On admet aisément que cette intention persuasive dérive du besoin des journalistes de convaincre pour vendre ; or, pour des raisons différentes, le discours de persuasion utilisé par les chercheurs pour convaincre leurs pairs du bien-fondé de leur recherche, ou par les autorités monétaires pour expliquer et faire accepter leurs décisions, consiste aussi à « vendre » des idées. Dans toutes les situations, les arguments, les raisonnements et les preuves servent à convaincre.

Deuxièmement, la consigne de se dispenser de l'autopromotion et d'une présence trop marquée de l'auteur dans son texte s'applique aussi bien aux journalistes qu'aux spécialistes, aux chercheurs ou auteurs de manuels. Nous savons que les prévisions en économie ne font pas partie d'une science exacte, et que les décisions sont souvent difficiles à prendre. La plus grande vigilance est absolument nécessaire dans l'analyse des faits et des situations dans la sphère économique : l'humilité est une question de bon sens. Finalement une certaine décence quant au style est requise, ce qui découle logiquement de la nécessité d'informer en évitant le sensationnalisme.

Selon Catherine Resche les métaphores heuristiques ou didactiques sont retrouvées logiquement dans le discours économique formel. Les deux sources métaphoriques qui ont insufflé les théoriciens de l'économie sont la source biologique et la source mécaniste, puisqu'il est commun de dire que l'économie a hésité entre Darwin et Newton. Il n'est pas inhabituel d'identifier des échos à ces deux sources dans d'autres discours que celui des théoriciens ou des chercheurs et le discours journalistique, par exemple, prend plaisir à filer des métaphores à partir des registres d'origine. Par conséquent, on pourrait profiler des arborescences métaphoriques partant de la métaphore biologique de l'économie vue comme un organisme vivant.

On comprend sans difficulté qu'un organisme malade puisse infecter d'autres organismes, qu'un secteur qui est bouleversé puisse bouleverser d'autres secteurs et affaiblir l'économie dans son ensemble. Si la métaphore ainsi filée dans le discours journalistique occupe une fonction didactique, faisant mieux saisir le phénomène, sa manipulation est toutefois particulière, en ce qu'elle ne se contente pas d'éclairer, de simplifier, mais qu'elle vise aussi à amuser le lecteur, et sert d'ornement.

«Si Aristote lui-même a pu écrire (*Poétique*, 1459 a 4-8, cité par Ricœur, 1975) que « bien faire les métaphores, c'est bien apercevoir les ressemblances », ne peut-on pas aller jusqu'à ajouter que c'est aussi les faire entrevoir aux autres, en attirant leur attention, en traduisant ce qui peut paraître compliqué en termes plus imagés qui trouvent un écho dans l'expérience de tout un chacun? Quand on donne à l'abstrait l'aspect du concret, quand on parle de ce qui est nouveau en utilisant le langage de ce qui est connu, quand on présente à un apprenant une technique qui ne lui est pas familière en ayant recours à des métaphores, on cherche à souligner les points communs avec des situations aisément compréhensibles pour le public. Ainsi, pour introduire le traitement de texte à des néophytes, on choisira un discours qui empruntera au registre d'un plan de ville ou d'un cabinet de médecin (Corbisier 1994: 50-51) pour faire passer le message et faciliter l'apprentissage. On en arrive ainsi à parler de l'aspect iconique de la métaphore qui crée une image mentale dans l'esprit du récepteur. C'est ce qui lui donne une fonction didactique».

(Resche 1998: 69).

On constate également que les métaphores peuvent être utilisées très souvent en tant qu'accroche dans le titre et qu'elles reparaissent à intervalles réguliers dans le corps des articles et dans les conclusions pour finir sur une note ludique, ou un clin d'œil.

Si beaucoup de métaphores dans ce discours journalistique ont pour point de départ une des deux sources mentionnées, présentée sous diverses formes, certaines se modifient de manière rapide, par analogie, en métaphores plus générales. C'est l'exemple de la métaphore de la bulle spéculative, métaphore lexicalisée en économie, mais la fait transgresser et paraphraser, par jeu, de sorte qu'elle cesse de se rapporter au répertoire métaphorique initial que l'on pourrait rencontrer dans les articles de recherche ou des discours spécialisés en économie. On remarquera néanmoins l'émergence de la métaphore lexicalisée du manque de liquidité qui tire son origine directement de l'analogie entre la circulation des capitaux et la circulation du sang dans le corps humain.

«La tulipe, fleur venue d'Orient et cultivée depuis peu en Europe du Nord, fait l'objet au début du 17e siècle d'un engouement sans précédent et devient le symbole de luxe par excellence en Hollande. Démarre alors une incroyable spéculation sur le commerce de ses bulbes, considérée par certains spécialistes comme la première *bulle spéculative* de l'histoire moderne. Des gens vont aller jusqu'à hypothéquer leurs maisons ou vendre leur commerce pour acheter un seul bulbe, qui à un moment donné a atteint un prix équivalent à 150.000 dollars actuels».

(*Le Point*, 11 décembre 2017).

«Le manque de liquidité des obligations d'État est souvent attribué à la politique monétaire des banques centrales, américaine et européenne, devenues grands acheteurs de titres de dette publiques, pour maintenir les taux d'intérêt au plus bas niveau. Néanmoins, Lael Brainard a soutenu que les sauts de volatilité des marchés obligataires ne s'expliquaient pas nécessairement par un *manque de liquidité*».

(*Le Revenu*, 02 juillet 2015).

La neutralité est évidente, mais on soupçonne la présence indirecte du journaliste; c'est lui qui adopte sa stratégie de mise en scène, et tente de faire communiquer sa vision des choses et de conquérir son public, tout en citant de nombreuses sources, en fournissant maintes explications et en étayant ses arguments par des chiffres et, le cas échéant des tableaux. Le problème devient alors de préciser si ce type de discours journalistique sur un sujet spécialisé peut être envisagé comme un discours de massification (vulgarisation) à caractère économique.

Le vulgarisateur journaliste, quant à lui, se trouve à mi-distance entre la sphère scientifique et le domaine général : pour se faire comprendre, il devra expliquer, reformuler, se conformer aux normes d'un lecteur exigeant, mais qui ne lit pas par obligation, et qu'il faut informer sans lasser ni décourager par un contenu trop éloigné de ses propres références.

Qu'il soit connaisseur lui-même ou qu'il se soit instruit par force ou par goût à un domaine spécifique, le vulgarisateur joue un rôle de médiateur qui rend la science ou la spécialité accessibles. De la position du journaliste vulgarisateur, on pourrait certainement faire une comparaison avec un traducteur interprète puisqu'il doit d'abord interpréter le discours spécialisé du discours source et l'adapter dans un discours que le public sera en mesure de comprendre. Cela implique qu'il doit connaître les deux discours pour assurer ce rôle de passeur.

4. Conclusions

En conclusion, nous ne devons pas envisager le discours économique dans la presse française comme un discours hybride, à la croisée des chemins entre le discours journalistique, le discours de vulgarisation et le discours didactique. Cependant, chacun de ces discours peut lui-même se subdiviser en plusieurs genres et sous-genres. Il est évident que, par la forme et le fond,

le discours économique est très écarté d'un instrument de presse à sensation ; pourtant, il a en commun avec tous les instruments de presse la visée de captation.

Par ailleurs, le format des rubriques et des articles oblige à des contraintes de forme et de longueur qui ne sont pas absolument compatibles avec les règles d'un article de recherche, par exemple, ni avec celles d'un chapitre de manuel universitaire. S'il aborde des sujets qui font l'objet de discours officiels, d'analyses minutieuses, d'articles de recherche, il ne révèle pas les particularités de ces différents genres : il ne propose pas de démonstration organiséescrupuleusement et étayée par la syntaxe mise en œuvre de manière si typique dans les raisonnements des économistes. Certainement, il emprunte bien des termes dont la liste peut sans modestie être comparable à la liste des termes employés par les spécialistes sur le même sujet, mais la manière dont ces termes sont incorporés au discours et paraphrasés affecte inévitablement le discours et l'éloigne d'un discours plus authentique, comme celui des spécialistes et experts.

Bibliographie:

1. Charaudeau, Patrick (1994), *Langage et discours. Éléments de sémiolinguistique*, Paris, Hachette, collection «Langue Linguistique Communication»
2. Charaudeau, Patrick (1997), *Le discours d'information médiatique: la construction du miroir social*, Paris, Nathan-Ina, collection «Médias-Recherches»
3. Charaudeau, Patrick (2015), *Les Médias et l'Information L'Impossible Transparence du Discours*, éditeur de Boeck, collection «Médias recherches»
4. Patrick Charaudeau, « Le contrat de communication de l'information médiatique », Revue *Le Français dans le monde*, numéro spécial , juillet 1994, Hachette, Paris, 1994, consulté le 13 mars 2019 sur le site de *Patrick Charaudeau - Livres, articles, publications*.
5. URL: <http://www.patrick-charaudeau.com/Le-contrat-de-communication-de-l-61.html>
6. Delporte, Christian (1999), *Les journalistes en France, 1880-1950: naissance et construction d'une profession*, Paris, Seuil, collection «XXe siècle»
7. Delporte, Christian (1995), *Histoire du journalisme et des journalistes en France*, Paris, Presses Universitaires de France, collection «Que sais-je?»
8. Freund, Andreas (1991), *Journalisme et désinformation*, Grenoble, La Pensée Sauvage, collection « Média-Discours »
9. Lacan, Jean-François, Palmer, Michaël et Ruellan, Denis (1994), *Les journalistes : stars, scribes et scribouillards*, Paris, Syros, collection « Des gens »
10. Maingueneau, Dominique (2009), *Les termes clés de l'analyse du discours*, éditeur Points
11. Maingueneau, Dominique (2017), *Discours et analyse du discours*, Paris, Armand Colin
12. Mathien, Michel (1992), *Les journalistes et le système médiatique*, Paris, Hachette Supérieur
13. Mazière, Francine (2016), *L'analyse du discours*, Paris, Presses Universitaires de France
14. Moirand, Sophie (2007), *Le discours de la presse quotidienne : observer, analyser, comprendre*, Presses Universitaires de France
15. Resche, Catherine (1998), «Discours métaphorique et monnaies: les particularités de l'euro», *ASp*, 19-22, 67-88.
16. Resche, Catherine (2016), *La mise en récit dans les discours spécialisés (Aspects linguistiques et culturels des discours spécialisés)*, éditeur Peter Lang
17. Ringoot, Roselyne (2014), *Analyser le discours de presse*, Paris, Armand Colin
18. Sarfati, Georges-Elia (2012), *Éléments d'analyse du discours*, Paris, Armand Colin

DOI: 10.5281/zenodo.3235238
CZU 81'373.23:811.135.1

TRAINING MACHINES OF PERSON'S NAMES IN ROMANIAN LANGUAGE

Laviniiu Lapadat*, Maria Magdalena Lapadat

University of Craiova, 13 A.I. Cuza St, Craiova Romania

*Corresponding author: lapadat_laviniiu@yahoo.com

Received: April, 6, 2019

Accepted: May, 16, 2019

Abstract. In this article the authors study the means variety of forming the names of the person in Romanian, starting from the hypothesis that the antraponimic etymology cannot be established without the knowledge of the derivational system. The study illustrates copiously the creation of the person's name through the suffix derivation.

Keywords: *anthroponomy, toponymy, suffix.*

I. Introducere

Înainte de a trece la discutarea problematicii enunțate, ni se par utile câteva precizări terminologice. Prin *apelativ* înțelegem nume comun, prin *onim* – nume propriu, *antroponim* – nume de persoană și *toponim* – nume de oraș, de sat, de apă, de munte etc. (cu subspeciile hidronime, oronime etc).

În cercetarea antroponomastică este foarte important raportul dintre apelative, toponime și antroponime. Deosebirile și asemănările dintre aceste categorii au constituit preocuparea multor specialiști, problema fiind încă deschisă și cuprinzând multiple aspecte.

Toponimele și antroponimele, deși diferă între ele, au o trăsătură comună: sunt secundare în raport cu apelativele.

Relațiile dintre cele trei clase sunt, sub aspectul originii, deosebit de complicate. Teoretic, fiecare dintre cele trei clase poate să provină una din cealaltă.

În limba română, numele de persoană se formează de la:

- *nume comune*: iepure – lepure, militar – Militaru, morar – Moraru, popesc – Popescu¹ (în ultimul caz prin substantivarea adjectivului)
- prin *atașarea unor sufixe* la un:
 - *toponim*: Boceni – Bocenaru, Cârcea – Cârceanu
 - *antroponim*: Chiru – Chiroi, Fum(u) – Fumotă
- sunt *formații de la aceeași temă*: Vlad – Vlada
- *împrumutate din alte limbi*: Bianchi cf. it. Bianchi, Micșu cf. sb. Mikša².

În cercetarea noastră vom încerca să demonstrăm teza conform căreia etimologia antroponimică nu se poate face fără cunoașterea sistemului derivațional.

¹ Dicționar al numelor de familie românești, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, pag. 374

² Mihaela Munteanu, *Semantica textului și problema referinței nominale*, cap. *Funcții discursive ale numelui propriu*, p. 94-109, Cluj-Napoca, Editura Accent, 2006.

II. Derivarea apelativelor

Derivarea apelativelor cuprinde formații atât cu sufixe, cât și cu prefixe, iar în cazul derivării antroponimice, numai cu sufixe.

Considerăm sufixe antroponimice numai pe cele care derivă antroponimele fie direct de la toponime, fie de la alte antroponime. Sufixele întâlnite în antroponimie, dar care funcționează și în limba comună, nu sunt specifice antroponimiei, ele fiind preluate, de fapt, din limba comună, împreună cu cuvântul comun pe care l-au format și care a devenit cu totul, deci cu sufix, antroponim. E cazul numeroaselor porecle care au căpătat funcția de nume de persoane³.

Tocmai din cauza specializării lor ca sufixe antroponimice, acestea au intrat treptat în fondul pasiv al limbii comune, fapt ce ne încurajează să susținem că, în prezent, este vorba de două sisteme diferite de derivare.

Rezultatele derivării. Perspectiva hotărâtoare privind deosebirea dintre cele două sisteme e cea cu privire la unitățile rezultate din procesul de derivare, în cele două planuri.

Din punct de vedere gramatical, derivatele din limba comună sunt, după cum se știe, substantive, adjective, verbe, adverbe etc. Derivatele antroponimice sunt, bineînțeles, numai substantive, chiar dacă la origine unele puteau fi adjective.

Sufixe antroponimice propriu-zise sunt în limba română de ordinul zecilor, spre deosebire de cele troponimice care sunt peste o sută: *-escu, -ar, -ea, -ean(u), -oi/u, -otă, -u, -us, -as*.

Nume de familie formate prin derivare cu sufixul –escu

Numele din această categorie, formate prin atașarea unui sufix special, de nume românesc de familie se plasează, din punct de vedere cantitativ, pe locul 1, constituind, în zilele noastre, un tip productiv, în plină evoluție.

Spre deosebire de numele de tipul *Gheorghe*, care se folosesc atât ca prenume, cât și ca nume de familie, numele în *–escu* (de ex. *Ionescu*,) au totdeauna o singură valoare, aceea de nume de familie. Este vorba, cu alte cuvinte, de o opoziție de tipul: nemarcat / marcat, ceea ce explică nonambiguitatea funcțională a numelor sufixate.

Radicalul este, de cele mai multe ori:

- *prenume*, de obicei *calendaristic*, de formă populară (Ion, Dumitru, George, Petre etc.) în exemple ca *Ionescu*, (cel mai uzual nume de familie românesc) *Dumitrescu, Georgescu, Petrescu, Niculescu, Ștefănescu, Vasilescu, Cristescu, Grigorescu, Simionescu, Tănăsescu, Antonescu, Manolescu, Bărbulescu*,
- *prenume* de formă *neutră* (Constantin, Marin etc.): *Constantinescu, Marinescu, Iliescu, Alexandrescu, Mateescu, Tomescu, Andreescu*;
- *prenume* de formă *savantă, canonică* (de tipul Teodor): *Teodorescu*. Frecvența pe origini, reflectă frecvența firească a prenumelor calendaristice: cele de formă populară sunt cele mai numeroase, în timp ce numele de formă savantă sunt cele mai rare.

La o serie de nume de familie în *–escu* radicalul este un *prenume laic*⁴ (Stan, Florea etc.): *Stănescu, Florescu*, sau, în câteva cazuri, un *apelativ-nume de ocupație (popă, deacon)*: *Popescu*, (al doilea ca frecvență nume de familie românesc) *Diaconescu*.

Originea numelor de familie în *–escu*, amintite în paragraful anterior, comportă mai multe explicații.

³ Ion Aureliu Candrea, Porecle la Români, Prima ediție e apărută la București, Editura Librăriei Socecu & Comp., 1895, *Poreclele la români*, Cuvânt înainte de Dan Horia Mazilu, Studiu introductiv și ediție de Al. Dobre, cu o listă a lucrărilor citate de I.-A. Candrea în studiile publicate în acest volum, alcătuită de Petre Florea, București, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, 2001.

⁴ N.A.Constantinescu, D.O.R., XLIV-XLV

Ele s-au putut forma de la nume de *obște* (proprietăți colective) și *sate* în *-ești*, derivate la rândul lor de la întemeietorul lor. Astfel, de la *antroponimul Ștefan* s-a format *toponimul Ștefănești*, formă de plural, iar de la acesta, *antroponimul Ștefănescu*, în care sufixul *-escu* reprezintă "singularul" sufixului toponimic ⁵corespunzător. În felul acesta s-ar putea explica formații (ca Ionescu, Popescu, Dumitrescu, Constantinescu, Marinescu, Petrescu, Niculescu, Teodorescu etc. de origine "gentilică") și implicit toponimică (Ionești, Popești, Dumitrești, Constantinești, Marinești, Niculești, Teodorești) care sunt semnalate, toate, ca nume de sate.

Aceleași nume pot deriva însă și *direct de la primitive*, de regulă *prenume*, fără să mai treacă prin faza formațiilor în *-ești*, Gheorghe Ionescu poate fi, la origine, un Gheorghe Ion, iar cineva al cărui tată purta numele Tănase putea deveni, cu ușurință, Tănăsescu. Semnificativ este și faptul că, dintre doi frați, unul se putea numi Oprea, adică întocmai ca și tatăl său, iar celălalt Oprescu. Prin urmare, Ionescu, Popescu, Dumitrescu, Constantinescu, Marinescu, Petrescu, Niculescu, Teodorescu etc. s-au putut forma nu numai de la *nume de obște și sate*, ci și de la *primitive* de tipul Ion, Dumitru, Constantin, Marin, Petre, Niculaie, Teodor, care, la rândul lor, sunt antroponime cu *dublă valoare, de prenume și nume de familie*, sau de la *nume de familie*: Popescu < Popa (Popescu putând fi explicat și direct din apelativul *popă*).

Într-o serie de cazuri, e greu de spus de unde provine o anumită formație în *-escu*. Într-adevăr, un *Dobrescu* își trage numele de la toponimul *Dobrești* (pl. *-ești* > sg. *-escu*) sau de la *Dobre*, căruia i-a atașat sufixul *-escu*. Întrucât sunt posibile ambele explicații (cea de-a doua fiind valabilă, pare-se, într-un număr mai mare de cazuri), ne aflăm evident în prezența unei *etimologii multiple*. Cunoscuta teorie a academicianului Al. Graur ("etimologia multiplă")⁶, formulată pentru o serie de apelative și afixe, poate fi extinsă, așadar, și asupra domeniului antroponimic.

După modelul formațiilor de largă circulație, descrise mai sus au apărut, mai mult sau mai puțin artificial, o serie de nume prin atașarea sufixului *-escu* la *forme hipercorecte*, de tipul Piper (hiperurbanism pentru moldovenescul *Chiper*): *Piperescu*, la porecle ca *Frașcă* < *Frașculescu*, la titluri de boieri ca *armaș*: *Armășescu*.

Asemenea nume se pot forma *de la toponime* care nu se termină în *-ești*, apoi de la *apelative cu coloratură stilistică*, (de ex. *pungaș* < *Pungașescu*), pentru a denumi un personaj de comedie.

Formații în *-escu* apar, în sfârșit, prin *substituirea unor sufixe, românești* (de ex. *-oiu*: *Codoiu* > *Codescu*) sau prin *substituirea unor sufixe străine* (*-ovic*, *-enko*: *Kravcenko* > *Crafcescu*).

Valoarea *posesivă*, de apartenență, pe care o are *-esc* în *apelative* de tipul *popesc* se mai menține, oarecum, în *formațiile antroponimice* derivate de la *nume în -ești* (de ex. *Popescu* sau *Dobrescu*, dacă admitem că s-au format de la *Popești*, respective *Dobrești*). Această valoare se *estompează*, însă, în cazul *formării antroponimelor* direct de la *nume de persoană* (*Popescu* < *Popa*, *Dobrescu* < *Dobre*), pentru a dispărea definitiv la *numele fabricate* (de tipul, *Piperescu* < *Piper*). Spre deosebire de *-esc*, sufix apelativ, *-escu este un sufix exclusiv antroponimic*, apt de a se atașa, în zilele noastre, la radicale de cele mai diferite tipuri și origini.

Formelor contemporane în *-escu* le-au premer, după cum se știe, formele în *-escul*, atestate documentar încă în textele slave din secolul al XIV-lea. Formele în *-l* nu se mai mențin astăzi decât, sporadic, în afara sistemului standard și, la fel de rar, în toponimie, mai ales la periferia ariei decoromâne (în onomastică, la fel ca în domeniul apelativelor, ariile periferice sunt mai conservatoare).

Faptul este important, între altele, pentru motivul că demonstrează antroponimizarea sufixului *-escu*. Dacă într-o fază mai veche a limbii române acest morfem putea fi întâlnit sub

⁵ Stelian Brezeanu, Les Daces de siudas, Revista de studii sud-est europene, Tome XXII, 1984, nr.2, pag.113-122

⁶ Graur, EM – Al. Graur, Etimologie multiplă, în SCL, 1/1950 p. 22-34

forma *-escul*, atât în apelative, cât și în antroponime, în prezent, *-escu*, fără encliticul-l, este productiv numai în structura numelor de familie. Cu alte cuvinte, în zilele noastre, *-escul* și *-escu* se află într-un raport de *incompatibilitate* (distribuție complementară), căci nu sunt comutabile: prima variantă se întâlnește în structura adjectivelor articulate (de ex. *popescul obicei*), iar cea de-a doua în structura numelor de familie (*Popescu*).

III. Concluzii

Se subliniază, mai ales în ultimul timp, că elementele lingvistice mai mici ca volum sunt întrebuițate mai frecvent decât elementele mai mari. Există însă excepții, și nu ne vom referi aici decât la exemplul numelor în *-escu*. Corpul lor fonetic este mai mare decât acela al numelor *nesufixate* (*Ion și Ionescu*) și, cu toate acestea, ele sunt întrebuițate mai frecvent. Pe primile 13 locuri se află, Ionescu, Popescu, Dumitrescu, Georgescu, Constantinescu, Rădulescu, Marinescu, Petrescu, Niculescu, Ștefănescu, Teodorescu și Stănescu (cu o frecvență cuprinsă între 2999 și 713). Printre ele se găsește un singur nume fără *-escu*: *Popa*, frecvența lui *Popa*, fiind de 996. Cei drept, ca unități antroponimice⁷, luate izolat, *numele sufixate* (34%) sunt mai puțin numeroase decât numele simple (53%), dar frecvența celor dintâi este cu mult mai mare: Și apoi să nu uităm că formațiile în *-escu*, încă destul de rare în secolul trecut s-au înmulțit într-o proporție cu totul remarcabilă, iar productivitatea lor este în continuă creștere. Nu-i exclus ca o cercetare statistică să dea la iveală peste câteva decenii caracterul dominant al numelor sufixate, nu numai ca frecvență globală, ci și din punctul de vedere al numărului unităților antroponimice.

Bibliografie

1. Constantinescu, N.A, *Dicționar onomastic românesc*, Editura Academiei, București, 1963.
2. Vascenco, V, *Asupra sistemului standard al numelor de familie românești*, în SCL, XXIV, nr. 3, București, 1973
3. Tomescu, Domnița – *Gramatica numelor proprii în limba română*, Editura ALL Educațional, București, 1998
4. Vroanen, Eugène – *Les noms du monde entier et leurs signification*, Editions Archives & Culture, Paris, 2001
5. Tanet, Chantal, Hordé, T.– *Dictionnaire des prénoms*, Larousse, Paris, 2000.
6. Angela Bidu-Vrânceanu, Cristina Călărășu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaș, Gabriela Pană Dindelegan, *Dicționarul de științe ale limbii*, București, Editura Nemira, 2005.
7. Ion-Aureliu Candrea, *Poreclele la români*, Bucuresci, Editura Librăriei Socecu & Comp., 1895.
8. Alexandru Ciorănescu, *Dicționarul etimologic al limbii române*, București, Editura Saeculum, 2001.
9. Eugeniu Coșeriu, *Teoria limbajului și lingvistica generală. Cinci studii*, cap. *Pluralul numelor proprii*, p. 265 – 286, București, Editura Enciclopedică, 2004.
10. Al. Graur, *Nume de persoane*, București, Editura Științifică, 1965.
11. Mihaela Munteanu, *Semantica textului și problema referinței nominale*, cap. *Funcții discursive ale numelui propriu*, p. 94-109, Cluj-Napoca, Editura Accent, 2006.
12. Ion Nuță, *Prename devenite porecle și supranume*, în „Dacoromania”, serie nouă, VII-VIII, 2002-2003, Cluj-Napoca, p. 183-185.
13. Marius Sala (coord.), *Enciclopedia limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001.
14. Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, București, Editura All Educațional, 2001.

⁷ Pentru exemplele prezentate aici, vezi: B. Cazacu, L. Onu, Al. Rosetti, *Istoria limbii române literare...*, vol. 1, p. 416, Lazăr Șăineanu, *Influența orientală...*, vol. 1, p. LXIX-LXX, DEX '96; DER; DLRA; DLRC; DLRM; MDA.

DOI: 10.5281/zenodo.3235240
CZU 81'373:821.133.1-3

THE SAME SENTIMENT WITH DOUBLE DESTINATION - "GOLDENGROVE", OF FRANCINE PROSE

Ileana Mihaela Chirișescu

University of Craiova, 13, A.I. Cuza St, Craiova, Romania
Corresponding author: secretariat.litere@ucv.ro

Received: March, 28, 2019

Accepted: May, 11, 2019

Abstract. Goldengrove is Francine Prose's 12th novel. The novel is an autobiography; it reflects Nicole's thoughts on her family's life, and especially Margaret's life. Francine Prose begins her novel with the death of Margaret, Nicole's big sister, the main female character of the novel. Margaret is the oldest, the madwoman, she is in love with Aaron, the main male character of the novel. As in any family where there are two girls, Nicole and Margaret's views differ on some topics. The two sisters live in the same house, they share many things. After Margaret's disappearance, Nicole feels attracted to Aaron, Margaret's boyfriend.

Keywords: *love, disappointment, death, jealousy, fear.*

I. Introduction

Francine Prose est née à Brooklyn (États-Unis) le 12 avril 1947 et elle est romancière et essayiste américaine. L'écrivaine a obtenu son diplôme du Radcliffe College en 1968 et elle a reçu le prix de traduction du PEN American Center en 1988 et une bourse Guggenheim en 1991.

Goldengrove est le 12ème roman de Francine Prose. La romancière commence son roman par la mort de Margaret, la grande sœur de Nicole, le personnage principal féminin du roman. *Goldengrove* est le nom de la librairie du père de Margaret et de Nicole. Ce nom, ainsi que celui du Lac Mirror, sont des mots clés du roman de Francine Prose. Margaret est l'aînée, la folle, elle est amoureuse d'Aaron, le personnage principal masculin du roman. Nicole est la petite fille de Daisy et d'Henry et la confidente de sa grande sœur, Margaret. La relation de Margaret avec Aaron était connue seulement par Nicole qui les accompagnait partout. Donc, Nicole connaissait les préoccupations de Margaret et d'Aaron, leurs goûts en matière de cinéma, de musique, de nourriture.

II. Une histoire avec deux sœurs

Margaret et Nicole sont sœurs. Ils vivent dans la même maison, ont de nombreuses activités en commun, mais comme dans toute famille où il y a deux filles, leurs points de vue diffèrent sur certains sujets. Il est normal que Margaret ait des préoccupations d'adolescente : elle est amoureuse d'Aaron, elle est jalouse quand Aaron parle d'autres filles, elle cherche de bons vêtements pour faire plaisir à Aaron, elle mange de glace à la pistache simplement parce que sa couleur est spéciale et parce qu'Aaron est fasciné par la teinte de la pistache sur ses lèvres.

Le roman commence par la description faite par Nicole en ce qui concerne la vie de sa famille : „Nous vivions sur les rives du lac Mirror (Miroir). Pendant des années, nos vies ont été aussi calmes et transparentes comme les eaux du lac” [1].

Le roman est une autobiographie, il traduit les pensées de Nicole sur la vie de sa famille, et en particulier sur la vie de Margaret avec une fin si rapide et tragique : „J'étais mademoiselle-rationalité et, de ce point de vue, je me souviens ce qui s'est passé" [2]. – Nicole nous avoue ses sentiments de cette manière. Nicole ressent une certaine jalousie envers Margaret car, à ses 13 ans, il est normal de vouloir arriver plus rapidement à l'adolescence, d'être amoureuse, d'avoir des vêtements pour les adolescentes tout comme Margaret. Et le fait que Nicole accompagne presque partout Margaret et Aaron, aide Nicole de vivre la relation de ces deux amoureux comme elle aussi faisait partie de ce couple. Donc, pour un rendez-vous avec Aaron, deux filles, pas une, se préparaient réellement.

Un jour, les deux sœurs font une petite promenade en bateau sur le lac Mirror. Sur le lac, les deux filles ont de diverses conversations sur l'amour, le sexe, les cigarettes, leur relation avec les parents. Margaret fume la troisième cigarette. Elle parle du poisson, des algues du Lac Mirror, des réserves d'air de la planète. En même temps, sur le même bateau, Nicole pense qu'elle ne sera jamais aussi merveilleuse que Margaret. Presque sans s'en rendre compte, Margaret se jette à l'eau du lac Mirror et décide de nager jusqu'au ponton de leur maison. Nicole jette un coup d'œil à Margaret alors qu'elle nage jusqu'au rivage. Nicole doit se retourner seule à la maison. Elle remonte le lac le plus vite que possible et amène le bateau sur la rive. Elle entre seule dans la maison, sans Margaret et demande sa mère si elle a vu Margaret. D'habitude, Margaret attendait Nicole pour l'aider à tirer le bateau. Lorsque la mère des deux filles apprend que Margaret a disparu, elle s'inquiète. L'inquiétude vient du fait que Margaret souffre d'une maladie cardiaque. Dans leur famille, leurs grands-parents sont morts des affections causées par le tabagisme. Il y avait donc de quoi s'inquiéter car les parents savaient que Margaret n'avait pas abandonné les cigarettes. C'est à ce moment-là que le déclin de leur famille a commencé. Les plongeurs cherchent Margaret. Finalement, ils la trouvent - noyée. Dès ce jour-là, les mots vont gagner d'autres significations. Nicole n'avait plus de sœur, autrefois elle avait eu une sœur. À l'école, Nicole est nommée : „la sœur de la fille morte". À la maison, les activités sont classées : „avant et avec Margaret, alors interdites pour le moment". La vie de toute la famille de Nicole devient bien différente après la disparition de Margaret. Margaret semble avoir été le pilier des membres de cette famille. Sa disparition a déstabilisé leur vie de famille, les a rendus plus vulnérables, a complètement changé leurs habitudes, les a beaucoup effrayés en ce qui concerne les problèmes de santé de Nicole qui pourrait les avoir comme héritage génétique de sa soeur. Tout le monde de la ville les considère comme la famille de la défunte. Dans la librairie du père de Margaret, les gens entraient visiblement tristes. Nicole est restée comme une ombre de Margaret, comme elle-même nous avoue: à présent, elle est le seul enfant de la famille. Les parents ont peur que Nicole ait des problèmes cardiaques, tout comme Margaret. Donc, la description d'antan „Margaret et moi – deux Cléopâtre", ne reste plus valable. Margaret a disparu, alors les coordonnées de la vie ont changé.

Cet été allait être totalement différent des autres. Nicole commence à travailler avec son père à la librairie, tout cela parce qu'elle est intéressée de la science, mais aussi parce que, d'une manière ou d'une autre, elle doit quitter la maison pour éviter la solitude et les pensées fixées sur Margaret.

„La nuit, j'avais peur de la maison, pas des assassins ou des fantômes, mais de mon propre pouvoir d'imaginer que quelque chose dans l'ombre me poursuivait.

Ces peurs ont complètement disparu. Qu'est-ce que les ombres pourraient cacher? Maintenant, je voudrais rencontrer un fantôme avec un message de ma sœur.

J'aimais les grincements mystérieux. Je me dépêchais les rencontrer, en espérant que la petite souris du mur était l'esprit de Margaret. Margaret avait toujours aimé les histoires de fantômes et notre vie en est devenue l'une, mais c'était une histoire dans le sens inverse, une histoire de fantômes dans laquelle les vivants priaient pour qu'ils soient hantés" [3].

Quand Margaret était vivante, Nicole était son alibi en ce qui concerne le tabagisme : „Margaret savait qu'elle pouvait fumer en ma présence. C'est l'un des secrets les plus insignifiants que Margaret était convaincue que je le garderais" [4]. C'est pourquoi d'une manière ou d'une autre, Nicole se sent coupable de la mort de Margaret. Nicole pense que si elle disait à ses parents que Margaret fumait encore, il aurait peut-être été possible de la sauver. Également, Nicole est consciente que si elle disait aux parents que Margaret n'avait pas renoncé aux cigarettes, elle aurait déçu sa sœur. Quelle que soit sa décision, Nicole sait qu'elle décevait Margaret. Nicole vit le drame de l'enfant encore vivant. C'est un paradoxe, mais le cours de la vie n'est pas toujours linéaire.

La seule personne à laquelle Nicole peut confesser ses sentiments et ses pensées est Elaine, la femme qui aide son père à la librairie de leur famille. Nicole connaît Elaine depuis toujours. Elaine a un fils malade, Tycho. Parce qu'il n'y a pas une grosse différence d'âge entre Nicole et Tycho, les deux passent du temps ensemble. Nicole raconte à Elaine ses rêves à propos de Margaret. Nicole rêve de rencontrer Margaret, sent sa présence dans les murs de la maison, la regarde dans le miroir. Pour la voir tranquille, Elaine recommande à Nicole, un film ou un livre sur des êtres qui ne font plus partie de monde des vivants. Outre la douleur ressentie par toute la famille à la suite du décès de Margaret, Nicole développe quelques obsessions. Elle commence à parler avec *l'esprit de l'échelle*. Elle a l'impression que l'esprit de l'échelle lui dit ce qu'elle doit répondre aux questions des gens rencontrés et comment se comporter dans certaines situations. Et il existe un moment où l'esprit de l'échelle doit intervenir avec le maximum de diligence.

III. Une histoire avec une fille et un garçon

Comme toute écriture, le roman *Goldengrove* aussi, a quelques moments-clés. Un d'eux est représenté par l'apparition d'Aaron dans la librairie du père de Margaret et de Nicole. L'apparition d'Aaron détruit l'équilibre de Nicole : „Son apparition m'a fait ressentir la déchirante absence de Margaret. Je me suis réveillée seulement quand je suis arrivée à l'inattendue conclusion que pendant tout ce temps, tous les jours et les semaines qui s'écoulaient, en fait, je l'attendais" [5]. À cause de la douleur et de l'émotion, Nicole se met à pleurer. Aaron fait une proposition inattendue à Nicole: de faire avec elle des choses qu'il avait faites dans le passé avec Margaret. La proposition vise une promenade en voiture à Dairy Devine pour prendre une glace en mémoire de Margaret : „Le sentiment chaleureux d'amitié s'est évaporé. Chose qui m'a laissée plus triste qu'auparavant. Je rêve de Margaret, elle me manque. Quel est son problème? Maintenant, suggère-t-il que nous devons monter dans sa voiture pour prendre une glace comme on le faisait quand ma sœur vivait" [6] ?

Nicole se trouve dans un embarras de choix. Elle aurait voulu sortir avec Aaron, mais elle doutait. Il est paradoxal que Nicole ait demandé la permission de son père pour partir avec Aaron pour acheter de glace. Après une sortie pour une glace, ils sont allés ensemble au cinéma. Voici comment entre Nicole et Aaron se passe quelque chose encore indéfini. Comme dans le passé, Nicole avait été l'alibi de Margaret et d'Aaron, à présent, Elaine est devenue l'alibi de Nicole et d'Aaron. Mais Elaine ne connaît pas l'identité de l'ami de Nicole.

Nicole rend des visites régulières à Aaron. Elle trouve dans la chambre d'Aaron, des objets, des odeurs, des arômes, des couleurs qui lui rappellent sa sœur. Le fait positif est que Nicole devient plus heureuse et plus détachée. La chose négative - il est facile d'imaginer - c'est que Nicole tombe amoureuse d'Aaron et qu'elle ne sait même pas comment différencier ses propres sentiments de ceux que Margaret avait vis-à-vis du même Aaron. Nicole vit son premier amour. Nicole vit ses premières expériences avec un garçon. L'aromathérapie à l'huile naturelle de vanille représente pour Nicole une expérience hors du commun. L'huile naturelle de vanille était le favori de Margaret. Trop petite et trop inexpérimentée, Nicole ne réalise pas qu'Aaron ne veut rien autre chose, que de sentir Margaret à côté de lui à l'aide de sa sœur vivante. À la demande d'Aaron,

Nicole porte les vêtements de Margaret, elle mange la glace à la pistache préférée de sa sœur, écoute les mélodies suggestives du couple Aaron-Margaret et même embrasse Aaron pour le faire sentir de nouveau l'arôme des lèvres de Margaret imprégnées de la couleur bleu-vert et du parfum de la pistache.

L'innocente Nicole parle à Elaine de ces événements. Elaine informe le père de Nicole de ces faits et les rencontres entre les deux se sont terminées. Pas du tout par hasard l'arôme de glace, l'odeur de peinture de la chambre d'Aaron, l'image du lac Mirror qui se trouvait devant la maison des parents, tout ça a accompagné Nicole la vie entière. L'image d'Aaron a disparu de la mémoire de Nicole, mais, à maturité, lorsqu'elle visite une exposition de peinture à Paris, elle voit dans un tableau une image d'un lac et elle pense qu'il s'agissait du lac Mirror, et la peinture lui rappelait des peintures d'Aaron que celui-ci avait brûlées après la mort de Margaret. Marcel Proust dit : „Le souvenir d'une certaine image, n'est que le regret d'un certain instant”. Bergson explique que lorsque nous cherchons un souvenir qui nous échappe, „nous avons conscience d'un acte *sui generis* par lequel nous nous détachons du présent pour nous replacer d'abord dans le passé en général, puis dans une certaine région du passé : travail de tâtonnement, analogue à la mise au point d'un appareil photographique. Mais notre souvenir reste encore à l'état virtuel ; nous nous disposons simplement ainsi à le recevoir en adoptant l'attitude appropriée. Peu à peu il apparaît comme une nébulosité qui se condenserait ; de virtuel il passe à l'état actuel” [7]. Dans le cas de Nicole le présent est psychologique et le passé (le souvenir) est ontologique. Gilles Deleuze nous dit que „le passé nous apparaît coïncé entre deux présents, l'ancien présent qu'il a été” (la pseudo-relation d'amour existante entre Nicole et Aaron) et „l'actuel présent par rapport auquel il est passé” [8]. Nicole revoit à l'aide de la mémoire involontaire, les images de son enfance : le Lac Mirror, la maison de ses parents, la librairie de son père, la chambre et les tableaux d'Aaron.

Nous parlons ici de la mémoire involontaire, et qui d'autre l'a décrite mieux que Marcel Proust? Le monde du sommeil ou la connaissance interne, placée sous la dépendance des troubles de nos organes accélèrent le rythme du cœur ou la respiration. Nicole se sent émue quand elle regarde le tableau et son cœur révèle les souvenirs de son enfance.

„Quand d'un passé ancien rien ne subsiste, après la mort des êtres, après la destruction des choses seules, plus frêles mais plus vivaces, plus immatérielles, plus persistantes, plus fidèles, l'odeur et la saveur restent encore longtemps, comme des âmes, à se rappeler, à attendre, à espérer, sur la ruine de tout le reste, à porter sans fléchir, sur leur gouttelette presque impalpable, l'édifice immense du souvenir” [9]. Il était normal que Nicole se souvienne d'Aaron en très beaux termes. Aaron avait été le premier garçon qui avait remarqué Nicole en qualité d'adolescente: „Aaron me traitait comme une personne mature, contrairement aux garçons de mon école, pour qui je n'étais qu'une fenêtre à travers laquelle ils cherchaient une autre fille plus séduisante” [10]. Donc, dans la mémoire de Nicole, Aaron est le garçon dont elle est tombée amoureuse pour la première fois. Aussi douloureuse que soit sa relation avec Aaron, les choses qui restent dans la mémoire de Nicole au fil des années ne sont que des choses positives. La mémoire volontaire conserve les souvenirs positifs et négatifs en même temps. La mémoire involontaire ravive les pensées, les sentiments, les goûts, les arômes. „Au contraire, la mémoire involontaire est une mémoire de l'impression, elle survient à un moment impromptu, par la redécouverte d'un lieu, d'un son, d'un goût que nous avons déjà rencontré dans notre enfance. Et c'est par cela seulement que le passé resurgit cette fois dans toute sa saveur, comme si nous y vivions de nouveau. Et c'est aussi par cela que le vertige du temps écoulé nous frappe comme si, du haut d'une montagne, nous regardions soudain vers le bas et que nous réalisions le chemin parcouru” [11].

IV. Conclusions

Mariée, enceinte, Nicole fait des promenades à Rome, à Paris où elle visite une galerie d'art. Dans cette galerie, Nicole se souvient d'Aaron. Elle voit un tableau avec un lac. Immédiatement, Nicole pense que cela pourrait être le lac Mirror peint par Aaron. „Un détail de cet été là” - donc c'est ainsi que l'image d'Aaron est restée dans la mémoire de Nicole. C'était une peinture au hasard. Ce n'était pas le lac de son enfance. Il n'a pas été peint par Aaron. Il ne portait pas la mémoire de Margaret.

„Je me suis perdu dans le passé, dans ce paysage innocent” [12]. En fait, ce n'était pas un gaspillage, c'était une récupération. Une réactivation des souvenirs du temps passé.

Notes :

1. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007, p. 7.
2. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007, p. 7.
3. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007, p. 40.
4. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007, p. 10.
5. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007, p. 99.
6. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007, p. 108.
7. Bergson, Henry, *Matière et Mémoire* en *Œuvres*, Paris : Presses Universitaires de France, 1959, p. 293.
8. Deleuze, Gilles, *Le Bergsonisme*, Paris : Presses Universitaires de France, 1966, p. 45.
9. Proust, Marcel, *À la recherche du temps perdu, Du côté de chez Swann*, Paris : Gallimard, 1946, p. 136.
10. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007, p. 19.
11. Lavy, Joe, Rictus.info., *Mémoire involontaire*, disponible en ligne à <http://rictus.info/memoire-involontaire.html>.
12. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007, p. 251.

Bibliographie:

1. Bergson, Henry, *Matière et Mémoire* en *Œuvres*, Paris : Presses Universitaires de France, 1959.
2. Deleuze, Gilles, *Le Bergsonisme*, Paris : Presses Universitaires de France, 1966.
3. Prose, Francine, *Prima iubire*, traducere Monica Conțolencu, București : Rao, 2007.
4. Proust, Marcel, *À la recherche du temps perdu, Du côté de chez Swann*, Paris : Gallimard, 1946.
5. Lavy, Joe, Rictus.info., *Mémoire involontaire*, disponible en ligne à <http://rictus.info/memoire-involontaire.html>.
6. <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-01773075/document>.

DOI: 10.5281/zenodo.3235242
CZU 338.124.4:330.3

FROM CRISIS TO RECOVERY: A DOUBLE-FOLDED ANALYSIS

Adriana Lăzărescu

University of Craiova, 13 Al Cuza St, Craiova Romania
Corresponding author: Adriana Lăzărescu, adriana_3003@yahoo.com

Received: March, 30, 2019

Accepted: May, 15, 2019

Abstract. This paper focused on analysing the financial crises in Portugal and in Romania, with the purpose of researching their particular traits and study if there are similar or different solutions that can be applied for their economic recovery. The methodology taken into consideration focused on data collection and analysis and statistical information used for description of crisis indicators and further comments. It also triggered the presentation and description of the main causes and effects of financial crises. The main objective of this paper was, though, to attempt to bring about some findings regarding the economic recovery from crisis so much awaited by the business world. This topic was widely identified of being of importance both to professors and researchers, on the one hand, and to business people and members of governments, on the other hand.

Keywords: *finance, markets, investment, trade, inflation, risk management, relaunch.*

I. Introduction

The economic crisis began in July 2007 with the credit crunch, when a liquidity crisis was caused by the fact that US investors decided not to trust the value of sub-prime mortgages anymore. This led to a drastic measure taken by the US Federal Bank, as it had to invest a large amount of money into financial markets.

Specialists consider that the financial crisis which began in 2007 in the US and other countries has been the most serious problem international finance had to face since the Great Depression of 1929-1933. The effects of the current crisis are spreading beyond the financial sector in the world economy as a whole, affecting economic growth and employment and generating a series of other effects related to the cyclical nature or medium and long-term implications regarding the structure of the global financial system and its interface with the real economy.

According to Blundell-Wignall, Atkinson, Hoon Lee [1], the real beginning of the crisis was in 2004, when the Bush Administration implemented its programme called the American Dream. Through this programme, households without mortgage equity (equity mortgage zero) were able to get a mortgage loan. For many people, buying a house was by all means fulfilling a dream, but there were others who speculated this profitable transaction.

If in 1994, 64% of the American population owned a home, in 2004 the figure reached a historic high of 69.2%. Housing prices skyrocketed between 1997 and 2006 with a growth of 124% (significant increase in a mature market). Compared to the average annual household income, the average price of houses increased from about 3 times to 4.6 times the average annual income in 2006 [2].

In 2006, Fed raised rates [3] and this led to the significant increase of interest rates for mortgages. As a consequence, thousands of small income households were not able to pay their debt anymore and were, thus, forced to sell them. Massive sale of real estate brought about the huge decrease of prices.

Sending adverse effects of the crisis from a country like the US to other countries, large or small, is based on the increasing interdependence of national economies in the intensifying globalization of markets, including financial ones. If a country's financial system crashes or is paralyzed, then the economy can no longer function normally, given its multiple interference with national and international financial systems.

To act on the adverse effects of the financial crisis, it is absolutely necessary to know in depth the causes that generated it and to policy instruments and organic means on short-, medium- and long-term at the local, regional, national and international levels. The financial crisis the world economy faces today reveals the combination of some common causes of traditional economic and financial crisis phenomena in general, with other non-traditional, specific to this particular one.

Among the traditional main causes of the economic and financial crisis, we can mention the following: the boom period of credit growth in very large proportions, strong growth in asset prices, especially on the real estate market; uncontrollable crediting of less or insolvent economic agents. Once the value of the houses tended to decrease below the value of mortgages, some crediting institutions were not able to take back their receivables based on the mortgages they had offered [4]. And, thus, the sub-prime mortgage debtors crisis starts.

The non-traditional causes of the financial crisis triggered in October 2008 begin with the great sub-prime crisis aimed at: the uncontrolled extension of the originate-and-distribute model of the transferrable risk; an excessive wish to make a profit which has fed the increase of demand for high-risk assets; the before and after the crisis ignorance of the characteristics of risk securities, based on mortgage, derivatives and credit-default swaps operations; inadequate corporate governance and poor management incentives in financial institutions; the role of the regulators and rating agencies. These specific cases are found in different measures taken both in developed countries, especially the US, and in emerging countries, in lower proportions.

To act on the adverse effects of financial crises is absolutely necessary to know in depth the causes that generated the need to policy instruments and organic means connected on short-, medium- and long at the local, regional, national and international.

According to professor Ana Bal [4], the main causes of the present crisis are:

1. The deregulation and abolishment of the Glass-Steagall law

The Glass-Steagall law targeted two main objectives: reducing transaction costs and facilitating market access for small operators. Some specialists consider that it also brought about two negative aspects: higher and higher risks - issuance and distribution of derivative complex securities, leverage and some low-cost brokers entered the market, fact which granted loans to low income households.

2. The existence of a large volume of funds available in global economy

The global imbalances of the balances of payments are fuelling huge transfers between countries, making it possible to maintain the tendency to excessive consumption for a long time.

3. Inadequate economic policies

In 2001, the interest rate was reduced under the conditions of an over liquidity in the economy, which led to the encouragement of real estate credits, but also to the risk of a price increase [5]. The measure was justified by the monetary authorities through the existence of the risk for the economy to go into recession, following the collapse of firms market with Internet transactions (losses amounting to approx. 7,000 bn. Dollars).

4. Corporate management specific to investment banks

Some authors observed that banks with a portfolio diversification, i.e. Not so heavily involved in transforming mortgage loans into securities, such as investment banks) were less affected by the crisis.

5. The model of economic growth based on consumption

According to Sapir J. (2008) [6], consumer credits, and especially the real estate credits in recent years, have become the engines of economic growth in the US. A similar trend occurred in Spain as well.

6. The complexity of financial markets and generated new innovations generated by the real estate credit boom led to erroneous assessment of the prices of securities.

Since the Great Depression, house prices have almost had a constant growth [7] and, therefore, refinancing real estate credits was relatively easy.

7. The rapid spread of the crisis is due to mechanisms of obtaining additional financial resources by financial operators.

Nobel laureate for Economics in 2008, Professor American P. Krugman (2008) [8] suggested as a main explanation for the fast propagation of the crisis globally the phenomenon he called the international financial multiplier. It consists in the transmission of changes in the prices of financial assets through their effects on the balance sheets of financial institutions with a high level of debt called leverage.

II. Portugal

According to the Business Guideline released by the Romanian embassy in Portugal [9], in 2009 Portuguese economy faced a severe crisis. GDP suffered a contraction of 2.7%. In 2009 the Portuguese downturn was mainly due to the weakening of the external demand (exports decrease by about 12% over the previous year). This was a consequence of the economic growth in 2006 and 2007, the decrease in domestic demand and a smaller increase in loans. Although in 2010 the economic growth in Portugal increased by 1.4% due to the recovery in exports, in the second part of the year, the problematic of the sovereign debt affected the Portuguese economy. Since 2009, the Portuguese public finances have severely deteriorated reaching a deficit of 10.2% of GDP.

The government adopted two austerity plans, in May 2010 and September 2010, confirmed through the state budget for 2011 which had the effect of decreasing the purchasing power, consumption and investment. The austerity measures were intensified together with the adoption of the State Budget for 2012 and 2013. The main austerity measures are: the decrease of salaries for public employees, the increase by two points of normal VAT rate, which reached 23% as compared to 1 January 2011; Capping tax niches, Suppression of family allowances for the highest income, Low pensions, The suspension of payment of holiday and Christmas subsidies (13th and 14th salary) for the duration of the Economic and Financial Assistance Programme external.

In March and April 2011, Portugal's sovereign rating had drastically fallen, reaching very high interest rates for sovereign debt securities in the short, medium and long term. The main Portuguese banks and public enterprises experienced a dramatic drop in the rating. All these elements led to a real threat to Portugal and ensure financing of the Portuguese economy.

Portugal's financial situation had considerably worsened after 23 March 2011. Parliament rejected further austerity measures contained in the Stability and Growth Programme, the government being forced to step down. Under those circumstances, the Portuguese Government made a foreign aid request on 08 April 2011 to the European Commission, European Central Bank and the International Monetary Fund.

Following the negotiations between the joint mission of the European Commission (EC), European Central Bank (ECB) and International Monetary Fund (IMF) and the Portuguese

Government, on 17 May 2011 Portugal and the European Commission signed a Memorandum of Understanding on a programme of economic and financial assistance in order for Portugal to be able to cope with the financial and economic crisis. The financial package Portugal benefited from amounted to 78 billion Euros and included measures to strengthen public finances, promoting economic growth, correction of macroeconomic imbalances and stabilization of the financial sector.

On 18 May 2014 Portugal finished the Economic and Financial Assistance Programme (2011-2014), opting for an exit without resorting to a precautionary agreement under the conditions of an international financial conjuncture with a more lenient and consistent accumulation of foreign exchange reserves through a series of state bonds at more favourable interest rates than in the past. In order to achieve the aspirations of returning to growth in economic activity and increasing economic competitiveness, in 2014 Portuguese authorities initiated a series of measures aimed at reducing the corporation tax by two percentage points, introducing a more advantageous tax regime for investments in exporting industries, creating a single tax office for foreign investors, continuing the process of privatization through the concession of public services public transport in the cities of Lisbon and Porto, maritime concessions and selling businesses dealing with municipal solid waste collection.

On 01 July 2011, the Assembly of the Republic (the Portuguese Parliament) adopted the Programme of the nineteenth Portuguese Government, led by Prime Minister Pedro Passos Coelho. The economic and financial policy of the Portuguese Government will be geared towards restoring financial credibility of Portugal and financing the country's return to normal market conditions in order to reduce the national debt and the external deficit, to return to economic growth, to facilitate increased productivity and competitiveness and to promote a sustained increase in job creation.

The specific objectives related to public finances were: to eliminate the State's special rights as a shareholder (golden shares). On 05 July 2011 the Government approved a Decree-Law that removed the special rights held by the Portuguese State in EDP- Energias de Portugal, Galp Energia and Portugal Telecom; to evaluate all contracts Partnership- Public-Private (PPPs) in force and to promote the renegotiation if it was found that state interests were affected; to reduce tax deductions and tax niches and personal income tax; municipal tax increase on uninhabited houses and buildings; Reducing VAT exemptions and the transfer of certain categories of goods and services with reduced VAT rate.

The specific objectives related to the field of energy were: the liberalization of all energetic markets (electricity, natural gas, fuels); the support of the development and internationalization of enterprises in the energy sector, with a focus on renewable energy technologies.

The specific objectives of transports, infrastructure and communication were: the practical implementation of the railway project to transport goods from the Portuguese Atlantic harbours (Sines, Leixões) to Europe via Spain and France; the completion of privatization of the airline TAP, maintaining its main operations based in Lisbon airport and providing air transport services to the two archipelagos (Madeira and the Azores); the Government will proceed to launch the public tender for the concession of Carris lines and routes (Lisbon public transport company). STCP (Porto collective transport company) and the Lisbon underground; delivering the merger process of the EP companies- the National Network of Highways and REFER-National Railway Network.

As far as import is concerned, in 2014, the first are mineral fuels (17.9%), followed by mechanical and electrical machinery and apparatus (14.7%), agricultural products (10.5%), vehicles and other transport equipment (10.5%), chemical products (10.4%), metals (7.7%), plastics and rubber products (6%), food (4.2%), textiles (3.1%), clothing (3%), and other products (2.9%).

Foreign Direct Investment in Portugal: At the end of September 2014, the stock of FDI in Portugal was 119.6 billion Euros, i.e. an increase of 3.1% in comparison with the same period in 2013. In 2014, from January to September, the gross flow of foreign direct investment in Portugal was 3.6 billion Euros (-26.4% compared with the same period in 2013). The main foreign investors in Portugal then were: Spain (24.7%), the Netherlands (24%), Luxembourg (9.8%), others (8.1%), the UK (7.1%), France (6.3%), Brazil (4.9%), Germany (4.2%), Belgium (2.5%), the USA (1.9%), Ireland (1.9%), Angola (1.8%), Switzerland (1.7%) and Italy (1.1%). The main sectors in which investment was made in 2014 were trade, transformer industry, financial and insurance activities, electricity, gas and water, activities of information technology and communications sector [10].

Portuguese Foreign Investment: The stock of the Portuguese direct investment abroad at the end of 2014 amounted to 74.5 billion Euros, which represents an increase of 3.8% compared to the stock accumulated investments at the end of the same period in 2013. In 2014, the first 9 months, Portuguese gross investments abroad amounted to EUR 3.4 billion decreasing by 33.7% compared to the same period in 2013. The ten main destinations for Portuguese investment abroad were in the Netherlands (37.8%), Spain (16.5%). Other countries (11.4%), Germany (7.4%), the UK (5.4%), Brazil (4.1%), the USA (3.3%), France (3.3%), Angola (2.8%), Luxembourg (2.7%), Ireland (1.9%), Italy (1.8%), Belgium (1.1%) and Switzerland (0.7%).

III. Romania

In 2008, the global economic crisis officially hit Romania. Within days of the collapse of Lehman Brothers, trillions of dollars evaporated on the stock market, hundreds of banks and investment funds in the US went bankrupt and thousands of companies definitely closed. The shock wave quickly was felt in all over the country. In the first half of 2008, economic growth was about 9%. Nothing anticipated the disaster which would take place a few months later. But the disaster occurred, and in 2009 Romania officially went into recession. The downturn was over 7 percent that year and there was a 1.3% drop in 2010.

The economy recovered only slightly after a good agricultural year in 2011. Economic growth was 2.5%, far from the performance in 2008. In 2013, economic growth was 5.1% in comparison with the same period in 2012. Its effects were felt immediately. In just a few months, the euro had risen to 4.2 lei from 3.5 lei. That made bills more expensive for the population. Salaries were lower as in the public sector wages were cut by 25%. In contrast, value added tax was increased by 5 percent, and the Romanians were forced to pay more for food products. Direct foreign investment amounted 9.49 billion Euros in 2008, but in 2009 the amount of direct foreign investment was only half, i.e. 4.49 billion Euros. The negative evolution of foreign direct investments reached 2.71 billion Euros in 2013 and in 2010 FDI fell by 10.6% compared to 2013, reaching 2.43 billion Euros. Although in 2015 a slight increase of FDI can be felt and a 3% economic growth is estimated, we can state that the effects of the crisis have been somehow cancelled. The unemployment rate remained at a high quota and the possibility to fill more vacancies is very low.

Although the general attention has been captured by countries such as Portugal, Italy, Ireland, Spain, Greece, Forbes [11] commented that regarding the problem of the financial crisis, Romania must be given more attention. An example for this comment is the number of new automobiles registered between 2007 and 2011, which fell the most of all countries belonging to the European Union. If the average of decrease of new automobiles registered in the EU was 15.8%, in Romania the number of new automobiles registered fell by 74% and in Bulgaria by 53.4%. These figures prove that the purchasing power in Romania plummeted because of the increase in unemployment, the bankruptcies of a great number of SMEs, the decrease of foreign investment and the increase of taxes.

The paradox is that there are economists who declare that the current crisis has advantages as well [12]. These advantages are the decrease of inflation, the disappearance of

poorly-organized countries and those companies that lacked a sound infrastructure and were not oriented towards efficiency went bankrupt. Unfortunately, governmental economic policies were not able to take the form of recovery engines for the re-launch of the economy, for the support of SMEs and the level of accessing structural funds was quite weak either because of inability or because of the lack of co-financing funds.

One of the most severe effects for the economy of Romania has been the fact that skilled and highly skilled people choose to work outside Romania, reducing, thus, the chances of fast economic recovery and the formation of sustainable development.

According to Alexandra Pele [13], the main austerity measures taken in Romania were cutting 25% of public sector salaries, including bonuses, allowances and other salary rights. Cutting 25% of salary rights of the staff of the National Bank of Romania, the National Securities Commission, the Commission of the Private Pension System Supervision and the Insurance Supervisory Commission. The clergy and non-clergy personnel also earn 25% less. The unemployment benefit and child allowance were reduced by 15%. Freezing the pension point in 2010 and 2011. The decision to decrease pensions by 15% was ruled unconstitutional by the Constitutional Court. The government the reform decided to increase the VAT from 19% to 24%. Extending the scope of health insurance contribution from 5.5% for pensions higher than 740 lei per month.

As far as austerity measures are concerned, it must be said that they are not meant to combat the crisis, but come as its consequence [14]. Efforts on budget adjustments need to be analysed in comparison with the size of the deficits recorded by the states taken into consideration. Their association with the share of public spending in GDP reveals, on one hand, the importance of the government in the economy, and on the other, the resistance to measures of austerity. The austerity measures meant to reduce predilection budget salaries and freeze them.

IV. The post-crisis period in Romania and Portugal

In the first quarter of 2015, compared to the same period in 2014, the GDP of Romania grew by 4.3% on the gross series and by 4.2% in seasonally adjusted series according to the National Institute of Statistics [15]. Following the revision of gross series by including the GDP estimated for Q1 2015 in the quarterly series, the seasonally adjusted series was recalculated, volume indices were revised from a provisional second version published in 2014. Thus, the results of the first quarter 2014 compared with the fourth quarter 2013 were revised down from 0.3% to 0.1%. For Q2 and Q3 2014 compared to 2014 were revised up from 2.1% to 2.2%. The seasonally adjusted series are quarterly recalculated due to changes in the models adopted, the number of regressors used, the modification of unadjusted series and the number of available observations.

In the Country Report for Portugal 2015 [16], imbalances, risks and adjustments are presented. It is thus stated that 2013 represented the beginning of the recovery for the Portuguese economy after a very long recession. Real GDP started to grow in the fourth quarter of 2013, after facing eleven consecutive quarters of negative growth. Economic growth has lately been driven by investment and private consumption. The latest economic indicators suggest that domestic demand is continuing to recover and with imports tend to grow faster than exports. The situation of the labour market has constantly been improving since the spring of 2013. In the first three quarters of 2014, employment growth averaged 2% year-on-year, thereby outpacing GDP growth. Nevertheless, unemployment decline has recently stopped and the unemployment rate has stabilised since October 2014 with the employment reduction. Employment growth is thus expected to become more coordinated with GDP growth.

In comparison with the European Union average, poverty indicators have traditionally been very high in Portugal and have further deteriorated at the beginning of the financial and

economic crisis. Between 2007 and 2013, the total number of people exposed to poverty or even social exclusion rose by 220,000. This amount represents an increase to 27.4% of the total Portuguese population in 2013. It was obvious thus that the gap between Portugal and the rest of the countries in the euro area (23%) widened. Poor performance on the labour market has definitely been a key factor in the increase of poverty. The number of the jobless (at risk of poverty and living in low work intensity household) went up by almost 50%. As far as Romania is concerned, in April 2009, Governor Mugur Isarescu detailed on nine lessons, as he called them [17], with a great focus on the recent financial crisis. His first lesson states that low inflation is not a sufficient condition to ensure long-term financial stability. Previous experiences seemed to confirm the idea that inflation was the main source of financial instability. In times of high inflation, severe financial instability appeared in banking, immediately followed by recession as a consequence of inadequate measures taken by the authorities with the purpose of tempering inflation.

The second lesson advocates that at certain times, both regulation and supervision somehow remain behind markets. Markets always find a way to innovate because standing operators are competing to meet real needs. Innovations enhance the efficiency with which needs are met and, hence the innovation process will never cease. Even if confronted with administrative barriers, markets will still find solutions to meet the demand.

The third lesson affirms that the European Union lacks certain institutions. Mugur Isarescu says this is very clearly evidenced in the De Larosière Report. A structural reform was proposed which focuses on two areas: macro-prudential supervision and micro-prudential supervision. The report considers justified setting the European Systemic Risk Board (ESRB). It should collect information about the risks and vulnerabilities of all macro-prudential EU financial sectors. The Council will issue risk warnings and will adopt policy-specific recommendations. The fourth lesson admits that payment stimulants in private companies seem not to be correctly associated with risk management. The fifth lesson states that if times are good, people usually forget about the crisis and do not focus on designing mechanisms for crisis management. The sixth lesson mentions the idea that the International Monetary Fund decided to strengthen its role only after having been criticized for not being able to foresee the Asian Crisis. The seventh lesson concentrates on the idea that it would be beneficiary if expansionary measures could be associated with exit strategies even from the very beginning. The eighth lesson teaches us that it is mandatory not to have macroeconomic imbalances and that structural reforms could very well support a sustainable growth direction. And the ninth and last lesson focuses on the importance of adjustment policies even if specialists tackle the adoption of the euro. Mugur Isarescu closes his lessons with reinforcing the achievement of all stages of convergence with the European Union before adopting the euro.

V. Results and conclusions

Is the crisis erupted in 2007 over? Even if a certain re-launch can be seen in some countries, this recovery is still weak and quite fragile. The real estate market is still regarded with distrust, and states' debts are far from being paid. If in the Euro zone there is a country, or more, with severe payment problems, we cannot state that the financial environment is a stable one.

It is definitely acknowledged that the recent financial crisis has its roots in the dramatic fall in US real estate prices and in the fall of the mortgage market. Our findings suggested that the most important causes are: a large quantity of available liquidity; low interest rates; financial deregulation; the existence of a large volume of funds available in the global economy and frantic securitization and expansive policies.

The main consequences of the recent financial crisis, which can also be felt today, are: the change of economic power poles around the world and the shift of power; the global economy

became more vulnerable as poverty and underdevelopment progressed; huge increase of the number of companies which went bankrupt; the stagnation and subsequent bankruptcy of small leasing companies which had experienced an accelerated growth between 2006 and 2008; declining investment, and, therefore jobs losses and unemployment explosive growth.

Before the economy has been able to recover, jobs are going to be lost and, as a result, the unemployment rate will rise even further. It is utterly difficult for the state alone to solve all the economic problem arisen because of the crisis, so entrepreneurs could contribute with providing appropriate solutions. Technology has a crucial role in this issue, thus proper technological use through maintenance and improvement can result in a better handling of the crisis under present auspices.

The present crisis will no doubt polarize the entire economy and, therefore, survivors will be those companies that broadly occupy important positions, i.e. the cheap and very cheap products, on the one hand, and the expensive and very expensive products, on the other hand. Romania has experienced an economic growth for several years now. However, no sooner had an economic improvement been felt when consumption for imported products increased. This did not lead to the creation of more jobs on the local market, on the contrary, it meant more money to be allotted to even higher wages to be paid to those workers in the countries the products were imported from. This might create an economic sensibility which might have negative effects on the medium and long term.

References

1. Blundell-Wignall A., Atkinson P., Hoon Lee S., *The Current Financial Crisis: Causes and Policy Issues*, Financial Market Trends, OECD, 2008;
2. Croitoru Andreea, *Magnitudine a crizelor economice ale ultimului secol și efectele asupra piețelor* in Buletinul științific al Universității Creștine "Dimitrie Cantemir" pp. 122-128 Available at <http://www.universitatea-cantemir.ro/Cercetare/documente/20140521205757BULETIN%20STIINTIFIC%20NR%2010-2009%20-%20VOL%20II%20-%20SESIUNEA%20STIINTIFICA%20STUDENTEASCA.pdf> accessed 10 April 2019
3. http://money.cnn.com/2006/06/29/news/economy/fed_rates/
4. Bal, Ana, *Opinii privind cauzele crizei financiare actuale*, *The Romanian Economic Journal*, Year XII, No.31, 2009 Available at <http://www.rejournal.eu/sites/rejournal.versatech.ro/files/articole/2014-04-14/2156/je203120-20ana20bal.pdf> accessed 10 April 2019;
5. Eichengreen B., *Anatomy of Financial Crisis*, mimeo, 23 September 2008 available at https://www.researchgate.net/publication/5190102_The_Anatomy_of_Financial_Crises accessed 10 April 2019
6. Sapir j., *How bad, how long? A forecasting tale of the current crisis*, in Revue du MAUSS, 19 May 2008 available at <http://www.wpec.ru/text/200806031319.htm> accessed 31 March 2019
7. Rogoff K., Reinhart C., *Is the 2007 US sub-prime financial crisis so different? An international historical comparison*, NBER, Working Paper nr.13761, January 2008 available at <https://www.nber.org/papers/w13761> accessed 25 March 2019
8. KRUGMAN P., *The International Finance Multiplier*, mimeo, October 2008 available at <https://www.princeton.edu/~pkrugman/finmult.pdf> accessed 30 March 2019
9. http://www.dce.gov.ro/Materiale%20site/Indrumar_afaceri/Indrumar_afaceri_Portugalia.pdf accessed 25 March 2019
10. <http://lisabona.mae.ro/node/903> accessed 26 May 2015
11. ziare.com/23.01.2012 accessed 26 May 2015
12. Borsan, Andrei, *Efectele crizei economice din 2007-2013 asupra economiei romanesti* Available at <https://www.presalocala.com/2013/12/06/efectele-crizei-economice-din-2007-2013-asupra-economiei-romanesti/> accessed 10 April 2019
13. Pele, Alexandra, *Europa în criză. Ce stat european a luat cele mai dure măsuri de austeritate. Comparatie între România și celelalte țări din Europa* Available at <http://www.gandul.info/financiar/europa-in-criza-ce-stat-european-a-luat-cele-mai-dure-masuri-de-austeritate-comparatie-intre-romania-si-celelalte-tari-din-europa-9155360> accessed 17 May 2015
14. Pană, Marius-Cristian, *Reflecții asupra crizei economice în Uniunea Europeană: soluții eșuate*, Available at http://store.ectap.ro/articole/829_ro.pdf accessed 31 March 2019;

15. Comunicat de presă Nr. 54 din 6 martie 2015 *Produsul intern brut în trimestrul IV și anul 2014* Available at <http://www.insse.ro/cms/ro/content/produsul-intern-brut> accessed 15 March 2019;
16. *Country Report Portugal 2015 Including an In-Depth Review on the prevention and correction of macroeconomic imbalances* Available at http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_portugal_en.pdf accessed 4 May 2015;
17. Isărescu, Mugur, Nouă lecții din actuala criză financiară. Available at http://www.bnr.ro/Prezentari-si-interviuri--1332.aspx?fld_menu_name=Mugur%20Is%C4%83rescu accessed 10 April 2019

DOI: 10.5281/zenodo.3235244
CZU 351.77:614.3

SPECIFIC FOOD SECURITY POLICIES

Maria Oleiniuc

State University „Alecu Russo” of Balti, Moldova
Corresponding author: email: mariaoleiniuc@yahoo.com

Received: March, 25, 2019

Accepted: May, 4, 2019

Abstract. In this article, the author has analyzed what types of food security policies need to be developed and implemented depending on the dimensions of food security in order to improve the situation of food security. Improving the current situation regarding the food security is a dilemma not only related to the national level of a country but also worldwide. The consequences of economic growth and the level of globalization for some countries have been quite impressive, especially for industrial countries, but not for developing and emerging countries. The European Community together with such organizations as the UN and the FAO have come up with quite impressive policies on improving food security, namely the four specific dimensions: insurance, access, use and stability. The main directions of improvement for each food security policy has been analyzed by the author at the level of the country of the Europe and Central Asia region. The scientific methods used by the author are: analysis and synthesis, induction and deduction, history and logic. As a result of research, we find that regardless of the level of development of the country, the state must pay particular attention to the development of such a direction as: increasing the volume of domestic food production, facilitating food imports in the country, creating jobs.

Keywords: *food security, food security policy, insurance, access, stability, use, dimensions of food security.*

1. Introduction

Following the established food security, situation (high levels of hunger and malnutrition) worldwide, state governance tends to develop and implement food security policies. Food security policy is a component part of a country's national development policy. The main objectives set out in food security policy are the Agenda 2030 objectives, and in particular ODD: "Zero foams", and the realization of people's right to food.

Degree of research.

The concept of food security has been addressed both internationally and nationally. Eminent food safety studies are conducted by Russian scholars such as: Samoilova A. [15], Uscova T. [18], etc. Worldwide, food security was reflected in researchers' works: Ballard T. [2], Kepple A. [2], Hart, T. [9]. In the Republic of Moldova, the study on food security is reflected in the works of local scientists: Bajura T. [1], Boincean B. [3], Stratan A. [17].

In the last period of time a major importance is attributed to food security and especially to the consequences of the latter lacking in the form of malnutrition, subsistence, women's anemia, iodine deficiency, etc. To improve the situation it is necessary to elaborate the food security policy.

The approach to food security policy differs from state to state depending on the level of development of the country. In terms of defining food security policy, there is no such thing as a concept at the moment. Eloquent studies on the treatment of "food security policy" are found in official documents in a state, continent, community. Food security policies have been addressed by world-class scholars such as Maggio A., Crieking T. V., Malingreau, J.P. JRC [11], Leidy Diana de Souza de Oliveira et.all [10].

Simultaneously with researchers' approaches in this field, food security policy has been analyzed by such organizations as: FAO [7], Commission to the Council and the European Parliament [4].

2. Elaboration of food security policies.

According to scientific approaches to designing food security policies, we currently have two ways to develop them [4]:

1. Integrate aspects of food security policy into national and sectoral national and sectoral policies and strategies of a country, Poverty Reduction Strategy, Policies and Strategies of the Agricultural and Social Sector;

2. Prepare a specific food security policy document that includes all aspects relevant to improving food security and taking into account the links that exist between the country's global and sectoral development policies and strategies.

During the development of food security policies, they must identify those food security issues that are not resolved at the moment. The main dimensions underlying food security are:

a) providing; b) access; c) use; d) stability.

Table 1

Policy measures to resolve problems

Existing problem	Food security policy
Food supply shortage	Increasing the level of supply of food resources by increasing the level of imports in the country
Poor access to food	Improving people's access to food through the development of individual household conditions
Inappropriate use if the food is prepared and consumed in a way that can not be used properly by the body	Improved use, e.g. allowing people to prepare food in a safe way, maintain their nutritious quality, and that nutrients are completely absorbed by the body.
Food instability, ie whether there are food deficits or seasonal food deficits as a result of failures or harvest disasters	Stabilization of food supply, efficient economic management of current and strategic stocks

Source: [7]

Each of the problems identified in Table 1 has direct interaction and sometimes direct influence. In developing food policy, we must take into account the fact that a food security issue leads to the emergence of another, but with a higher degree of disaster development for the level of food security of a country.

Depending on the dimension of food security and on the aspects of food security, the state must implement food security policies.

3. Food insurance policies.

Under this policy, the specific nature of the country's insurance business need to be assessed. The main foundations of internal security are the indigenous food production resources and the import of food in the country. The level of consumer availability for food can be increased through the development of two directions: increasing the volume of domestic food production and / or facilitating food imports in the country.

1. Increasing the volume of domestic food production. The main tactics in solving the related problem are the diagnosis of the current situation regarding the development of

agriculture at all levels of the country, the improvement and / or rebuilding of the existing technology, the right adjustment of the investments made from different sources, the major contribution of the state to the allocation of subsidies to the producers working in the field of agriculture, the formation of strategic stocks and their proper management according to storage and transport conditions, the development of rural infrastructure, the application of both classical and modern marketing policies and instruments;

2. Facilitating food imports into the country. If the level of self-sufficiency is inefficient, and the country's government is unable to pursue an effective food security policy, then the only way out is to develop the level of imports. Food security policies contribute to promoting the level of food imports in the country through the following instruments: removing tariff barriers to food imports, trade liberalization, etc. All these facilitation tools are provided for countries that are part of the European community.

As a result of macroeconomic changes in the countries of Europe and Central Asia (ECA), the level of investment in agricultural policy support programs has diminished, because if investments are not made, the power of food processing is diminishing, aggregate supply is decreasing, food and consequently also restricting access to food. Out of the total countries analyzed in the ECA, the least budget allocations to ensure the development of the agricultural sector were in the Republic of Moldova and Ukraine, where the level of allowances fell by 53.8% in the Republic of Moldova and 81.3% in Ukraine, a large increase in the share of budget locations was in Armenia, of 46.9% (Figure 1).

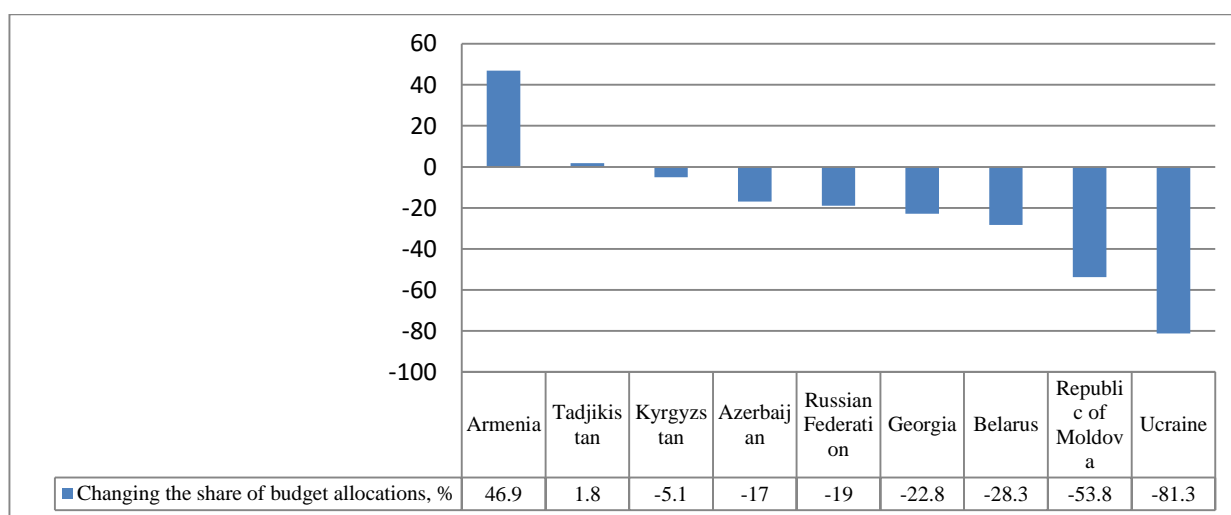

Figure 1. Percentage change in state budget allocations for agricultural programs between 2014 and 2015 (in USD equivalent), Source: [8].

In all ECA countries, agricultural policy mechanisms have remained unchanged and are geared towards developing such a direction as the loyalty of the tax system to enterprises operating in the agricultural field, the granting of subsidies for procurement of technology and technology for processing agricultural production, participation in grant programs of loans with a lower interest rate for agricultural producers.

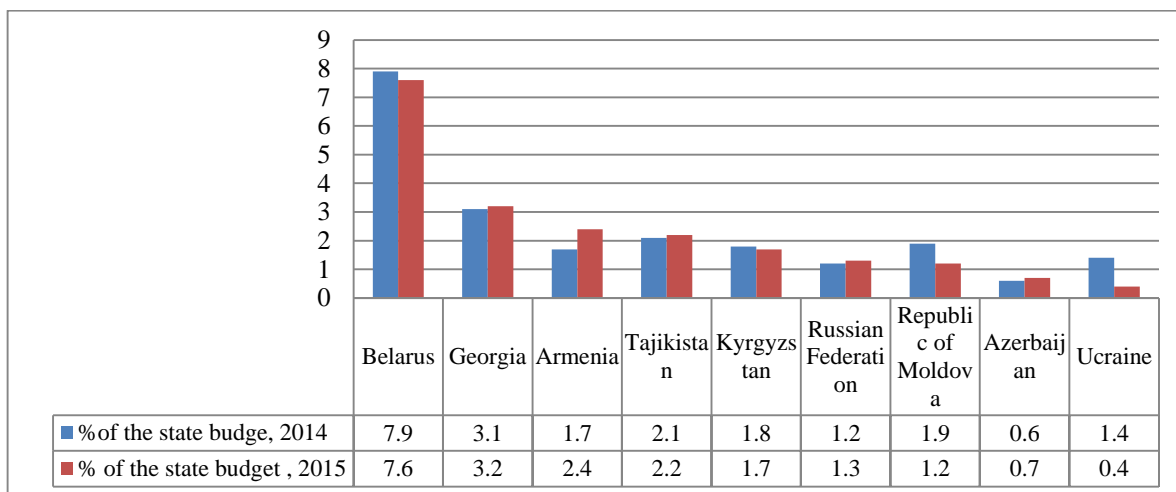

Figure 2. Dynamics of State Support for Agriculture in the selected ECA countries, million USD, Source: [8].

The largest share of the allocation of state budget subsidies in the EAC region lies with 7.6% of Belarus, with Georgia second with 3.2%. Moldova has only 1.2%. As regards the allocation of subsidies from the state budget from the financial point of view, the Russian Federation is with 3700 billion dollars and Belarus second place with 1694 billion US dollars. From the state budget of the Republic of Moldova for subsidizing the agricultural complex in 2015 only 18 billion dollars were allocated.

4. Policies to improve access food poverty reduction.

One of the main issues that lead to food insecurity is the limited or insufficient access of the population to food. The worst consequence of this limited is - poverty, which alters all consumers living below the minimum of existence. Through access we can delimit the ability of households or individual consumers to procure food to meet physiological needs and maintain a healthy living standard. The main direction for the development of food security policies on this issue is to alleviate poverty. The main strategies of food security policy on improving access to food products are:

1. *Focus strategy: Developing agriculture by focusing on poor farmers.* The tactics to be included in this strategy are: rural agricultural development measures and the name of farmers and small households;

2. *Creating jobs.* Tactics on food security policy based on agricultural development must include employment in both urban and rural areas, irrespective of the field of activity. Permanent employment will lead to permanent disposable income from the poor and will be able to afford access to food;

3. *Social protection of the population.* The main instruments on social protection are: granting of allowances to elderly persons and persons with disabilities, food assistance and food programs (feeding in the nursing homes, educational institutions, organizations). However, social protection transfer systems must be designed in such a way that they do not affect the sustainable development of the manufacturing industries.

5. Policies to improve the use of food.

It is considered to be efficient use of food when the nutritional qualities are maintained in the food preparation process and the consumer satisfies not only the physiological nutritional needs but also the maintenance of a healthy way of life. The level of food use may decrease due to the following negative moments [7]:

1. Lack of knowledge about adequate food preparation, nutritional quality of food and ensuring food safety;
2. Lack of knowledge about nutritional requirements and nutrient content of foods (including macro- and trace elements);
3. Disease and poor health; if people suffer from diseases, they have special nutrition and, in addition, consumed nutrients can not be fully absorbed by the body;
4. Lack of hygiene, sanitation, safe drinking water.

Improving the use of food requires policy action in the following areas [7]:

- 1) improving technologies for the preservation and preparation of food;
- 2) establishing appropriate food standards;
- 3) improving public health;
- 4) the provision of safe drinking water;
- 5) improved sanitation;
- 6) hygiene and nutrition education.

6. Policies to assure the stability of food consumption.

The instabilities that occur during food access and availability induce food insecurity. Instabilities can come from the following situations [7]:

1. Seasonal variations in food supply, stockpile exhaustion;
2. Annual variations in food supply, especially during periods of natural disaster persistence.

For conditions that unbalance the stability of food consumption, state governments in food security policies need to be set up to solve the problems they face: to carry out the preliminary diagnosis of areas prone to drought, floods or that are most affected by natural calamities.

7. Multi-impact policy on food security.

FAO researchers have proposed a new food security policy that combines classical food security policies, namely the "Multiple Food Security Policy". According to this policy, most policy measures aimed at improving the food security situation have effects on several aspects of food security. In formulating food security policies, such multiple effects must be taken into account and deliberately used. Policy measures that serve multiple food security objectives are called "two-way approaches" or "multiple approaches" [7].

A broad spectrum of policy impacts across the EU across policy areas that are usually part of food security policies are presented by the author in Figure 3.

The EU's current food security and nutrition policy is strongly focused on development aid interventions, while recognizing that non-development-related policies can have an impact on global food security. That is why the EU, by addressing Policy Coherence for Development (PCD), seeks to minimize inconsistencies and build synergies between policies other than development cooperation, which could have an impact on developing countries [11].

8. Food security policies versus the level of development of the country.

A group of authors Leidy Diana de Souza de Oliveira, Eluiza Alberto de Moraes Watanabe, Dario de Oliveira Lima-Filho and Renato Luiz Sproesserou carried out research into the level of

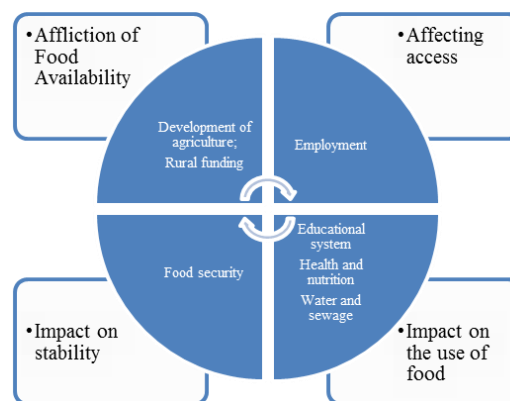

Figure 3. Multiple effects of food security policies Source: written by the author.

security of countries of different levels of development and types of food security policy implemented. They categorized the countries into four categories [10]:

➤ High income countries (USA, Canada, Australia, New Zealand). All countries use food banks that fulfill the primary role of meeting food needs of vulnerable populations and redistributing surplus food, interconnecting food security and social policies. In Canada, the main strategy to combat food insecurity is to maintain food banks. While the population has a high standard of living and the prospect of hunger is removed, the number of food banks continues to grow, and their presence suggests that food insecurity not only exists but persists. In Australia, the Strategic Food Alliance has developed two strategies to ensure food security: by improving the nutrition of vulnerable groups and by fighting structural barriers to a healthy and safe food such as investing in food production technology and waste reduction, inclusion social and investment in education;

➤ Countries with high average income levels (Brazil, South Africa, Malaysia, etc.). In Brazil, 60% of the population is confronted with food security, 18% with mild food insecurity, 14% with moderate food insecurity and 8% with severe food insecurity. In South Africa, more than 35% of the population is vulnerable to food insecurity, about a quarter of children less than 6 years of age grow in malnutrition and 43% of households have low nutrient levels. Food insecurity in Brazil shows that: a) the probability of food insecurity is reduced in the rural environment, because it predominates with agricultural activities; b) the probability increases when the person is "of color", is a woman or has an informal occupation, and c) the most important determinant is low per capita income. In South Africa, although most families depend on the food processing and food retail industries to meet their needs, subsistence farming or household consumption is considered to be an important component of food security. A national strategy entitled "Integrated Food Security Strategy" was developed in 2000, aiming at integrating different food security programs in the country and eradicating hunger, malnutrition and food insecurity by 2015. The main actions were: increasing the production and distribution of food, income growth and nutrition of the population and food security; increasing employment opportunities;

➤ Countries with lower average incomes (China, India, Ecuador, etc.). Ecuador and India are not self-sufficient in promoting food security and depend on these programs promoted by international organizations such as the World Food Program (WFP), the largest humanitarian anti-hunger agency in the world;

➤ Low income countries (Ethiopia, Nigeria, Vietnam, etc.). Significant actions have been taken in Vietnam to combat poverty. Poverty rates fell from 58% of the total population in 1993 to 29% in 2002, with rapid economic growth. However, many people still lack physical, economic and social access to sufficient, safe and nutritious food to meet physiological needs. Ethiopian food security strategies are based on three pillars: increasing agriculture and food production and food quality and enhancing food crisis management capacity. Table 2 summarizes the main consequences of food security and food security policies for countries studied by the group of authors.

Table 2

Food security policies and their consequences depending on the level of development of the country

	High Income Countries	Countries with a high average income level	Countries with lower average incomes	Low-income countries
The average rate of malnutrition	2,5%	4,1%	12,6%	31,3%
The average obesity rate	67,85%	44,5%	30,65%	12,95%
The main causes of food insecurity	Disparities related to ethnicity / race, gender, income and education		Low technology and agricultural productivity	

The main consequences of food insecurity	Obesity - due to low food quality and lack of variety	High mortality
The main welfare policies of the government	National food distribution programs to vulnerable groups	Mainly international organizations
The main progressive or sustainable public policies	Investments in Food Production and Waste Reduction Technology, Social Inclusion and Investments in Education.	Incentives for family farming. Poor investment in increasing agricultural productivity and incentives for agriculture.
Commercial protectionism and subsidies to farmers	High; with a stagnation of economic growth	Low, though rising

Source: [10]

A very important role, and even deciding have the compensation policies for persons with a minimum consumption of food. Even if the country is in the low-income category, the level of obesity, which is caused by the fact that the population consumes poor quality food, or the emphasis on consumption of such products as potatoes, pasta, bread made from high quality flour low in order to satisfy the primary physiological necessity. Another type of policy implemented to tackle food insecurity is the sustainable food security policy that aims to reduce social inequality through investment in education and the creation of new jobs. To successfully implement food security policies, no matter at what level, the population needs to change their mentality, because it will lead to effective changes in the development of agriculture and obviously the decrease in the level of poverty in the world.

9. Conclusions.

EU food security policies are focused on achieving the following objectives:

1. Development of agriculture;
2. Create a favorable environment for the production of agricultural products;
3. Implementing a balanced, food-based food system.

Food security policies assume responsibility for implementing such objectives as eradierea hunger and malnutrition, based on significant changes in the economic and sustainable development worldwide. Due to the merging of the upcoming changes in the economic, political, ecological environment - food security will become accessible. In promoting food security policy, the European community tends to further develop countries with a high level of agricultural development in order to strengthen the export of food products in countries with low food security.

In the author's opinion, this food security strategy is still based on a food security dependence of Third World countries on the European community. But we need to realize that developing a food security policy for a particular country does not mean it will bring the same results to other countries: it all depends on the ecological conditions, the political and economic situation, the social distribution existing in the country.

Bibliography

1. Bajura, T. *Agrarian Economy and Rural Development*. Monograph. Chişinău: USM, 2007. 155 p
2. Ballard, T.J., Kepple, A.W., Cafiero, C. *The Food Insecurity Experience Scale: Development of a Global Standard for Monitoring Hunger Worldwide*. Rome: FAO, 2013.
3. Boincean, B. *Ensure the sustainable development of the agrarian sector in the Republic of Moldova through ecological upgrading*. NooSfera, Nr 10-11. pp. 91-103, 2014.
4. Communication From The Commission To The Council And The European Parliament. *An EU policy framework to assist developing countries in addressing food security challenges and Council Conclusions on EU policy framework to assist developing countries in addressing food security challenges*, 10 May 2010.
5. Communication From The Commission To The Council And The European Parliament. *Enhancing Maternal and Child Nutrition in External Assistance: an EU Policy Framework*, 2013.

6. *Declaration on Global Food Security*. Plan the action of the World Food Summit. - Rome, 13 November 1996 [accessed 23.06.2018]. Available: <http://www.fao.org/docrep/003/w3613e/w3613e00.htm>
7. Fao. *Establishment of a Food Security Policy Framework. Learners' Notes*. European Union and implemented by the Food and Agriculture Organization of the United Nations. FAO, 2009, pp.5-9
8. FAO. *The State of Food Security and Nutrition in Europe and Central Asia 2017*. Food and Agriculture Organization of the United Nations Budapest, 2017, pp. 21-22
9. Hart, T. *Food Security Definitions, Measurements And Recent Initiatives In South Africa And Southern Africa*. Unpublished Report, Centre for Poverty Employment and Growth. Pretoria: Human Sciences Research Council, 2009
10. Leidy Diana De Souza De Oliveira, Eluiza Alberto De Moraes Watanabe, Dario De Oliveira Lima-Filho And Renato Luiz Sproesser. *Public policies for food security in countries with different development levels*. În: International Public Management Review, Volume 11 · Issue 3, pp. 122-141. [Accesat 06.07.2018]. Disponibil:<http://www.ipmr.net>
11. Maggio, A., Crieking, T. V., Malingreau, J.P. JRC. *Science and policy reports Joint Research Centre Assessing trends with a view to guiding future EU policies Global Food Security 2030*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015 p. 23
12. Mocanu, N. *Ensure country food security by applying appropriate risk management*. In Studia Universitatis. Scientific journal of the State University of Moldova, nr.7(37), p.193, 2010
13. Moroz, V. *Strengthening food security through economic growth in rural areas*. In: Economic growth in conditions of internationalization : intern. Scientific and Practical Conference 5-th ed., oct. 21-22, 2010. Chişinău, Vol. 1.p. 113-119, 2010
14. National program on organic food production HG nr. 149 din 10.02.06 . În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 031 din 24.02.06
15. Samoilov, A.A. *Ensuring food security as one of the conditions for sustainable economic development of the Russian Federation*. Finance and credit. № 15. c. 72–77, 2003.
16. Serova, E., Hramova, I. *Food security of the country: the agro-economic aspect*. Institute for the Economy in Transition. M: 2001
17. Stratan, A; Condrea, E. *Competitiveness of the agri-food sector and food security*. Chişinău: INCE, 2016, 222p
18. USCOVA, T.V., SELIMENCOV, R.IU., ANISHCHENKO, A.N., CECAVINSCHII, A.N. *Food security of the region*. Vologda: ISED T RAS, 2014.

DOI: 10.5281/zenodo.3235248
CZU 663.2:634.8(478)

VINE CULTURE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA AT THE BEGINNING OF THE THIRD MILLENNIUM

Vasile Arhip*, Iurie Scutaru

Technical University of Moldova, Ștefan cel Mare str. 168, Chisinau, Republic of Moldova

*Corresponding Author: vasile.arhip@enl.utm.md

Received: February, 25, 2019

Accepted: April, 25, 2019

Abstract. The article presents a review of the stages of development of the wine sector in the Republic of Moldova after the proclamation of independence. The objective and subjective conditions that have had an impact on the development of viticulture in Moldova, the transformations that have led to the mitigation of this impact, are elucidated. Particular attention is paid to the mapping of wine-growing areas in the Republic of Moldova, as well as to the global situation.

Keywords: *vines, native varieties, wine regions, wine markets, competitiveness.*

I. Introducere

Sfârșitul secolului al XX-lea a adus ramura vitivinicolă din Moldova în perspectiva unei etape noi de evoluție, caracterizată prin reconstituirea proprietății private în agricultură și deschiderea către economia liberă de piață. Astfel, sectorul vitivinicol a început să se dezvolte pe baza formelor de proprietate privată și a asociațiilor de producători individuali, capabili să utilizeze tehnologiile de lucru avansate bazate pe sortimente de soiuri valoroase, mecanizare, fertilizare, irigare, protecția fitosanitară etc., fără care nu se pot obține roade mari de struguri de bună calitate și, respectiv, a vinurilor de înaltă calitate [1]. Aceasta este cheia succesului în valorificarea ascendentă a piețelor vinicole internaționale [2, 3].

Pentru revigorarea și plasarea sectorului vitivinicol pe noul făgaș economic e nevoie de cooperarea rurală, în care își vor găsi locul atât micii producători, cât și producătorii industriali. Este iminentă o viziune critică de perspectivă asupra activității complexe a ramurii vitivinicole din țară: producerea materialului săditor viticol, algoritmul selectării terenurilor adecvate și înființării plantațiilor noi moderne în condiții de schimbări climatice confirmate, conceptul cramelor noi, mici și medii, cu eficiență economică, energetică și ecologică înaltă, repunerea în circuit a unor soiuri autohtone prețioase vechi, valorificarea unor soiuri de perspectivă de selecție națională modernă, crearea unor soiuri bazate pe cele mai inteligente tehnologii, conforme tendințelor revoluționare ale ampelografiei internaționale [4, 5].

Cea mai importantă problemă, care trebuie considerată, este confruntarea sectorului vitivinicol local cu numeroșii concurenți, tradiționali și noi, pe piața mondială [6]. Aceasta solicită elaborarea produselor de calitate cu cheltuieli reduse, cu caracteristici noi, diverse, originale, cu impact fiziologic valoros și prin tehnologii prietenoase mediului [7, 8].

Componentele reușitei constau din înființarea plantațiilor viticole cu structuri de exploatare eficiente și sigure, sortimente tehnologice de perspectivă, grad sporit de mecanizare a

lucrărilor, tehnologii avansate de cultură a viței de vie, tehnologii de vârf și utilaj performant pentru valorificarea producției de struguri [9, 10].

Nu e cazul de neglijat și o nișă specifică, care se extinde continuu-strugurii și vinul bio. În acest sens tehnologiile aplicate trebuie orientate către "viticultura biologică", prin care se limitează factorii poluanți (folosirea pesticidelor, îngrășămintelor chimice). Această categorie de produse este în expansiune și cucerește teren în preferințele consumatorilor de pe mapamond [11].

Cercetarea științifică internațională pune accent pe soluționarea problemelor cu care se confruntă astăzi practica viticolă:

- elaborarea tehnologiilor de producere a materialului săditor viticol standard liber de viroze și cancer bacterian;
- crearea de soiuri cu rezistență complexă la ger, boli criptogamice și filoxeră;
- optimizarea tehnologiilor viticole în vederea reducerii consumurilor energetice foarte mari, inclusiv carburanți, îngrășămintă chimice, pesticide [11, 12].

II. Tendințe noi în viticultura Republicii Moldova

Viticultura Moldovei se va putea afirma prin soiurile autohtone vechi și noi, care vor fi ambasadorii vinurilor noastre de înaltă calitate pe piața mondială: Feteasca albă, Feteasca Regală, Galbena, Plăvaie, Coada vulpii, Feteasca neagră, Rara neagră, Negru de Căușeni, Alb de Ialoveni, Alb de Onițcani, Luminița, Legenda, Riton, Viorica, Negru de Ialoveni, etc.[13, 14].

Conform ultimelor estimări, sectorul vitivinicol rămâne a fi unul strategic pentru economia moldovenească: în această ramură activează circa 200 de mii de oameni, producția vitivinicolă constituind 25% din volumul total al exportului moldovenesc [15].

Dezvoltarea viticulturii depinde, în principal, de mediul natural (ecologic) care asigură permanența, stabilitatea în timp și continuarea vocației viticole. Delimitarea arealelor vitivinicole are drept scop ameliorarea și optimizarea mediului, adaptarea soiurilor la diferite condiții ecologice, îmbunătățirea și diversificarea sortimentului, optimizarea recoltelor [16, 17].

Plantațiile viticole din Moldova sunt grupate în 4 regiuni vitivinicole (figura 1). Prin Hotărârea de Guvern nr.1366 din 1 decembrie 2006, în cadrul fiecărui centru vitivinicol au fost delimitate plaiurile vitivinicole (microzone). Astfel, în regiunea de Sud se evidențiază plaiurile: Trifești, Burlacu, Găvănoasa, Vulcănești, Slobozia Mare, Etulia, Borceag, Ciumai, Tvardița, Corten, Tigheci, Tomai, Lingura, Țiganca, Pleșeni, Comrat, Cazaiac, Cimișlia, Fetița, Purcari, Talmaz, Carahasani, Crocmaz, Răscăieți, Tudora, Căușeni, Sălcuța, Săiți. Condițiile pedoclimatice ale acestor plaiuri sunt favorabile pentru cultura soiurilor roșii și obținerea unor vinuri de înaltă calitate [18].

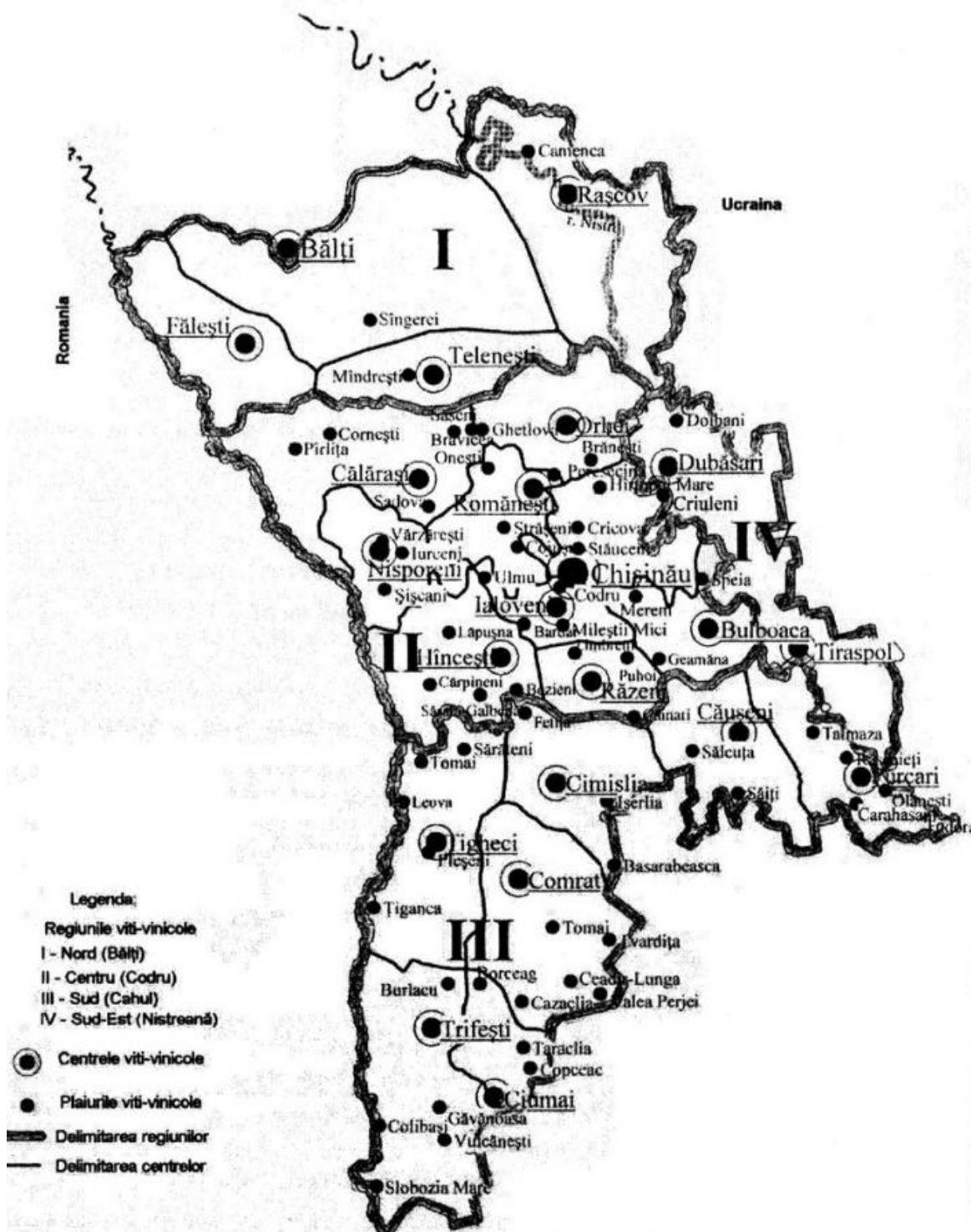

Figura 1. Structura regiunilor vitivinicole din Republica Moldova:

- I. Regiunea de Nord (Bălți)**, care cuprinde 4 centre vitivinicole: Telenesti, Fălești, Bălți și Rașcov;
- II. Regiunea de Centru (Codru)** cu 9 centre vitivinicole: Hâncești, Răzeni, Ialoveni, Bulboaca, Chișinău, Românești, Nisporeni, Călărași, Orhei;
- III. Regiunea de Sud (Cahul)** cu 7 centre vitivinicole (Trifești, Ciumai, Tigheci, Comrat, Cimișlia, Purcari, Căușeni);
- IV. Regiunea de Sud-Est (Nistreena)** în care sunt incluse 2 centre vitivinicole (Dubăsari și Tiraspol).

Condițiile naturale din Regiunea de Centru (Codru) sunt mai favorabile pentru cultura soiurilor cu bobul alb și obținerea unor vinuri albe excelente cu arome bogate și complexe. Astfel

În această regiune se disting plaiurile cantonate în zona codrilor seculari: Hâncești, Bozieni, Cărpineni, Lăpușna, Sărata-Galbenă, din centrul vitivinicol Hâncești. La fel și plaiurile: Răzeni, Puhoi, Zâmbreni, Mileștii Mici, Cricova, Onești, Șișcani, Vărzărești, Sadova, Săseni, Cornești, Mircești [19].

Totodată, în această regiune se află plaiuri în care se obțin vinuri roșii deosebite. Astfel, în plaiul Românești se produc vinuri roșii care după însușirile organoleptice sunt asemănătoare cu vinurile franceze din Bordeaux. Condiții favorabile pentru cultivarea soiurilor roșii, din care se obțin vinuri roșii de calitate, sunt și în plaiurile Hâncești, Cărpineni, Mereni, Bulboaca, Milești, Cricova, Stăuceni, etc. [19].

Datorită condițiilor climatice specifice și care se datorează unei sume a temperaturilor active mai joase, în raport cu Regiunea de Centru și de Sud, în Regiunea de Nord se produc cu preponderență vinuri albe foarte fine și cu o prospețime deosebită în gust, iar din soiurile aromate-Muscat alb, Muscat Ottonel, Traminer, Viorica, Legenda-vinuri foarte bogate în aromă și cu gust răcoritor. În acest context se disting plaiurile: Cornești, Mircești, Telenești, Mândrești, Fălești, Sângerei, Rașcov. Tot în această regiune se produc vinuri albe pentru distilare.

Cu referire la plaiurile din Regiunea de Sud-Est (Nistreenă)-Doibani, Dubăsari, Tiraspol - se poate remarca corespunderea lor în funcție de compoziția solului și condițiilor climaterice favorabile producerii vinurilor albe ușoare, cu aromă bine dezvoltată și pentru producerea vinurilor materie primă pentru distilare și obținerea altor produse vinicole.

III. Potențialul industrial al ramurii vitivinicole din Republica Moldova

În anul 2010 în ramură activau 175 de unități vinicole care dispuneau de licență pentru genul respectiv de activitate. Dintre acestea 85 unități de vinificație primară; 62 de vinificație primară și secundară și 28 pentru îmbuteliere.

Capacitatea totală a unităților de vinificație primară constituia circa 1mln tone de struguri pe campanie de vinificare, iar a companiilor de îmbuteliere cca 59 mln decaltri (dal) anual. În prezent, practic la toate întreprinderile vinicole specializate în îmbutelierea vinului, secțiunile respective sunt dotate cu utilaj tehnologic modern și performant, fapt ce permite efectuarea operațiilor tehnologice de turnare, dopuire și ornare exterioară a buteliilor la cele mai înalte standarde din domeniu.

Avantajele producerii pentru export a vinurilor îmbuteliate față de cele în vrac, pe lângă sporirea încasărilor valutare, sunt de ordin economic și social, cum ar fi majorarea colectărilor la bugetul de stat, creșterea volumului de producție în ansamblu pe țară, utilizarea eficientă a capacităților de producție, crearea a noi locuri de muncă, etc.

Nu mai puțin important este antrenarea tehnologiilor disponibile, a realizărilor savanților din RM pentru valorificarea deplină a potențialului soiurilor pentru producerea vinurilor finite. Aceasta ar permite de a materializa atât plus-valoarea economică, cât și cea intelectuală, care ține de autenticitatea acestor produse [19, 20].

Pe lângă întreprinderile de procesare a strugurilor și de îmbuteliere a vinului, în ramura vitivinicolă mai activează: 11 întreprinderi specializate în producerea vinurilor spumante, având o capacitate totală de peste 30 mln. de sticle anual, 13 întreprinderi, ce dispun de secții de fabricare a vinurilor spumoase și 15 întreprinderi specializate în producerea divinului, capacitatea totală de producție fiind de peste 1 mln. dal. anual. Toate aceste unități de producere sunt dotate cu utilaj performant și se utilizează tehnologii moderne, care asigură obținerea producției vinicole de înaltă calitate, solicitată mult pe piețele de desfacere, inclusiv externe.

După declararea independenței în anul 1991, ramura vitivinicolă din Republica Moldova s-a confruntat cu 2 crize majore. Prima criză de ordin financiar a fost declanșată în august 1998 în Federația Rusă, principalul importator de vinuri moldovenești.

Astfel, în anul 1998 volumul de producție s-a diminuat cu 28% în raport cu anul 1997, iar în anul 1999 acesta s-a redus de 3 ori. Această criză a influențat negativ asupra relațiilor financiare dintre agenții economici autohtoni și importatorii din Federația Rusă.

Începând cu martie 2006, sectorul vitivinicol se confruntă cu o a doua criză, legată de embargoul impus de Federația Rusă vinului importat din Republica Moldova. În perioada pre-embargou 2006, ponderea exportului în Rusia constituia 85%.

Măsura respectivă a fost luată sub pretextul ca producția vinicolă după calitate și conținutul unor indici de inofensivitate, nu ar fi corespuns cerințelor normative ale Federației Ruse. În realitate alți factori au condus la aceste decizii radicale, discriminatorii, și, în primul rând, de natură cu totul departe de calitatea băuturilor exportate. Primele semnale au apărut anterior în presa de specialitate, unde persoane influente din casta producătorilor ruși își exprimau indignarea de cota înaltă a vinurilor și divinurilor moldovenești pe piața Federației Ruse.

Embargoul impus a avut consecințe economice extrem de negative asupra sectorului vitivinicol, care încă suporta rezultatele campaniei de combatere a beției din perioada de apus a URSS. Totodată, situația a impus producătorul local să se orienteze spre alte piețe și să-și ajusteze tehnologiile cu cerințele de calitate a vinurilor, stabile și nediscriminatorii din țările UE, China, Japonia, SUA etc.

Republica Moldova, ca producător de vinuri, are multe avantaje: aceeași latitudine cu Burgundia, o climă temperată și o topografie variată și favorabilă cultivării viței de vie.

La inițiativa Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare și a Oficiului National al Viei și Vinului au fost delimitate Regiunile cu Indicație Geografică Protejată pentru produsele vitivinicole din Republica Moldova (figura 2).

Stabilindu-și cele patru regiuni vitivinicole conform standardelor UE, domeniul vitivinicol din Republica Moldova a atras milioane de euro de la Banca Europeană pentru Investiții, care alimentează încurajator perspectivele.

Tendința obținerii de vinuri de calitate, atât din soiuri autohtone, cât și din soiuri europene este o provocare ce va atrage atenția asupra vinurilor moldovenești, drept obiectiv strategic de pătrundere pe piețele din Vestul Europei.

Figura 2. Harta Regiunilor cu Indicație Geografică Protejată din Republica Moldova.

IV. Situația piețelor vitivinicole la nivel mondial

Lumea vinului în 2019 e foarte diferită de cea de acum 10-15 ani și nici nu se poate compara ca dimensiuni și conținut cu lumea vinului anilor '80-'90 ai secolului trecut [21]. Astfel, harta lumii vinului nu mai e compusă din două benzi clare, trasate prin zonele temperate ale fiecărei emisfere. Schimbările climatice, tentația producătorilor și arta tot mai complexă a viticulturii extind permanent cultura viței de vie. Conform celor mai recente statistici ale OIV, Europa domină încă lista celor mai importanți cultivatori de viță de vie, dar America de Sud și Asia, China în particular, urcă în ierarhie cu o viteză amețitoare, chiar dacă e dificil de verificat extinderea reală a plantațiilor chinezești cu soiuri pentru struguri de vin.

Turcia este al cincilea cel mai important cultivator, dar producția de vinuri din această țară musulmană, de interes tot mai mare, este relativ modestă. Aceasta deși știința oenologică turcă înregistrează succese tot mai consistente, fapt atestat în literatura internațională de specialitate, la forumurile mondiale. Oricum, deocamdată viticultura din Orientul Mijlociu, țările din Asia Centrală și Africa de Nord, este orientată preponderent spre producerea strugurilor pentru consum în stare proaspătă și pentru stafide.

Originalul program al UE vizând acordarea de subvenții pentru diminuarea surplusului de vin produs în Europa, în actuala epocă a consumului de vin în principalele țări europene producătoare, pare să se fi încununat de succes. În Europa, suprafața podgoriilor din fiecare țară fie a stagnat, fie s-a restrâns considerabil între anii 2004-2014 [22].

Uniunea Europeană implică reglementări simple, clare și aplicabile, pentru orientarea sectorului vitivinicol către o dezvoltare competitivă, în cadrul căreia să fie valorificat la maximum conceptul de vin de calitate, bazat pe caracteristici specifice atribuite originii geografice, menite să aducă beneficii credibile pentru orice consumator. Astfel, denumirile de origine și indicațiile geografice sunt definite de fiecare stat membru și înregistrate într-o bază de date comună, beneficiind de protecție împotriva utilizărilor comerciale abuzive. Prin aceste demersuri, Uniunea Europeană are în vedere creșterea competitivității producătorilor de vin, consolidarea reputației vinului de calitate, dezvoltarea pieței pentru aceste vinuri, păstrarea tradițiilor regionale, locale și dezvoltarea comunităților rurale.

În afara Europei, Argentina, Chile și mai ales Brazilia au plantat viță de vie, asemeni Australiei în anii 1990. Potrivit OIV, podgoriile australiene au continuat să se extindă și în acest secol. Pe de altă parte, totalul suprafeței viticole, mult mai mic, al Noii Zeelande, a crescut mai rapid decât în orice altă țară din lume, cu excepția Indiei [23].

Consumul de vin pe cap de locuitor continuă să scadă în principalele țări producătoare de vin, cu excepția Chinei, Australiei, Germaniei și SUA, care au depășit recent țările europene, spre a deveni cea mai mare piață de vinuri a lumii. În acest context, pentru a fi competitivi, consumatorului urmează să-i oferim produse noi, calități noi, provocări noi, spre care trebuie de direcționat strategia de dezvoltare a domeniului vitivinicol național.

V. Concluzii

Viitorul viticulturii naționale este determinat de soiurile locale atât tradiționale, cât și cele de selecție nouă. Produse vinicole cu calități noi, cu priză la consumator pot fi obținute doar prin aplicarea tehnologiilor adecvate de producere a vinurilor de soi și a asamblajelor din varietăți locale.

Este necesară orientarea spre înființarea plantațiilor cu densități sporite, dar cu sarcină redusă, pentru obținerea strugurilor cu calități înalte, apte să răspundă schimbărilor climatice globale.

Este deosebit de actuală anticiparea problemelor determinate de forța de muncă disponibilă și tendințele de scădere a acesteia prin adaptarea plantațiilor pentru un grad sporit de mecanizare.

Rolul primordial aparține readucerii în circuit a podgoriilor de familie, cu condiții de turism rural, gastronomic și oenologic, menite să dezvolte infrastructura locală, să păstreze și să transmită tradițiile vitivinicole naționale multisekulare, cu impact social, economic și cultural valoros.

Referințe bibliografice

1. Găină B. Via, vinul și civilizația. Editura Litera, Chișinău, 2000, 68 pag.
2. Dejeu L. Viticultura practică. Editura Ceres, București, 2004, 256 pag.
3. Dumitriu I.C. Viticultura. Editura Ceres, București, 2008, 440 pag.
4. Constantinescu Gh., Heraru A. Metamorfozele vinului - Legende și povestiri despre vițe de vie și despre vin. Editura Niculescu, București, 2005, 168 pag.
5. Produse vinicole secundare. Întreprinderea Editorial - Poligrafică Știința, în redacția academicianului Duca Gheorghe, Chișinău, 2011, 351 pag.
6. Johnson H., Robinson J. Atlasul mondial al vinului. Editura Litera International, București, 2015, 400 pag., București
7. Johnson H. Povestea vinului. Vino Vere SRL, Cluj-Napoca, 2009, 256 pag.
8. Keevil S. Vinurile lumii. Editura Litera International, București, 2010, 688 pag.
9. Oprea St. Viticultura. Editura ACADEMICPRES, Cluj-Napoca, 2001, 520 pag.
10. Perstnirov N., Surugiu V., Moroșan E., Corobca V. Viticultura. Editura "Tipografia Centrală", Chișinău, 2000, 503 pag.
11. Leonte M. Vinul- aliment, tonic, medicament. Editura PAX AURA MUNDI, Galați, 2000, 191 pag.
12. Montignac M. Vinul: un aliment esențial pentru sănătatea ta. Editura Litera International, București, 2010, 240 pag.
13. Policano C. Moldova: Ghidul vinurilor. Tipografia "Nova Imprim", Chișinău, 2015, 384 pag.
14. Pușcă I. Vechi soiuri românești de viță de vie. Editura "Tipografia INTACT", București, 2010, 246 pag.
15. Rapcea M. Pedoampeloeologia- baza dezvoltării durabile a viticulturii în Republica Moldova. Editura "Tipografia-Sirius", Chișinău, 2004, 232 pag.
16. Rusu E. Oenologia moldavă. Realitatea și perspectivele. Editura "Tipografia ASM", Chișinău, 2006, 267 pag.
17. Rusu E. Vinificația primară. Editura "Continental Grup SRL", Chișinău, 2011, 495 pag.
18. Rusu E., Bălănuță A., Dragan V. Vinificația secundară. Editura "Universul", Chișinău, 2016, 496 pag.
19. Talda N., Romanov I. Soiuri de viță de vie în Moldova. Editura Cartea Moldovenească, Chișinău, 1990, 263 pag.
20. Sturza R., Găină B., Ionete R.E., Costinel D. Autenticitatea și inofensivitatea produselor uvologice. Tipografia "MS Logo", Chișinău, 2017, 264 pag.
21. Țârdea C., Sârbu Gh., Țârdea Angela. Tratat de vinificație. Editura "Ion Ionescu de la Brad", Iași, 2010, 765 pag.
22. Priewe J. Vinul de la strugure în pahar. Editura Casa Oradea, 2015, 168 pag.
23. Prochazka P., Lakner Z. European Wine Economy. Szent Istvan University, Budapest, 2000, 307 pag.